

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆԻ

ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՅՈՒՂ

ՏԱՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՄԱՍՆԱԳԻՐԸ

1. Ծրագրի անվանումը	և	«Զբոսաշրջություն»
մասնագիտության թվանիշը		101501.00.6
2. Բուհը		«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իշխանի մասնաճյուղ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է		-
4. Շնորհվող որակավորումը		Զբոսաշրջության բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին		2023-2027
6. Ուսումնառության լեզուն		Գրական հայերեն
7. Ուսուցման ձևը		Առկա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները

Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա ՀՀ եռաստիճան միջնակարգ ընդհանուր կամ դրան համարժեք այլ կրթություն /նախնական մասնագիտական կամ միջին մասնագիտական/: Ընդունելությունը կատարվում է ըստ ՀՀ կառավարության հաստատած Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության կարգի:

Այլ մասնագիտությամբ բակալավրի կամ համարժեք որակավորում ունեցող դիմորդների ընդունելությունը կատարվում է առանց ընդունելության քննությունների: Այս դեպքում դիմորդը միանգամից ընդունվում է կրթական ծրագրի երկրորդ կուրս:

9. Ծրագրի նպատակները

Ծրագիրը նպատակ ունի պատրաստել զբոսաշրջության գծով մասնագետներ, որոնք ունակ կլինեն:

- մշակելու զբոսաշրջության զարգացման, կազմակերպման սկզբունքներ և ռազմավարական ծրագրեր,
- իրականացնելու պրակտիկ մասնագիտական գործունեություն զբոսաշրջության ոլորտում,
- իրենց տեսական գիտելիքներով և գործնական կարողություններով ու հմտություններով բավարարելու զբոսաշրջության ոլորտի զարգացման արդի միտումներին և պահանջներին:

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

- պարզաբանելու զբոսաշրջութան հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, տեսությունները,
- մեկնաբանելու զբոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,
- բացահայտելու զբոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,
- վերլուծելու զբոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները,

տարատեսակները, աշխարհագրությունը,

5. գնահատելու զբոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը, նշանակությունը,
6. տարբերակելու զբոսաշրջության ուսումնամիջությունների առանձին մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն):

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

1. իրականացնելու զբոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,
2. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,
3. գնահատելու զբոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,
4. իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ զբոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,
5. ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և զբոսաշրջային ծառայությունների սպառուների հետ շփման բարձր կուտտուրա:

Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ

Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:
2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ ֆաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:
3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկազարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետազա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
7. կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:
8. կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսերելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:

11. Ծրագրի ուսումնական պլանը

Կցված է

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը

Կցված է

13. Գնահատման ձևերը

- ստուգարքներ,

- ընթացիկ քննություններ,
- հետազոտական աշխատանքների կատարում,
- եզրափակիչ քննություններ,
- ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն:

14. Շրջանավարտների ապագա կարիերայի հնարավորությունները

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցնել հետևյալ ոլորտներում՝

- ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարությունում,
- Զբոսաշրջության պետական կոմիտեում,
- հասարակական առևտրի, սննդի և սպասարկաման ոլորտի ձեռնարկություններում,
- ներքին, ներզնա և արտազնա զբոսաշրջության ձեռնարկություններում,
- գովագրային գործակալություններում,
- հյուրանոցներում և այցելուների տեղաբաշխման այլ հաստատություններում,
- միջազգային օդանավակայաններում և երկարուղային կայարաններում:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են գրադեցնել հետևյալ պաշտոնները,

- ✓ սպասարկման և զբոսաշրջության ոլորտներում որպես զարգացման ռազմավարական քաղաքականության և ծրագրերի նախագծող, իրազործող-կազմակերպող, խորհրդատու-մասնագետ,
- ✓ հյուրընկալության, հասարակական առևտրի, սննդի և սպասարկաման ոլորտի ձեռնարկություններում՝ գործադիր տնօրեն, մենեջերներ,
- ✓ գովագրային գործակալներ,
- ✓ զբոսաշրջային ծառայությունների և փաթեթների մշակողներ և կազմակերպիչներ,
- ✓ զբոսավարներ և էքսկուրսավարներ:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են շարունակել իրենց ուսումը ԵՊՀ և հարակից այլ բուհերի մագիստրատուրայում:

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսները և ձևերը

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործվում են հետևյալ օժանդակ ռեսուրսները.

- Ժամանակակից սարքավորումներով և ծրագրային միջոցներով ապահոված լսարաններ,
- առցանց դասախոսություն /ավանդական և ինտերակտիվ/,
- Էլեկտրոնային ռեսուրսներ:

16. Կրթական չափորոշիչները կամ ծրագրային կողմնորոշիչները, որոնք օգտագործվել են ծրագիրը մշակելիս

- ԵՊՀ ԻՄ 2022-2026. թթ.զարգացման ռազմավարական ծրագիր,
- Բարձրագույն և հետքուհական կրթության մասին ՀՀ օրենքը,
- Հայաստանյան և այլ բուհերի համապատասխան կրթական ծրագրերի բենչմարքինգ,
- ԵՊՀ «Զբոսաշրջություն» կրթական ծրագիր,
- Սոսկվայի Լոմոնոսովի անվան պետական համալսարանի «Զբոսաշրջություն» կրթական ծրագիր, 2007թ.,
- ԱՄՆ, Ռուսաստանի տեխնոլոգիական ինստիտուտի բակալավրի ծրագիր. 2008-2009թթ.,
- ԱՄՆ, Դելիվերի պետական համալսարան, «Հյուրընկալության և տուրիզմի կառավարման» բակալավրի ծրագիր 2010-2011թթ.:

17. Լրացուցիչ տեղեկատվություն ծրագրի վերաբերյալ

«Զբոսաշրջություն» ԿԾ-ը կազմելիս հաշվի են առնվել ՀՀ-ում ընդունված տարբեր կանոնակարգեր, կրթական ծրագրեր, վերապատրաստման նախագծեր, ԵՊՀ «Տուրիզմի

կառավարման և մշակութաբանության» ամբիոնում կատարվող քննարկումների արդյունքներ, հաշվի է առնվել նաև «Զբոսաշրջության համաշխարհային կազմակերպության» և «Զբոսաշարների միջազգային ասոցիացիա»-ի կանոնակարգերը: Ծրագրի նպատակների հաջող իրականացմանը կնպաստի նաև ԵՊՀ ԻՍ-ում գործող «Տակուշի Տուրիզմի զարգացման և հետազոտության կենտրոն»-ը:

18. ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱԶՄԻՒՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁԵՐ

1. Ընդհանրական կարողություններ

Դասավանդման/մանկավարժական

- Դասընթացի ուսումնական առարկայական ծրագիր կազմելու կարողություն:
- մեթոդական պատրաստություն՝ դասավանդման, գնահատման ժամանակակից մեթոդների, տեխնոլոգիաների տիրապետում:
- դասընթացի կրթական վերջնարդյունքների, նպատակների և խնդիրների հստակ գիտակցման ու պարզաբանման կարողություն,
- ուսանողների ակտիվության խրախուսման և մոտիվացնելու կարողություն,
- ընդհանուր նպատակ սահմանելու և դրա իրականացման ուղղությամբ ջանքերը համատեղելու հմտություն
- ուսանողների հետ անհատական աշխատանք կատարելուու կարողություն
- ոսանողներին վերլուծական հմտությունները զարգացնելու, փաստերն ու իրողությունները ընդհանրացնելու, երևույթները համակողմանիորեն գնահատելուու, տեսական եզրակացություններ կատարելուու կարողությունների ներդրման ձգուման առկայություն

Հետազոտական

- Հետազոտական աշխատանքների իրականացման հմտություն:
- մանկավարժական դիագնոստիկական գործառույթների տիրապետում:
- բաց նոր գաղափարների և հեռանկարների համար
- ինտերդիսցիպլինար և համալիր հետազոտությունների մեթոդաբանության, մացություն և իրականացման հմտություն
- դասավանդման, հետազոտությունների իրականացման ուսումնասիրության մեթոդների ճիշտ ընտրության և կիրառման հմտություն

Հաղորդակցման

- Ուսանողի հետ միջանձնային հարաբերությունների հաստատման և կառուցողական փոխառնչություններ կառուցելու կարողություններ:
- դասընթացը և դասապրոցեսը պլանավորելու, լսարանը կառավարելու կարողություններ:
- առնվազն մեկ օտար լեզվի իմացություն:

SZS կիրառություն

- Բազային համակարգչային (MS Office փաթեթի ազատ տիրապետում՝ Word, Excel,

Power-Point) հմտություններ:

- Լուսացուցադրություններ պատրաստելու և ներկայացնելու կարողություն (pptx, prezi, canva կամ այլ):

Այլ

- Մանկավարժական էթիկայի կանոնների տիրապետում:
- Բարձրագույն կրթության ոլորտի իրավական նորմերի իմացություն և կիրառման կարողություն:

2. Մասնագիտական կարողություններ

- Դասավանդման ոլորտի հիմնախնդիրների և մեթոդաբանական հիմքերի տիրապետում:
- Դասավանդման գործունեության հիմքում ընկած դասընթացի հիմնական հասկացությունների, հայեցակարգային մոտեցումների, տեսակետների սահմանման կարողություն՝ հաշվի առնելով լսարանի առանձնահատկությունները:
- Ուսուցման գործընթացում ժամանակակից մեթոդների և տեխնոլոգիաների կիրառման կարողություն:
- Ուսուցման գործընթացում միջառարկայական կապեր ստեղծելու կարողություն:
- Դասավանդվող առարկայի ոլորտում խնդիրներ ձևակերպելու, անհրաժեշտ նյութեր և ուսուցման միջոցներ ընտրելու կարողություն:
- Առցանց ձևերով, լուսացուցադրությունների և այլ եղանակներով ուսումնական նյութեր պատրաստելու և ներկայացնելու կարողություն և հմտություն:
- Ոլորտի մեթոդական առաջավոր փորձի իմացություն և ստեղծագործական կիրառման կարողություն:
- Կրթական ծրագրի վերջնարդյունքներին առարկայական/մոդուլային ծրագրերի վերջնարդյունքները համապատասխանեցնելու կարողություն:

3. Ընդհանուր պահանջներ

Գիտական աստիճան և կոչում

- Որակավորման կամ գիտական աստիճանի առկայություն դասավանդվող առարկայի/մոդուլի ոլորտում:
- Գիտական կոչման առկայություն /ցանկալի է բակալավրատում, պարտադիր՝ մագիստրուրայի համար / :
- Հետազոտական աշխատանքների առկայություն մանկավարժության կամ դասավանդվող առարկայի/մոդուլի ոլորտում:
- Մասնակցություն հանրապետական և միջազգային գիտաժողովներին:

Մանկավարժական փորձ

- Գիտական կամ մանկավարժական աշխատանքի փորձառություն (նվազագույնը 3 տարի):
- Պաշտոնի անձնագրով գրադարձող պաշտոնին (դասախոս, ասիստենտ, դոցենտ, պրոֆեսոր) ներկայացվող
- Մասնակցություն որակավորման բարձրացման դասընթացներին վերջին 5 տարիների ընթացքում:

Պրակտիկ աշխատանքի փորձ /ցանկալի է/

- Մասնագիտական գործունեության փորձառություն:

Այլ պահանջներ

- Առցանց ուսուցման տեխնոլոգիաների տիրապետում:
- դասապրոցեսը Moodle ծրագրով իրականացում

«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ» ԾՐԱԳՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋԱՄՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		Գ. Ընդհանուրական (փոխանցելի) կարողություններ	
Ա1	Պարզաբանելու գրոսաշրջության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, տեսությունները:	Գ1	Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:
Ա2	Մեկնաբանելու գրոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը:	Գ2	Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:
Ա3	Բացահայտելու գրոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում:	Գ3	Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
Ա4	Վերլուծելու գրոսաշրջության և ոեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը:	Գ4	Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
Ա5	Գնահատելու գրոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը, նշանակությունը:	Գ5	Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
Ա6	Տարբերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին մոտեցումները դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն):	Գ6	Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան քննազարդում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
		Գ7	Կողմնարոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:
		Գ8	Կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
		Գ9	Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարկելու համար:

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

F1	Իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում:	F4	Գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներ ու ենթակառուցվածքները:
F2	Իրականացնելու գրաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում:	F5	Ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրոսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա:
F3	Կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:		

«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՔԱՐՏԵԶԸ

	Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Սովորի թվանիշը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																			
			U1	U2	U3	U4	U5	U6	F1	F2	F3	F4	F5	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9
1.	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	0302/B01								+					+	+						
2.	Ֆիզդաստիարակություն	0001/ B02														+	+					
3.	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	0302/B03									+				+				+			
4.	Ռուսաց լեզու-1	0305/B04															+				+	
5.	Ֆիզդաստիարակություն	0001/ B05															+	+				
6.	Ռուսաց լեզու-2	0305/ B06														+				+		
7.	Հայոց պատմություն -1	0304/B07							+												+	
8.	Ֆիզդաստիարակություն	0001/ B08															+	+				
9.	Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	0105/ B09																+	+			
10.	Հայոց պատմություն -2	0304/B10					+														+	
11.	Ֆիզդաստիարակություն	0001/ B11																				
12.	Փիլիսոփայություն	0304/ B12								+	+									+		
13.	Անգլերեն-1	0305/ B13															+	+			+	
14.	Ֆրանսերեն-1	0305/ B13															+	+				+
15.	Քաղ. պաշտպան. և արտակարգ իրավիճ. բնակչ. առաջին բուժօգն.	0001/B14																				+
16.	Անգլերեն-2	0305/ B15															+	+				+
17.	Ֆրանսերեն-2	0305/ B15															+	+				+
18.	Բարոյագիտության հիմունքներ	0303/ B16														+		+	+			
19.	Գործարարության հիմունքներ	0201/ B16				+					+	+										
20.	Իրավունքի հիմունքներ	0304/ B16		+						+								+				
21.	Քաղաքացիության հիմունքներ	0304/B16			+													+	+			
22.	Կրոնագիտության հիմունքներ	0304/ B16			+													+				
23.	Մշակութարանության հիմունքներ	0202/ B16						+								+		+				
24.	Տրամաբանության հիմունքներ	0304/ B16										+								+		+
25.	Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	0303/ B16								+		+										
26.	Հոգեբանության հիմունքներ	0303/ B16																+	+			
27.	Անգլերեն-3	0305/ B17	+														+				+	

58.	"ՀԲ" Գյուղական և Էկոլոգիական գրոսաշրջություն	0202/ B40				+		+		+		+							
59.	Զբոսաշրջային նախագծում	0202/ B41			+					+		+							
60.	Հայաստանի բնական և պատմաճարտարապետական հուշարձանները	0202/ B42				+	+					+							
61.	Հյուրանոցային և ռեստորանային մարքեթինգ	0202/ B43						+			+	+							
62.	Գնագորյացումը գրոսաշրջության ոլորտում	0201/ B44					+				+			+					
63.	Ուսումնական պրակտիկա	0202/ B45								+	+							+	
64.	Ավարտական աշխատանք	0202/ B46		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+				
65.	Մասնագիտական պրակտիկա	0202/ B47		+					+		+	+	+	+	+	+			
66.	Անիմացիոն ծառայությունները գրոսաշրջության մեջ	0202/ B49				+					+	+			+				
67.	Ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաները գրոսաշրջության մեջ	0202/ B49							+	+				+	+				
68.	Միջազգային գրոսաշրջություն	0202/ B49		+	+						+		+	+					
69.	Ծրագրային գրոսաշրջություն	0202/ B50								+					+	+			
70.	Հայ և համաշխարհային արվեստ	0202/ B50					+					+					+		
71.	Հնագիտության հիմունքներ	0304/ B50		+											+				
72.	PR և զովագոյր տուրիզմում	0202/ B51			+				+										
73.	Զբոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդներ	0202/ B51		+			+	+											
74.	Զբոսաշրջային ռեսուրսագիտություն	0202/ B51					+				+								
75.	Հայկական սփյուռքի աշխարհագրություն	0202/ B51			+		+					+							
76.	Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն	0201/ B51									+			+	+				
77.	Տուրիստական ծառայությունների ստանդարտացում սերտիֆիկացում և	0202/ B51		+										+					

«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ

Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Կրթության մակարդակը	Ուսումնական քերնվածությունը, ժամ							Կիսամյակներ								Գնահատման ձևը	
		1		2		3		4		5		6		7		8		
		Ն.	Լ.	Ն.	Հ.	Ն.	Հ.	Ն.	Հ.	Ն.	Հ.	Ն.	Հ.	Ն.	Հ.	Ն.	Հ.	
ՀԱՇԱՍՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ	27	810	390	0		0	420	6	6	6	6	6	6	3	2	0	0	0
Պարտադիր դասընթացներ	23	690	330			0	360	6	6	6	6	4	4	4	3	2	0	0
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	2	60	30		30	0	30	2	2									Ստ.
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	2	60	30		30	0	30			2	2							Ստ.
Հայոց պատմություն -1	2	60	30	15	15	0	30					2	2					Ստ.
Հայոց պատմություն -2	2	60	30	15	15	0	30							2	2			Ստ.
Օտար լեզու-1	2	60	30		30	0	30	2	2									Ստ.
Օտար լեզու-2	2	60	30		30	0	30			2	2							Ստ.
Ոռւսաց լեզու-1	2	60	30		30	0	30			2	2							Ստ.
Ոռւսաց լեզու-2	2	60	30		30	0	30			2	2							Ստ.
Քաղ. պաշտպան. և արտակարգ իրավիճ. բնակչ. առաջին բուժօգն.	2	60	30	10	20	0	30	2	2									Ստ.
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	2	60	30	30		0	30							2	2			Ստ.
Փիլիսոփայություն	2	90	30	30		0	60								3	2		Ստ.
Ֆիզիաստիարակություն	0	30	30		30			0	2									
ՀԱՇԱՍՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (ԿԱՍՏԵՏՐԱԿԱՆ 4)	4	120	60			0	60			2	2	2	2					Ստ.
Բարոյագիտության հիմունքներ		60	30			30				2	2							
Գործարարության հիմունքներ					30													
Իրավունքի հիմունքներ					30													
Քաղաքագիտության հիմունքներ					30													
Կրոնագիտության հիմունքներ					30													
Մշակութաբանության հիմունքներ					30													
Տրամաբանության հիմունքներ					30													

Սոցիալ-դասական հիմունքներ				30																				
Հոգեբանության հիմունքներ				30																				
Անզերեն-3					30																			
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր				30																				
Կիրառական վիճակագրություն					30																			
Հաղորդակցման հմտություններ					30																			
Մաթեմատիկայի հիմունքներ					30	30																		
Մեղիագրագիտություն					30																			
Ուսուց լեզու-3						30																		
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ						30																		
Քննական և ստեղծագործական մտածողություն					30																			
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍՍ	213	6390	1980	-		-		441	2	16	24	16	24	16	2	16	27	18	30	20	30	20	10	
Պարտադիր դասընթացներ	150	4500	1500	-		-		300	2	16	24	16	24	16	2	16	27	18	18	12	6	4	3	
Սոցիալ-տնտեսական աշխարհագրություն	6	180	60	30	30			120	6	4														Առ. եզ. զն.
Մարդկան պահանջմունքները	3	90	30	30	15			60	3	2														Առ. ընթ. զն.
Երկրագիտություն	6	180	60	30	30			120	6	4														Առ. եզ. զն.
Զբոսաշրջության հիմունքներ	9	270	90	45	45			180	9	6														Եզ զն.
Հայ ազգագրություն	3	90	30	15	15			60			3	2												Առ. ընթ. զն.
Տնտեսագիտություն	6	180	60	45	15			120			6	4												Եզ. զն.
Ուկրաինական աշխարհագրություն	9	270	90	45	45			180			9	6												Եզ. զն.
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները զբոսաշրջության մեջ	6	180	60	30	30			120			6	4												Առ. եզ. զն.
Հյուրընկալության ինդուստրիա	6	180	60	30	30			120					6	4										Եզ. զն.
Բնակչության աշխարհագրություն ազգագրության հիմունքներով	6	180	60	45	15			120					6	4										Եզ. զն.
Համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձաններ	6	180	60	30	30			120					6	4										Եզ. զն.

Անվտանգությունը զբոսաշրջության մեջ	6	180	60	45	15		120				6	4									Առ. էզ. զն.	
Զբոսաշրջության աշխարհագրություն	9	270	90	45	45		180						9	6							Եզ. զն.	
"ՀԲ" Զբոսաշրջության հետազոտության մեթոդներ	6	180	60	30	30		120						6	4							Եզ. զն.	
Գործարար շիփումների էթիկա	6	180	60	45	15		120						6	4							Առ. ընթ. զն.	
Թանգարանագիտություն	3	90	30	15	15		60								3	2					Առ. ընթ. զն.	
Զբոսաշրջության մենեջմենթ	6	180	60	30	30		120								6	4					Եզ. զն.	
"ՀԲ" Հայաստանի աշխարհագրություն	9	270	90	45	45		180								9	6					Եզ. զն.	
"ՀԲ" Էքսկուրսիոն գործ	6	180	60	45	15		120								6	4					Եզ. զն.	
Տուրօպերատորական և տուրգործակալական գործունեություն	3	90	30	15	15		60								3	2					Առ. ընթ. զն.	
Բուժ-առողջարարական զբոսաշրջություն	3	90	30	15	15		60										3	2			Առ. ընթ. զն.	
Զբոսաշրջության մարքեթինգ	6	180	60	30	30		120										6	4			Եզ. զն.	
"ՀԲ" Գյուղական և էկոլոգիական զբոսաշրջություն	9	270	90	45	45		180										9	6			Եզ. զն.	
Զբոսաշրջային նախագծում	6	180	60	45	15		120											6	4			Առ. Ընթ. զն.
Հայաստանի բնական և պատմաճարտարապետական հուշարձաններ	6	180	60	45	15		120												6	4		Եզ. զն.
Հյուրանոցային և ռեստորանային մարքեթինգ	6	180	60	45	15		120												6	4		Առ. էզ. զն.
Գնազույցումը զբոսաշրջության ոլորտում	3	90	30	15	15		60													3	6	Առ. ընթ. զն.
Մասնագիտական կառուցամաս (կամքնտրական)	12	360	120	-	-	-	240	0	6	4	Եզ. զն.											
Անհմացիոն ծառայությունները զբոսաշրջության մեջ	6	180	60	45	15		120															
Ժամանակակից կազմ. տեխ. զբո. մեջ																						
Միջազգային զբոսաշրջություն																						

Մասնագիտական կառուցամաս (կամքնտրական)		180	60			120										6	4		
Ծրագրային գրոսաշրջություն																			
Հայ և համաշխարհային արվեստ	6	180	60	45	15	120										6	4		
Հնագիտության հիմունքներ																			
Մասնագիտական կառուցամաս (կամքնտրական)	12	360	120			240										12	24		
PR և գովազդը տուրիզմում		360	120		15	240										12	24	Առ. Ընթ. Գն.	
Զբու. ծառ. կազմ. մեթոդներ				45	15														
Զբոսաշրջային ռեսուրսագիտություն				45	15														
Հայկական սփյուռքի աշխարհագրություն				45	15														
Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն				45	15														
Տուրիստական ծառայությունների ստանդարտացում և սերտիֆիկացում				45	15														
Հարակից կրթական ծրագրերից ընտրվող դասընթացներ	12	360	60	60		120										1 2	8	Եզ.գ ն.	
Հարակից դասընթաց - 1	6	180	30	30		120										6	4		
Հարակից դասընթաց - 2	6	180	30	30		120										6	4		
Կրթական այլ մոդուլներ	15	450	0	0	0	450										15	0		
Ուսումնական պրակտիկա	3	90				90												Առ.	
Մասնագիտական պրակտիկա	3	90				90										3		Առ.	
Ավարտական աշխատանք	12	360				360											12	Առ. ընթ. գն.	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	240	6960	2460			462 0	3 0	22	30	22	30	22	3 0	22	30	20	30	20	30
Կրթական մոդուլների քանակը							7	7	7	7	7	7	7	6	5	5	5	49	

**«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ» ԾՐԱԳՐԻ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐ**

1.0302/B01	2.Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/ շաբ.	5.0/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել խոսքը, նրա դրսնորման ձևերը, ուղղախոսական ու արտասահմանական նորմերը, խոսքի բաղադրիչների կապակցման միջոցները, խոսքի մասերի գործածության յուրահատկությունները, գրագրության ձևերը և խոսքային էթիկան, կառուցել արտահայտիչ ու ներգործուն գրավոր ու բանավոր խոսք:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ուսուցանել խոսքի մշակույթի ընդհանուր օրինաչափությունները, լեզվական և գրական նորմերը, հնչյունական, բառային և քերականական մակարդակներն ու նրանց կիրառության յուրահատկությունները,		
2. ձևավորել ու մշակել գրական խոսքի բարձր ճաշակ ու մշակույթ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու խոսքի ընդհանուր հատկանիշները, դրսնորման ձևերը, սահմանելու և ձիշտ կիրառելով լեզվական և հնչյունական-արտասահմանական, ուղղախոսական նորմերը,		
2. ձևավորելու բանավոր խոսքի և գրավոր խոսքի բարձր մակարդակ՝ ձիշտ և տեղին կիրառելով լեզվական տարրեր իրողությունները (բառապաշտի շերտեր, ձևահմատային խմբեր, դարձվածքներ և այլն),		
3. սահմանելու, բացատրելու գրական, լեզվական, ոճական նորմաները, որոնք կիրառելի են ժամանակակից հայերենում:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կառուցելու հարուստ բառապաշտիով, շարահյուսորեն ձշգրիտ կապակցված գրավոր և բանավոր խոսք:		
2. գործառելու գրագրության ձևերը, ուղղախոսության և արտասահմանագործի նորմերը բանավոր խոսքում:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,		
2. աշխատելու թիմում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Բ2.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,		
Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանդույթում:		
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. քննարկում /բանավեճ		
2. համագործակցային աշխատանք		
3. մտագրոհ		
4. վերլուծական մեթոդ		
5. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ		
6. գրավոր մեթոդ		
7. բացատրական մեթոդ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.		

Թեմա 1. Խոսքի մշակույթ առարկան, նպատակը և խնդիրները: Խոսքի դրսնորման ձևերը: Լեզվական նորմ: Թեմա 2. Հնչյունական /արտասանական/ մակարդակ: Գրագրության ձևեր:
Թեմա 3. Բառային մակարդակ: Թեմա 4. Քերականական մակարդակ: Զնաբանություն: Թեմա 5. Շարահյուսություն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, ԵՊՀ, Եր., 2014:
- Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, ԵՊՀ, Եր., 2015:
- Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու/Զնաբանություն/, Եր., 2002:
- Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003:
- Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր, 2003:
- Մարգարյան Ա., ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997:

1.0001/ B02	2.Ֆիզիաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.0 Ժամ/շաբ.	5.0/0/0	
6.1-ին , 2-րդ կիսամյակներ	7.Ստուգաք	

8.Դասընթացի նպատակն է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակչիմայական պայմանները և ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու շարժողական ընդունակությունների առանձնահատկությունները՝ ուսանողների մոտ ձևավորել սոցիալապես անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ծավալը լիարժեք ֆիզիկական պատրաստություն ստանալու, ամենօրյա կյանքի ու կրթության պահանջները ապահովելու և շարունակելու վերաբերյալ: Կարևորելով ուսանողների գիտակցական մակարդակի բարձրացումը՝ դասընթացը նպատակ ունի.

- ապահովել երիտասարդ սերնդի կրթադաստիարակչական գործընթացը,
- նպաստել ուսումնառողների առողջական վիճակի բարելավմանը,
- բարձրացնել ֆիզիկական դաստիարակության դերն ու նշանակությունը, պարապմունքները դարձնել ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման միջոց, կենսաձևում արմատավորել ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես առողջ ապրելակերպի միջոց,
- նպաստել սովորողների մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բարձրացնել նրանց մտավոր և ֆիզիկական աշխատունակությունը և պատրաստվածությունը,
- զարգացնել ուսանողների ֆունկցիոնալ և շարժողական ընդունակությունները, ձևավորել նրանց մոտ արագաշարժություն, ուժ, ձկունություն, դիմացկունություն, ձարպկություն, կոռորդինացիա և այլն:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- հասնել նրան, որ ուսանողները կարևորեն ֆիզիկական դաստիարակության սոցիալական դերն ու նշանակությունը անձի զարգացման և նրա մասնագիտական գործունեության պատրաստման հարցում,
- ուսանողներին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքների վերաբերյալ,
- ուսանողների մոտ ձևավորել համամարդկային զարգացման, բարոյական և կամային հատկանիշներ, կարգապահություն, աշխատասիրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելազորձման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելազորձման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք,

կությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները,
- թվարկելու կոփման կանոնները և բացատրել դրանց նշանակությունը,
- ներկայացնելու ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքների ժամանակ անվտանգության պահպանման կանոնները,
- ներկայացնելու առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքները,
- առանձնացնելու վնասակար սովորությունները և բացատրել դրանց կործանարար ազդեցությունը անձի մտավոր և ֆիզիկական զարգացման վրա:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- կատարելու նորմատիվներին համապատասխան ֆիզիկական վարժություններ (ակրոբատիկ վարժություններ, վազք, հեռացատկ):
- ցուցաբերելու շարժողական ընդունակություններ ու ֆունկցիոնալ կարողություններ ուսուցանվող մարզաձևերում:
- ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աջակցելու կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս անցկացվող մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի ու սպորտային միջոցառումների կազմակերպմանը,
- դասընթացի ժամանակ կազմակերպելու թիմային մրցախաղեր տարբեր սպորտաձևերից,
- կազմելու իր և ընկերների առողջ կենսակերպի ապահովման ուսումնամարզական պարապմունքների պլան:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ3. Դահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ .
 - տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ),
 - մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),
 - ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),
- արտառուսումնական պարապմունքներ.
 - ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
 - վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
 - մասնակցություն պարապմունքների ըստ նախընտրած մարզաձևերի,
 - ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
 - մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումների բուհում,
 - մարզառողջարարական ճամբարների կազմակերպում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսանառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

13. Դասընթացը՝ բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

1-ին կիսամյակ՝ աշնանային

Թեմա 1. Ֆիզիակական դաստիարակություն, նրա դերն ու նշանակությունը ընդհանուր կրթական համակարգում: Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի հիգիենիկ հիմունքները: Անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները: Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք: **Թեմա 2.** Մարմնի կոփման կանոնները և դրանց նշանակությունը: Վազք: Վազքի տեխնիկայի ուսուցում: Վազք. փոփոխական արագությամբ, արգելքների հաղթահարումով, 60 մ /ցածր մեկնարկից/, 500 մ /աղջկներ/, 1000 մ /տղաներ/: Հեռացատկ: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում: Հեռացատկ տեղից: **Թեմա 3.** Սպորտային խաղերի դերն ու նշանակությունը ուսանողի մտավոր և ֆիզիկական դաստիարակության, ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման գործում: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում, գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով: Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների ուսուցում: Գնդակի վարում և փոխանցում 2 ձեռքով: Զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկայի ուսուցում: **Թեմա 4.** Ուսանողի առողջ կենցաղավարության հիմունքները, նրա արդյունավետության չափանիշները, պայքարը բացասական երևույյների դեմ: Երկկողմանի խաղ (վոլեյբոլ, բասկետբոլ):

2-րդ կիսամյակ՝ գարնանային

Թեմա 1. Ընդհանուրֆիզիկական և սպորտային պատրաստության դաստիարակության գործում: Շարժողական ընդունակությունների կատարելագործման հիմունքները: Մարմնամարզություն: Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պառկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: **Թեմա 2.** Ֆիզիկական բեռնվածության թյան ծավալը ուսանողական տարիքում, նրա միջոցով ֆիզիկական զարգացման և մարմնակազմության հնարավորություններն ու շտկման պայմանները: Մարմնամարզություն: Մարզանստարանի վրա հենում պառկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեմա 3.** Ինքնուրույն պարապմունքների մեթոդական հիմունքները, նրանց ձևերը և տարիքային և սեռային առանձնահատկությունները: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. վերևից սկզբնահարվածի տեխնիկայի ուսուցում: Սպորտային խաղեր փետրազնդակ, սեղանի թենիս. տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ուսուցում: Սպորտային խաղ բասկետբոլ. գնդակին տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում, պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում, գնդակի նետում զամբյուղի մեջ: **Թեմա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Հարձակողական հարվածի տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում: Խաղի պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում: Երկկողմանի խաղ: **Թեմա 5.** Ինքնուրույն պարապմունքների հիգիենան և ինքնահսկումը: Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական վազք: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Երկար վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները: Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): Հեռացատկ: Հեռացատկ տեղից՝ գոյգ ոտքերի հրումով: **Թեմա 6.** Մասնակցությունը սպորտային մրցումների, դրանց ֆիզիկական և հոգևոր դաստիարակչական նշանակությունը: **Թեմա 8.** Ստուգաբարքային ձևերի նախապատրաստում:

14. Հիմնական գրականության ցանկը.

1. Սամվելյան Լ., Պետրոսյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007:
2. Ազիզյան Գ., Վանեսյան Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բարայան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բարայան Ս., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախչյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:

7. Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելիքսեթյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզափառքեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

1.0302/B03	2.Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաքք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցների յուրացմամբ, գործառական բոլոր ոճերի առանձնահատկությունների իմացությամբ ու անսխալ, գրագետ գործառմամբ, ձևավորել կարողություններ՝ գեղարվեստական խոսքի հնչյունական, բառային ու քերականական առանձնահատկությունները ինքնուրույն մեկնաբանելու և արժենորելուհամար, ծանոթացնել հրապարակային խոսքի ընդհանուր կառուցվածքին և հիմնական հատկանիշներին և կիրառելի դարձնելու սումնական գործընթացներում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> բացահայտել արտահայտչական և պատկերավորման միջոցների դերը խոսքում, խոսքի գործառական տարրերակների համակարգը /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/, գեղարվեստական և հրապարակային խոսքի խնդիրները, կառուցվածքը, լեզվական առանձնահատկությունները: <p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու խոսքի արժանիքները, կիրառելու արտահայտչական և պատկերավորման միջոցները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> լրացնելու գործառական ոճերի դասակարգման հիմունքները և ոճերի առանձնահատկությունները: <p>գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> կառուցելու պատկերավոր և գրագետ խոսքարվեստ, վերացնելու խոսքային անձշտությունները, կունենա խոսքային բարձր էթիկետ: <p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.</p> <p>Բ3. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,</p> <p>Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանակոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:</p> <p>Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:</p>		

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
1. քննարկում /քանավեճ
2. համագործակցային աշխատանք
3. մտագրոհ
4. վերլուծական մեթոդ
5. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
6. գրավոր մեթոդ
7. բացատրական մեթոդ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Սուուզարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.
Թեմա 1. Խոսքի արժանիքները: Թեմա 2. Խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներ: Թեմա 3. Խոսքի գործառական տարրերակներ /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/: Թեմա 4. Գեղարվեստական ոճ: Հրապարակային խոսք:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.
1. Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, ԵՊՀ, Եր., 2014:
2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, ԵՊՀ, Եր., 2015:
3. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու/Զեսաբանություն/, Եր., 2002:
4. Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003:
5. Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003:
6. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997:

1.0305/B04	2. Ուսուաց լեզու-1	3.2 ECTS կրետիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Սուուզարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ելնելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից:		
Դասընթացի ինտիմներն են.		
1. ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա,		
2. վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք,		
3. խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները,		
4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտիքին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը,		
2. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշտ,		
3. կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ձանաշողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին),		
2. ընկալելու, սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:		

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. քննարկում /բանավեճ
2. համագործակցային աշխատանք
3. էվրիստիկական մեթոդ
4. մտագրոհ
5. ինդուկտիվ մեթոդ
6. դեղուկտիվ մեթոդ
7. վերլուծական մեթոդ
8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
9. գրավոր մեթոդ
10. բացատրական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են

Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

12. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հնյունաբանություն: Զայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: **Թեմա** 2. Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածներ: **Թեմա** 3. Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: **Թեմա** 4. Զևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Թվական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Еր., изд-во ЕГУ, 2004
2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация Речь., П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Ходжумян Б.С.. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г.
3. Учебные пособия по специальности.

1.0001/B05	2.Ֆիզդաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.0 Ժամ/շաբ.	5.0/0/0	
6.3-րդ, 4-րդ կիսամյակներ	7.Ստուգարք	

8. Դասընթացի նպատակն է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակլիմայական պայմանները ձևավորել

- ուսանողների ֆիզիկական զարգացման, բարոյական և կամային հատկանիշները, կարգապահություն, աշխատափրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և

- ինքնաղաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք,
- ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- Ներկայացնելու մասսայական սպորտի, բարձր նվաճումների սպորտի և ուսանողական սպորտի առանձնահատկությունները, թվարկել սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման փուլերը,
- Ներկայացնելու ուսանորական սպորտային մրցումների համակարգի կառուցվածքը, ունիվերսիադաների և օլիմպիական խաղերի տարբերությունները, թվարկել նրանց դաստիարակչական հատկությունները, ներկայացնել տեղեկություններ օլիմպիական խաղերի և անվանի մարզիկների վերաբերյալ,
- հիմնավորելու կոնկրետ սպորտաձևի ընտրումը կանոնավոր պարապմունքների համար, թվարկել հիմնական սպորտաձևերի և ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կիրառման բնութագրերը,
- թվարկելու տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները, մեկնաբանել անհատի վրա դրանց ներգործության բնութագրերը,
- ներկայացնելուարտադրականֆիզիկականկուլտուրայի, արտադրական մարմնամարզության առանձնահատկությունները և մեկնաբանել նրանց անհրաժեշտությունը մասնագիտական գործունեության մեջ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- պահպանելու ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները,
- սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում իրականացնելու օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողություն կիրառելով նրա հիմնական մեթոդները և ցուցանիշները, վարել ինքնավերահսկման օրագիր,
- ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ,
- կատարելու շարժողական գործողություններ ֆիզիկական վարժությունների կատարման մատուցված մեթոդներով և ցուցաբերել նորմատիվներին համապատասխան արդյունքներ:

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

- դասախոսի անմիջական հսկողությամբ ուսանողների խմբում իրականացնելու թեմատիկ հանձնարակականի փոխադարձ վերահսկողություն
- աջակցելու ընկերներին թեմատիկ շարժողական գործողությունների, հնարքների կատարման ժամանակ, ներկայացնել իր կարծիքը ընկերների ֆիզիկական պատրաստվածության վերաբերյալ,
- վերլուծելու դասախոսի կողմից իրեն և խմբին տրված անհատական և խմբային հանձնարարականների իրականացման արդյունքները,
- կազմակերպելու մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի պարապմունքներ, սպորտային միջոցառումներ կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դրուս,
- կողմնորոշվելու տարբեր իրավիճակներում, ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն վնասվածքների դեպքում

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ.
 - տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ),
 - մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),
 - ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),
2. արտառուսումնական պարապմունքներ.
 - ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
 - վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
 - մասնակցություն պարապմունքներ ըստ նախընտրած մարզաձևների,
 - ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
 - մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում,
 - մարզաառողջարարական ձամբարների կազմակերպում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարրով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսումնառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

13. Դասընթացը՝ բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

3-րդ կիսամյակ աշնանային

Թեմա1. Ուսանողական սպորտը, բուհում սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման առանձնահատկությունները: **Թեմա2.** Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք: **Թեմա 3.** Վազքի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում, վազք փոփոխական արագությամբ, վազք 60 մ, 100 մ /ցածր մեկնարկից/: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Հեռացատկ տեղից, տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Վազք արգելվների հաղթահարումով: Վազք 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/:

Թեմա 4. Ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգը, ունիվերսիտադաներ, օլիմպիական խաղեր: Օլիմպիազմը և օլիմպիական դաստիարակությունը: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում, սկզբնահարվածի ուսուցում և ամրապնդում: Գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով: **Թեմա 6.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոններիամրապնդում: **Թեմա 7.** Կանոնավոր պարապմունք ների համար սպորտաձևների ընտրման դրդապատճառները և հիմնավորումը: Հիմնական սպորտաձևների և ֆիզիկական վարժությունների համամակարգերի համառոտ հոգեֆիզիոլոգիական բնութագրերը: **Թեմա 8.** Սպորտային խաղ սեղանի թենիս, խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում: **Թեմա 9.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ», կանգ թիակների վրա պառկած դրությունից: **Թեմա 10.** Մարմնամարզություն: Ցատկ այծիկի վրայից՝ ոտքերը զատած եղանակով:

4-րդ կիսամյակ՝ գարնանային

Թեմա1. Տարեկ մարզաձևներով պարապմունքների առանձնահատկությունները: Անհատի ֆիզիկական, շարժողական և հոգեկան հատկությունների վրա դրանց ներգործության բնութագրերը: **Թեմա 2.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պառկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: Մարզանատարանի վրա հենում պառկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեմա 3.** Մարզապարապմունքների արդյունավետության հսկողությունը, ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները: **Թեմա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Վերևից սկզբնահարվածի, հարձակողական հարվածի տիրապետման, խաղի պաշտպանության տեխնիկաների ուսուցում և ամրապնդում:

Թեսա 5. Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս, նրանց տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ամրապնդում: **Թեսա 6.** Սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողությունը, նրա հիմնական մեթոդները, ցուցանիշները և ինքնավերահսկման օրագիրը: **Թեսա 7.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, գնդակին տիրապետելու, պաշտպանության, զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկաների ամրապնդում: **Թեսա 8.** Սպորտային խաղեր վոլեյբոլ և բասկետբոլ: Երկկողմանի խաղ: **Թեսա 9.** Առաջին բուժօգնությունը վնասվածքների դեպքում: **Թեսա 10.** Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական: Վարձ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Վազք 500 մ (աղջկներ), 1000 մ (տղաներ): **Թեսա 11.** Հեռացատկ տեղից գրյագ ոտքերի հրումով: **Թեսա 12.** Արտադրական ֆիզիկական կուլտուրա, արտադրական մարմնամարզություն, նրանց նշանակությունը մասնագիտական գործունեության մեջ և նրանց առանձնահատկությունները: **Թեսա 13.** Ստուգարքային ձևերի նախապատրաստում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Սամվելյան Լ., Պետրոյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր, (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007:
- Ազիզյան Գ., Վանեսյան Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
- Ավազյան Է., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
- Բաբայան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
- Բաբայան Մ., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
- Բոյախչյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
- Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
- Մելիքսեյյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
- Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
- Նահապետյան Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

1.0305/B06	2.Ուսաց լեզու-2	3.2 ECTS կրեմիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
1. ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնած ժամանակակից պատկերացումների վրա, 2. վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք, 3. խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները, 4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, 2. կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով,		

3. գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:

p. զործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ընտրելու, վերլուծելու և ադապտացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջզիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով,
2. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները,
3. վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ,
4. թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ոռուերեն և հակառակը,
5. գանազանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:

q. բնտիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. գնահատելու, վերլուծելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվություննը,
2. օգտվելու տեղեկատվական տարրեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունը(ներ)ը.

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճշշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:

Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. քննարկում /բանավեճ,
2. համագործակցային աշխատանք,
3. էվրիստիկական մեթոդ,
4. մտագրոհ,
5. ինդուկտիվ մեթոդ,
6. դեդուկտիվ մեթոդ,
7. վերլուծական մեթոդ,
8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ,
9. գրավոր մեթոդ,
10. բացատրական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.

Ստուգաքննություն անցկացվում է բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

12. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ձևաբանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակրայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շաղկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: **Թեմա 2.** Շարահյուսություն. շարահյուսության հիմնական միավորները /բառա-կապակցություն, նախադասու թյանդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: **Թեմա 3.** Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: **Թեմա 4.** Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական գեկույցների և մասնագիտական ուժեքատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004.
2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь. П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г.
3. Учебные пособия по специальности.

1.0304/B07	2.Հայոց պատմություն -1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ ծագումից մինչև 17-րդ դարն ընկած ժամանակահատվածը։ Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք Հայկական լեռնաշխարհի պատմական աշխարհագրության, համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնադրյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտական բարձր մակարդակով։ Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն ՀՀ քաղաքական լավագույն ապագայի կերտման նպատակով։ Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՝ ճանաչողական, թե՝ կիրառական նշանակություն։		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց հին և միջնադարյան պետականությունների առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին, 2. ձևավորել պատմական փաստերը համարելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կորողություն, 3. ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների հետ տրամաբանական կամ պատճառահետևանքային կապ ապահովելու համար։ 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի։		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը, 2. նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները, 3. ներկայացնելու համապատասխան ժամանակաշրջանում ստեղծված հոգևոր և նյութական մշակույթի արժեքները, լուսաբանելու Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսության, ռազմական և այլ բնագավառներ ու նվաճումները։ 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը; 2. արժեսորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում։ 3. արժեսորելու ինչպես նախաքրիստոնեական, այնպես էլ քրիստոնեական դարաշրջաններում ստեղծված մեր մշակութային արժեքները։ 		
գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության բնորոշ առանձնահատկությունները, ինչը և հնարավորություն կտա քաղաքական կողմնորոշում ունենալու ներկայում և ապագայում, 2. բանավիճելու։ 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունը(ներ)ը.		
Ա5.գնահատելու գրության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերի, նշանակության գնահատում իրականացնելու		

կարողություն,

Գ6. այլքարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. ուժեքատ
3. անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հայաստանը հնագույն շրջանում: **Թեմա 2.** Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը /Ք.ա.9-6-րդ դր/: Երվանդունիների թագավորությունը: **Թեմա 3.** Մեծ Հայքի թագավորության վերելքը Արտաշեայան շրջանում: **Թեմա 4.** Արշակունիների թագավորությունը: **Թեմա 5.** Հայաստանը վաղ միջնադարում: **Թեմա 6.** Հայաստանը զարգացած միջնադարում: **Թեմա 7.** Հայաստանը ուշ միջնադարում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հայոց պատմություն (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2012:
2. Հայ ժողովրդի պատմություն (Ստ. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Եր., 1975:
3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2000:
4. Հայոց պատմություն (Պողոսյան Ա., Ասրյան Ա.), Եր., 2009:

1.0105/ B08	2. Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել կենսոլորտի կառուցվածքի տեսական հիմնահարցերը և «մարդկենալորտ» համակարգում նրանց փոխազդեցությունը, ինչպես նաև պատրաստել որակյալ մասնագետներ, որոնք կարող են գնահատել շրջակա միջավայրի աղտոտման աստիճանը, որպես հասարակույթյան գործունեության արդյունք և նախազգուշացնելու կամ կանխարգելելու անթրոպոգեն գործունեության ոչ ցանկալի հետևանքները: Նպաստել հասկանալու էկոլոգիական հիմնախնդիրների էությունը և զարգացնել այդ խնդիրները լուծելու ունակությունը: Սովորողներին նախապատրաստել աշխարհայացքի ինքնուրույն ընտրության:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none">• ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ՝ էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունների և օրենքների, էկոլոգիական համակարգերի և գործընթացների, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական հնարավորությունների, բնական և տեխնոգեն միջավայրերի, ժամանակակից զարգացման տեսնենցների, էկոլոգիական մշակույթի, որպես գործոնի ձևավորման, էկոլոգիական ձգնաժամերի, էկոլոգիայի բնագավառում միջազգային իրավական նորմերի, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող էկոլոգիական օրենսդրության մասին,• ուսանողների մոտ զարգացնել հմտություններ բնագիտությունից, էկոլոգիայից, բնապահպանությունից՝ ձևավորելով դիտարկելու, ստեղծագործելու, հետազոտելու ունակությունները, տրամաբանական և գիտական լեզվամտածողությունները, եզրակացություն անելու կարողությունները,• դաստիարակել քաղաքացիական դիրքորոշում և պատասխանատվություն՝ մարդկության և բնական միջավայրի նկատմամբ:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, էկոլոգիական հիմնական և կարևոր օրենքները, սկզբունքները, օրինաչափությունները և կանոնները,
2. նշելու շրջակա միջավայրի գարգացման կրնցեացիաները և թվարկելու մթնոլորտի, ջրոլորտի և հողոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցություն ունեցող աղտոտող նյութերը և ներկայացնելու նրանց վերլուծության մեթոդները,
3. բացատրելու, թե ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ բնակչության վրա շրջակա միջավայրի աղտոտման հետևանքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. էկոլոգիական գնահատական տալու շրջակա միջավայրի հիմնական գործոններին,
2. նախագործական միջոցառումներ ներկայացնելու զերծ պահելու շրջակա միջավայրը էկոլոգիական աղետներից,
3. անցկացնելու մոնիթորինգ և գնահատելու տարածաշրջանի էկոլոգիական իրավիճակը, համապատասխան եզրակացություն տալ այն նպաստող գործոնների մասին, որոնք կբարելավեն տարածաշրջանի էկոլոգիան:

գ. բնդիմանրական/իռիսանցելի կարողություններ

1. ցուցաբերելու ինքնուրույն ուսումնասիրելու ունակություն:
2. հետազոտություններ անելու, ստացած տեղեկությունը արհեստավարժ օգտագործելու խնդիրների լուծման նպատակով:
3. տվյալ էկոհամակարգի վրա կիրառելու կանխատեսման մեթոդ՝ որոշելու նրա վրա այս կամ այն գործոնի ազդեցությունը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. պասիվ դասախոսություն,
2. ակտիվ դասախոսություն, հարց ու պատասխան, զրույց,
3. ինտերակտիվ դասախոսություն՝ «Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում,
4. հարց ու պատասխան,
5. բանավեճ,
6. զրույց:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Բանավոր քննում լրստ նախապես ներկայացված հարցաշարի կամ դասախոսի կողմից առաջադրված թեմայով ռեֆերատի:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսա 1. Էկոլոգիայի համառոտ պատմությունը: Էկոլոգիայի կառուցվածքը, առարկան և օրեկտոր: Լիբիդի, մինիմումի, Վիլյամի գործուների անկախության և Շեֆորդի տողերանության օրենքները: **Թեսա** 2. Էկոհամակարգի գործունեության սկզբունքները: Էկոհամակարգի կառուցվածքը: Պրոդուցենտներ, կոնսումենտներ, ռեդուցենտներ /ավտոտրոֆներ, հետերոտրոֆներ/: **Թեսա** 3. Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Կենսական, ոչ կենսական, մարդածին, սահմանափակող գործուներ: Օրգանիզմների հարմարվելը միջավայրի պայմաններին: **Թեսա** 4. Էներգիայի և նյութերի հոսքը էկոհամակարգում: Էկոհամակորգերի էներգետիկական դասակարգումը: Էներգիայի և նյութերի

փոխանցումը Էկոհամակարգերում, Էներգիայի կորուստները սննդային շղթաներում: Ազոտի, ֆոսֆորի, ծծմբի, ածխածնի շրջանառությունը: **Թեսա 5.** Մարդու առողջության էկոլոգիական ասպեկտները: Միջավայրի քիմիական, կենսաբանական աղտոտումը, միջավայրի աղտոտումը աղմուկով, սննդամթերքների աղտոտումը: Գյուղատնտեսական և ուրբանիստական համակարգեր: **Թեսա 6.** Անսպառ և սպառվող պաշարները: Մարդու ազդեցությունը կենտրոնի վրա: Արդյունաբերության առաջընթացը և բնապահպանության հիմնախնդիրները: Արդյունաբերության էկոլոգիացման սկզբունքները: **Թեսա 7.** Քարոլորտի կառուցվածքը: Մթնոլորտի կառուցվածքը, նշանակությունը: Զուրը երկրի վրա և նրա հատկությունները; Կենսոլորտի կառուցվածքը: Հողը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը բնության մեջ: **Թեսա 8.** Պոպուլյացիայի բնութագիրը; Ճնելիություն և մահացություն, պոպուլյացիայի սեռային կազմը; պոպուլյացիաների միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը, գիշատիչ-զոհ փոխհարաբերությունը: **Թեսա 9.** Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրները և դրա էկոլոգիական հետևանքները: Զրոլորտի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Քարոլորտի և բնակողի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Երկրի կլիմայի փոփոխության և անապատացման հիմնախնդիրները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

11. Գրիգորյան Կ., Եսայան Ա., Ժամհարյան Հ., Խոյեցյան Ա., Սովուսյան Հ., Փիրումյան Գ., Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, Եր., 2010:
12. Գրիգորյան Ա., Աղասյան Ա., ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը, Եր., 2008
13. Մելքոնյան Լ., Գալստյան Մ., Բնապահպանույան հիմունքներ, Եր., 2010:
14. Շահինյան Մ., Թամրազյան Ն., Էկոլոգիա, Եր., 2002:
15. Валова В., Основы экологии: Учебное пособие.-5-е изд., Москва, «Дашков и К» 2005.

1.0304/B09	2.Հայոց պատմություն -2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Սուուզարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ 17-րդ դարից մինչև մեր օրերը ընկած ժամանակահատվածը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնադրյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտության ամենավերջին ձեռքբերումների մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քառելու և այն հանուն մեր ապագայի կառուցման գործածելու նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Հայոց պատմությունը դիտարկվում է համաշխարհային պատմության համատեքստում:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել հայոց նոր և նորագույն պատմության առանձնահատկությունները, զարգացման ընթացքը և փուլերը, • համարել պատմական փաստերը, համակողմանի գնահատել երևույթները, • ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետազա դասընթացների ուսումնասիրման, քննարկման և ներկայացման համար: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Վերաբարտարկելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը,		

2. նկարագրելու հայց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների զիավոր իրադարձությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը,
- արժենորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության որոշակի օրինաչափությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա ապագայում ձիշտ կողմնորոշվելու:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Ա5. գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը, նշանակությունը,

Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- սեմինար
- ուժեքատ
- անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից..

Թեմա 1. Հայ ազատագրական շարժումները 16-18-րդ դարերում: **Թեմա 2.** Ռուսաստանի ներթափանցումը Անդրկովկաս 19-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 3.** Հայկական հարցի միջազգայնացումը: **Թեմա 4.** Ազատագրական խմբակների, կազմակերպությունների ու քաղաքական-ազգային կուսակցությունների ձևավորումը: **Թեմա 5.** Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: **Թեմա 6.** Իրավիճակը Հայաստանը 20-րդ դարի սկզբին: Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը և ինքնապաշտպանական մարտերը: **Թեմա 7.** Հայաստանը 1917թ. ռուսական հեղափոխությունների շրջանում: **Թեմա 8.** Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: **Թեմա 9.** Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991թթ.: **Թեմա 10.** Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունը: **Թեմա 11.** Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2012:
- Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Երևան, 1975:
- Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2000:
- Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.,), Երևան, 2009:

1.0304/B10	2.Փիլիսոփայություն	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, որոնք թույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայացքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված և լավ մասնագետի համար:		

Դասընթացի խնդիրները.

- բացահայտել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները,
- բացատրել կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները,
- հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների, արդի միտումներին և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին պատմերացումների ձևավորմանը:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու կեցության համընդիանուր օրենքները, կատեգորիաները, հիմնական ձևերն ու առանձնահատկությունները,
- բացահայտելու ճանաչողության, գիտության էության առանձնահատկությունները,
- ներկայացնելու աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի փիլիսոփայական հայեցակարգի ընդհանուր և տարբերակից առանձնահատկությունները, ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքների և հավատի, ռացիոնալ և իռացիոնալ սահմանագատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- տարբերելու գիտականը ոչ գիտականից, ճշմարիտը կեղծից, էականը ոչ էականից,
- վերլուծելու հասարակական կյանքում տեղի ունեցող գործընթացները և դրանց պատճառահետևանքային կապերը,
- կողմնորոշվելու մարդ-մարդ և մարդ-բնություն փոխարաբերություններում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- տեղին և ժամանակին գործածելու փիլիսոփայական մտածողության կոնցեպտուալ ապարատը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա6.տարբերակելու գրսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելուով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- սեմինար
- քննարկում
- զեկուցում
- ուժեղացում:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաբրով, որն անց է կացվում բանավոր հարցումով՝ հարցառումսի հարցերի հիման վրա:

13.Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Փիլիսոփայության առարկան: Թեմա 2. Կեցություն և մատերիա: Թեմա 3. Դիալեկտիկա: Թեմա 4. Բնություն: Թեմա 5. Մարդ և պրակտիկա: Թեմա 6. Գիտակցություն և ճանաչողություն: Թեմա 7. Գիտություն: Թեմա 8. Հասարակություն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Դավիթ Անհաղթ, Երկեր, Եր., 1980:

- Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ. 1, Եր., 1987:
- Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ. 2, Եր., 1987:
- Գաբրիելյան Հ., Հայ փիլտրավության պատմություն, Եր., 1980:
- Կյուրեղյան Է., Փիլիսոփայություն, Եր., 2004:
- Փիլիսոփայության բառարան, Եր., 1975:

1.0305/ B11	2.Անգլերեն-1	3.2 ECTS կրետիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել ուսանողների լեզվական գիտելիքները անգերեն լեզվից՝ լեզվի բոլոր մակարդակներում (կարդալ, գրել, ունկնդրել, խոսել), զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական հմտությունները միջմշակութային հաղորդակցման:		
Դասընթացի խնդիրները		
1. Ներկայացնել տվյալ մասնագիտության ոլորտում խիստ գործածական բառապաշար,		
2. զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները համապատասխան խոսքային իրավիճակներում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. անգիր վերաբերություններու մասնագիտական բառապաշարը,		
2. թվարկելու հնչյունական և ուղղախոսական կանոնները և բացառությունները,		
3. թվարկելու նախադասության տիպերը և դրանց շարադասական հատկանիշները,		
4. տարբերելու խոսքի մասերը և դրանց կիրառական առանձնահատկությունները,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու մասնագիտական բառապաշարը և քերականական գիտելիքները՝ ճիշտ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելիս,		
2. ընկալելու կարդացած և ունկնդրած նյութի հիմնական բովանդակությունը,		
3. կատարելու A1 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգերենից հայերեն և հայերենից անգերեն,		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. տարանշատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից,		
2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,		
3. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Գ2. մայրէնի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանութեան ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. հաղորդակցական մեթոդ		
2. մտագրու		
3. ուսանողական պորտֆոլիո		
4. խմբային աշխատանք		
5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն		
6. աշխատանք տեղեկագրով		
7. ռեֆերատ		
8. ինքնուրույն աշխատանք:		

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաքրով, որն անց է կացվում բանավոր հարցումով՝ հարցատոմսի հարցերի հիման վրա:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա1. Հնչյունաբանություն և ուղղախոսություն: Հնչյունների դասակարգումը և արտասանական հատկանիշները: **Թեմա2. Քերականություն:** Խոսքի մասեր: Շարահյուսություն: **Թեմա 3. Մասնագիտական բառապաշտիքի և տեքստերի ուսումնասիրություն:** Միջազգային գրուաշխատական հիմնահարցեր: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitaryan Ye., Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan. 2004
2. Cincotta Howard (Ed.), An Outline of American History. United States Information Agency. 1994
3. Kirn Elaine, About the U.S.A. United States Information Agency, Materials Branch of the English Language Programs Division. 1989
4. Myers Sondra (Ed.), Democracy Is a Discussion: Civic Engagement in Old and New Democracies: The Handbook. New London, CT: Connecticut College. 1997
5. Short Deborah J., Seufert-Bosco Margaret & Groonet Allene Guss, By the People, for the People: U.S. Government and Citizenship. McHenry, IL: Delta Systems Co., Inc. 1995

1.0305/B10	2.Ֆրանսերեն-1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգաքր	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ հարատացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականական և բառապաշտիքի հիմնական առանձնահատկությունների վրա: Այս փուլում ստացած գիտելիքները հիմք են հանդիսանում հետագա՝ առավել խորացված ուսումնասիրության համար:

Դասընթացի խնդիրները.

1. խորացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշտիքի հիմնական առանձնահատկությունների վրա,
2. ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշտիքի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ,
3. հանրագումարի բերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտներ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները,
2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ճիշտ արտասանելու ֆրանսերենի հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները,
2. Ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները,
3. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշտիքը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ),
4. առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն,

- ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները,
- ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր,
- բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճշշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝

- անհատական և խմբային սուջադրանքներ
- ընթերցանություն
- քեսուտ
- ուեֆերատ
- դիագնոստիկ ստուգում
- շնորհանդես
- ինքնուրույն աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով, որն անց է կացվում բանավոր հարցումով՝ հարցադրումսի հարցերի հիման վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ռիթմիկ խմբեր: Շեշտ: Enchainement. Liaison. **Թեմա 2.** Հատուկ և հասարակ գոյական: Գոյականի սեռը, թիվը: Սերի արտահայտությունը հոդերի և ածանցների միջոցով: **Թեմա 3.** Որոշյալ և անորոշ հոդ: Մասնական հոդը որպես անորոշ քանակ արտահայտելու միջոց: Միաձուլված հոդ: Հոդը չօգտագործելու դեպքերը: **Թեմա 4.** Ածական: Ածականի համաձայնությունը գոյականի հետ: Ածականի իմաստի փոփոխությունը՝ կախված նրա դիրքից: **Թեմա 5.** Ցուցական, ստացական, հարցական և բացականչական, անորոշ ածականներ: **Թեմա 6.** Թվական: Քանակական և դասական թվականներ և դրանց գործածությունը: **Թեմա 7.** Դերանուն: Անձնական անշեշտ դերանուններ, դրանց գործածությունը որպես ենթակա, ուղիղ և անուղղակի խնդիր: Անձնական շեշտված դերանուններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Попова И., Казакова Ж., «Французский язык», М., 2008
- M.Gregoire, Od.Thievenaz, «Grammaire progressive du français» (Niveau intermédiaire).
- Cl.Miquel, «Communication progressive du français» (Niveau débutant),
- M.Djoulhakian, R.Meliksntian, A.Mouradian, «Manuel de français», Er. 2011.

1.0001/B02	2.Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/15/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է սովորողների մոտ ձևավորել ԱԻ-ների մասին պատկերացում, ԱԻ-ներում գործելու հմտություններ, փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման վերաբերյալ հմտություններ և տարաբնույթ պատահարների ժամանակ հնարավոր վնասվածքների և այլ ախտահարումների դեպքում առաջին բուժօգնության ցուցաբերման անհրաժեշտ կարողություններ:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- Ներկայացնելու տարաբնույթ ԱԻ-ների հետևանքով ստեղծված իրավիճակները և դրան դիմակայելու ուղիները,
- Ներկայացնելու տեղեկատվություն ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից բնակչության պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների մասին,
- Մեկնաբանելու ՀՀ-ում հավանական ԱԻ-ներից բխող ռիսկերի գնահատման մեթոդները,
- Ներկայացնելու համաձարակային իրավիճակներում վարակի տարածման հնարավոր ուղիներն ու բացատրելու դրանցից պաշտպանության ձևերը,
- Ներկայացնելու առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հիմնահարցերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- գնահատելու տուժածի վիճակը (առաջնային և երկրորդային զննում), վնասվածքի տեսակն ու ծանրությունը և ցույց տալ առաջին բուժօգնություն,
- դրսորելու նախընտրելի վարքագիծ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում,
- ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն տարաբնույթ վնասվածքների և ախտահարումների դեպքերում,
- օգտագործելու ձեռք բերված կարողությունները ԱԻ և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից իրականացվող միջոցառումների ընթացքում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում,
- աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,
- վերլուծելու իրավիճակը և կատարելու անհրաժեշտ գործողություններ իր և շրջապատի համար:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունը(ներ)ը.

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժղովրդավարական սկզբունքերի իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ7. կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- սեմինար
- հարցադրումներ և քննարկումներ
- լաբորատոր աշխատանքներ
- տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Սատուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման միջոցով: Հարցերի 50%-ին պատասխանելու դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Արտակարգ իրավիճակներ ու պատահարներ: **Թեմա 1.** Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: **Թեմա 2.** Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնույթագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: **Բաժին 2.** Քաղաքացիական պաշտպանություն: **Թեմա 3.** Բնակչության գործողությունները ահաբեկությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: **Թեմա 4.** Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնույթագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: **Թեմա 5.** Բնակչության պաշտպանության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: **Թեմա 6.** Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 7.** Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: **Բաժին 3.** ԱԻ-ում բնակչության

առաջին բուժօգնություն: **Թեսա 8.** Առաջին բուժօգնությունն ու մինչքծշկական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեսա 9.** Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: **Թեսա 10.** Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: **Թեսա 11.** Հակահամաճարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեսա 12.** Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Մարկարյան Ռ.Վ., Զանջուղազյան Ն.Ա., Օհանջանյան Մ.Մ., Հարությունյան Ա.Ա., Հարությունյան Վ.Ա., Բաղրասարյան Լ.Լ., Հասրաթյան Ռ.Յ., Վարդանյան Զ.Հ., «Քաղպաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր», Եր., 2006:
- Հեղինակների կողեկտիվ, «Մինչքծշկական օգնությունը բնակչությանը արտակարգ իրավիճակներում», ուսումնական ձեռնարիկ, Եր., 2007:
- Մանապյան Վ.Ա., «Սիրտ-թոքային վերակենդանացման մինչքծշկական մեթոդների ուսուցումը» (ուսումնամեթոդական աշխատանք), Եր., 2007:
- Աղամյան Մ.Խ., «Փոխադրական անշարժացում», ուսումնամեթոդական աշխատանք, Եր., 2011:
- Մանուկյան Ա., Ճաղարյան Գ. «Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնահարցեր», ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2017:

1.0305/B11	2.Անզերեն-2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, խորացնել ուսանողների գիտելիքները և հմտությունները հաղորդակցական բարդ իրավիճակներում:

Դասընթացի խնդիրները.

- Ներկայացնել պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և նմուշների հիման վրա ձևակերպել սեփականը,
- հաղորդել գիտելիքներ մասնագիտական նորարանությունների ոլորտից:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և հմացություն

- թվարկելու պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և ներկայացնելու սեփական օրինակները,
- կազմելու գրավոր և բանավոր շարադրանք՝ օգտագործելով A2 մակարդակին համապատասխան բառապաշար և քերականական կառույցներ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- լրնկալելու և վերարտադրելու կարդացած և ունկնդրած A2 մակարդակի տեքստերի և երկխոսությունների հիմնական բովանդակությունը,
- շարադրելու խոսքային իրավիճակին համապատասխան գրավոր և բանավոր պատասխան,
- կատարելու A2 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անզերենից հայերեն և հայերենից անզերեն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
- կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ,
- ներգրավելու ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները միջազգային ասպարեզում՝ անզերենը օգտագործելով որպես հետազա մասնագիտական առաջընթացի միջոց:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանութեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոր մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ6. այլրապեսելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. հաղորդակցական մեթոդ
2. մտագրոհ
3. ուսանողական պորտֆոլիո
4. խմբային աշխատանք
5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն
6. աշխատանք տեղեկագրով
7. ռեֆերատ
8. ինքնուրույն աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաքրով, որն անց է կացվում բանավոր հարցումով՝ հարցառումսի հարցերի հիման վրա:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Պաշտոնական գրագրություն: Ինքնակենսագրություն, մոտիվացիոն նամակ, դիմում:

Թեմա 2. Սասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Զբոսաշրջություն և սերվիս: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն, հայերենից անգլերեն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitaryan Ye., Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan. 2004
2. Cincotta Howard (Ed.), An Outline of American History. United States Information Agency. 1994
3. Kirn Elaine, About the U.S.A. United States Information Agency, Materials Branch of the English Language Programs Division. 1989
4. Myers Sondra (Ed.), Democracy Is a Discussion: Civic Engagement in Old and New Democracies: The Handbook. New London, CT: Connecticut College, 1997.
5. Short Deborah J., Seufert-Bosco Margaret & Groonet Allene Guss, By the People, for the People: U.S. Government and Citizenship. McHenry, IL: Delta Systems Co., Inc. 1995.

1.0305/B11	2.Ֆրանսերեն-2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր մասնագիտական տեքստերից օգտվելու ունակություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none">1. խորացնել նախորդ կիսամյակում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա,2. ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ,3. հանրագումարի քերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի:		

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները,
2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները,
2. ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները,
3. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ),
4. առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն,
2. ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները,
3. ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր,
4. բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:

10. Դասընթացը ձևական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունները.

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանակոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝

1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ
2. ընթերցանություն
3. թեստ
4. ուժերատ
5. դիագնոստիկ ստուգում
6. շնորհանդես
7. ինքնուրույն աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով, որն անց է կացվում բանակոր հարցումով՝ հարցառումսի հարցերի հիման վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գոյականների իգական սերի կազմության տարբեր միջոցների դասակարգում՝ քերականորեն, ձևաբանորեն, բառային: Երկու սեր ունեցող գոյականներ: **Թեմա 2.** Միայն հոգնակի թվով գործածվող գոյականներ. Բաղադրյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը: **Թեմա 3.** Անորոշ դերանվանական ածականներ: **Թեմա 4.** Հարաբերական դերանուններ. դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ **Թեմա 5.** Բայ: Եղանակավորման քերականական արտահայտությունը: **Թեմա 6.** Ֆրանսերեն լեզվի խոնարհման բնութագիրը: Եղանակների կազմությունը և գործածությունը նախադասություններում: **Թեմա 7.** Նախդիրների համակարգային դասակարգում: Տարբեր հարաբերություններ արտահայտող նախդիրներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Попова И.Н., Казакова Ж.А., «Французский язык», Москва, 2008.
2. M.Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du français» (Niveau intermédiaire).

3. Cl.Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau débutant),
 4. M.Djoulhakian, R.Meliksetian, A.Mouradian, «Manuel de francais», Erevan – 2011.

ԸՆԴԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՍՍԱՍ

1.0303/B16	2.Բարոյագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպաստել ուսանողի բարոյափիլիսոփայական աշխարհայացքի ձևավորմանը:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ծանոթացնել բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին, բարոյական առաջընթացի էությանն ու չափանիշներին, բարոյականության էությանը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությանը, գործառույթներին, բարոյականության և ազատության հարաբերությանը, ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին,		
2. ցույց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին,		
3. նպաստել անձի բարոյական մտահաղորդակցության ձևավորմանը,		
4. բացահայտել բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,		
5. վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները,		
6. բնոյանել սովորողների մտահորիզոնը:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու բարոյագիտության հիմնական հասկացությունները, բարոյական առաջընթացի էությունը ու չափանիշները:		
2. արժևորելու ազգային և համամարդկային բարոյամշակութային արժեքները, բարոյական արժեհամակարգը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ցույց տալու ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին:		
2. բացահայտելու բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից:		
3. վերլուծելու բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները:		
գ. բնոյաներական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Բ5.ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և զբոսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,		
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն		

2. քննարկումներ
3. գեկուցումներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները. **Թեմա 1.** Հասկացություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: **Թեմա 2.** Բարին և չարը: **Թեմա 3.** Պարտը և պատասխանատվություն: **Թեմա 4.** Պատիվ և արժանապատվություն: **Թեմա 5.** Խիղճ: Բարոյական իդեալ: **Թեմա 6.** Կյանքի իմաստն ու նպատակը: **Թեմա 7.** Երջանկություն. Աեր: **Բաժին 2.** Բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչները, յուրահատկությունը և գործառույթները: **Թեմա 8.** Բարոյականության էությունը, յուրահատկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: **Թեմա 9.** Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները: **Բաժին 3.** Բարոյականություն և ազատություն: **Թեմա 10.** Անձը և համակեցությունը: **Թեմա 11.** Բարոյականության հասարակական խնդիրները: **Բաժին 4.** Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 12.** Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 13.** Անձի բարոյական գործունեությունը: **Թեմա 14.** Անձի բարոյական հարաբերությունները: **Թեմա 15.** Անձի բարոյական մշակույթը: **Բաժին 5.** Համամարդկային բարոյական արժեքներ և ազգային բարոյական նկարագիր: **Թեմա 16.** Ծոլովրդավարության և մարդու իրավուքների վերահսկատական բարոյամշակութային արժեհամակարգի համատեքստում: **Թեմա 17.** Ազգային-բարոյական նկարագիր: **Բաժին 6.** Բարոյագիտության կիրառական խնդիրներ: **Թեմա 18.** Կիրառական բարոյագիտություն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. А. Разин, Этика, Москва, 2003.
2. О. Дробницкий, Понятие морали, Москва, 2004.
3. Дж. Мур, Понятия этики, Москва, 1984.
4. Этика, Учебник под. Ред. А. Гусейнова и Е. Дубко, Москва, 2000.
5. Словарь по этике.

1.0201/B16.	2.Գործարարության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ հաղորդել ներկայիս տնտեսական պայմաններում գործարարություն կազմակերպելու և վարելու համար իրավական, տնտեսական և կազմակերպչական գիտելիքներ և հմտություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. փոխանցել համակարգված գիտելիք գործարարության կազմակերպման վերաբերյալ, 2. մշակել կազմակերպա-կառավարչական հմտություններ գործարարությամբ գրադպելու համար, 3. հաղորդել գիտելիքներ գործունեության սուբյեկտների պատասխանատվության վերաբերյալ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկական մասնագիտական գիտելիք և հմացություն		
1. բնութագրելու գործարարության միջավայրը և տեսակները, 2. տարբերելու ձեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը, 3. ներկայացնելու ձեռնարկության պետական գրանցման փաստաթղթերի փաթեթը, 4. բացատրելու գործունեության տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորման պահանջները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		

- մշակելու բիզնես-գաղափարներ և վերլուծության միջոցով, ընտրելու լավագույնը,
- կազմակերպելու սեփական գործ և որոշելու դրա արդյունավետությունը,
- գնահատելու ոխուր և կողմնորոշվելու ստեղծված ցանկացած իրավիճակում,
- հայթայթելու, վերլուծելու և տեղին օգտագործելու գործունեության համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու թիմում,
- մոտիվացնելու,
- առաջնորդելու,
- աշխատելու տեղեկատվության հետ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կորպական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա3. քացահայտելու գրուաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,

Բ2. իրականացնելու տուրիստական գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելուավորում,

Բ3. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- գործնական խաղ /թիմային աշխատանք/
- դասախոսություն, սեմինար
- ինքնուրույն աշխատանք /գեկույց, ուժեղագույն աշխատանք/
- ձանացողական էքսկուրսիաներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գործարարության էռությունը և ֆունկցիաները: **Թեմա 2.** Գործարարության միջավայրը և տեսակները: **Թեմա 3.** Գործարարության սուբյեկտները: **Թեմա 4.** Զեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը: **Թեմա 5.** Բիզնես-գաղափարը և բիզնես հայեցակարգը, որպես գործարարության նախադրյալ: **Թեմա 6.** Մարքեթինգի պլան: **Թեմա 7.** Գործունեության կաղըային ապահովումը: **Թեմա 8.** Գործունեության մեկնարկային կապիտալը և ընթացիկ գործունեության ֆինանսական ապահովումը: **Թեմա 9.** Արտադրական պլան **Թեմա 10.** Ինքնարժեքի կալկուլացիա: **Թեմա 11.** Զեռնարկատիրական ոխուր: **Թեմա 12.** Ֆինանսական պլանավորում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Кондратьева М.Н., Баландина Е.В., Трефилова Ю.С., «Бизнес-планирование» учебное пособие, Ульяновск УлГТУ 2014/ [http://venec.ulstu.ru/lib/disk/2015/17.pdf/](http://venec.ulstu.ru/lib/disk/2015/17.pdf)
- Буров В.Ю., «Основы предпринимательства», учебное пособие, Чита – 2011.
- Богомолова В.А., Белоусова Н.М., Кублашвили О.В., Ролдугина Р.Ю., «Бизнес-планирование», учебное пособие, Москва 2014 [http://storage.elib.mgup.ru/6/bogomolova_2014.pdf//](http://storage.elib.mgup.ru/6/bogomolova_2014.pdf/)
- Башаримова С.И., Дасько М.В., «Основы предпринимательства» учебное пособие.
- Торосян Е.К., Сажнева Л.П., Зарубина Ж.Н., «Основы предпринимательской деятельности», учебное пособие, Санкт-Петербург 2016 [https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf//.](https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf/)

1.0304/B16.	2. Երավունքի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին սովորեցնել հասարակական կյանքի տարրեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները, ստացած իրավական գիտելիքները		

գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև ձևավորել իրավական աշխարհայացք ու մշակույթ:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ձևավորել կայուն գիտելիքներ իրավունքի տեսության և իրավունքի առանձին ճյուղերի վերաբերյալ,
2. ձևավորել մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, իրավաբանական փաստաթղթերի կիրառման կարողություններու ունակություններ:

9.Դասընթացի ազարտին ուսանողը ունակ կլինի

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու իրավագիտության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, ինստիտուտները և տերմինները,
2. ներկայացնելու հայկական իրավունքի և օրենսդրության համակարգի կառուցվածքը, իրավական նորմերի առանձնահատկությունները և նրանց տեսակները, նորմատիվ իրավական ակտերի համակարգը,
3. մեկնաբանելու իր մասնագիտական ոլորտում իրավաբանական տերմինաբանությունը,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու իրավական ակտերը, իրավաբանական փաստաթղթերը իր մասնագիտական գործունեության մեջ,
2. վերլուծելու իրավական նորմը՝ այն կիրառելով կոնկրետ իրավիճակներում,
3. վերլուծելու և համակարգելու իրավական տեղեկատվությունը,

գ. քննիանրական փոխանցելի կարողություններ

1. դրսորելու քննադատական մտածողություն:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա2. մեկնաբանելու գրսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,

Բ1. իրականացնելու մարքեթինգային և մենեջերական գործունեություն՝ գրսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. ռեֆերատ
3. զեկուցում:

12. Ստուգաքննության ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախապես տրված հարցաշարից անց է կացվում բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Պետության և իրավունքի տեսություն: **Թեմա 2.** Սահմանադրական իրավունք: **Թեմա 3.** Քաղաքացիական իրավունք: **Թեմա 4.** Քրեական իրավունք: **Թեմա 5.** Աշխատանքային իրավունք: **Թեմա 6.** Ընտանեկան իրավունք: **Թեմա 7.** Տեղական ինքնակառավարում: **Թեմա 8.** Վարչական իրավունք: **Թեմա 9.** Դատավարական իրավունք: **Թեմա 10.** Արդարա-դատություն, դատախազություն և նոտարիատ: **Թեմա 11.** Կրթության, գիտության, մշակույթի և սոցիալական ոլորտի ՀՀ օրենսդրություն: **Թեմա 12.** Միջազգային իրավունք:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Այվազյան Վ., Մարդու իրավունքներ, Եր., 2002:
2. Առաքելյան Ս., Գարուզյան Ա., ՀՀ քրեական իրավունք, Եր., 2003, 2006:
3. Բարսեղյան Տ., ՀՀ քաղաքացիական իրավունք, Եր., 2000:
4. Դիլբանյան Ա., ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահ մարմինները, Եր., 1999:
5. Ղարախանյան Գ., Ընտանեկան իրավունք, Եր., 2001:
6. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Եր., 2002:

1.0304/B16	2. Կրոնագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկցումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելուական Եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդիկրոնականների փակ հոսանքների ու դենումինացիաների վերաբերյալ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք,		
2. Նկարագրելու հայ առաքելուական Եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Մեկնաբանելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները,		
2. համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդների դիցարանական համակարգերը:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
ԱՅ. գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ձարտարապետության, բնական ռեսուրսների դերը և նշանակությունը		
ԳՅ. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն /ավանդական և ինտերակտիվ/		
2. քննարկում /քննավեճ		
3. բացատրական մեթոդ:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: Թեմա 2. Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոններ: Թեմա 3. Բուրբայականություն, իւլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: Թեմա 4. Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: Թեմա 5. Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: Թեմա 6. Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: Թեմա 7. Հայ Առաքելուական Եկեղեցին V-IX դարերում: Թեմա 8. Հայ Առաքելուական Եկեղեցին X-XIV դարերում: Թեմա 9. Հայ Առաքելուական Եկեղեցին XV-XVIII դարերում: Թեմա 10. Հայ Առաքելուական Եկեղեցին XIX-XX դարերում:		
14. Հիմնական գրականության ցանկը		
1. Քրիստոնյա Հայաստան: Հանրագիտարան, Եր., 2002:		
2. История религии (учеб. Под общ. Ред. И.Н.Яблокова) Т. 1-2. М., 2007.		
3. Лебедев В., Религиоведение; учебник для бакалавров, М. 2013.		
4. Основы религиоведения (учеб. Под общ. Ред. И.Н.Яблокова) М., 2005.		
5. Религиоведение, (учеб. Под общ. Ред. М.М.Шахнович), СПб, 2012.		

1.0303/B16	2. Հոգեբանության հիմունքներ	3.2 կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	

6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողին ընդհանուր հոգեբանության և դրա հիմունքներին, տարբեր բաժինների կառուցվածքին ու զարգացմանը, հոգեկանի ակտիվության մակարդակներին, անձնավորությանը, նրա կառուցվածքին և դրսնորումներին, անձի պարզագույն, հոգեկան իմացական գործընթացներին, ուսումնասիրել ընկալման, ըմբռնման առանձնահատկությունները, հիշողության, մտածողության, երևակայության առանձնահատկությունները, պարզաբանել անձի հուզակամային կողմը, անձի հոգեբանական անհատական առանձնահատկությունները:	
Դասընթացի խնդիրները.	
1. բացահայտել հոգեբանության սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,	
2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ,	
3. ցույց տալ ընդհանուր հոգեբանության առանձքային տեսությունները:	
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկան	
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
1. ճանաչելու ընդհանուր հոգեբանության կառուցվածքը, տարբեր բաժինների զարգացումը և գործառույթները, մեթոդները:	
2. տարբերակելու հոգեկանի ակտիվության մակարդակները:	
3. պարզաբանելու հոգեկան պարզագույն իմացական գործընթացները և նրանց առանձնահատ-կություններին:	
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ	
1. մեկնաբանելու անձի հուզակամային ոլորտի նրբությունները:	
2. տարբերակելու անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները:	
գ. քննիանությունների կարողություններ	
1. զարգացնելու սեփական ընդունակությունները, կարողությունները:	
2. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետազա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով:	
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.	
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:	
Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդակարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:	
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
1. դասախոսություն	
2. քննարկում	
3. բանավեճ	
4. գործնական պարապմունք	
5. ռեֆերատ/էսսե	
6. անհատական և խմբային առաջադրանքներ:	
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.	
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:	
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.	
Թեմա 1. Հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Թեմա 2. Հոգեբանական հիմնական մեթոդները, բնագավառները: Թեմա 3. Հոգեկանի ռեֆլեկտորային մեկնաբանությունը: Թեմա 4. Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: Թեմա 5. Հոգեկանի և գիտակցության զարգացումը: Թեմա 6. Անձի հոգեբանական բնութագիրը: Թեմա 7. Ուշադրություն, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները, զարգացումը: Թեմա 8. Անձի իմացական հոգեկան գործընթացները զգայություններ: Թեմա 9. Զգայությունների դասակարգումը, զգայունակություն: Թեմա 10.	

Ընկալում, ըմբռնում, առանձնահատկությունները: **Թեմա 11.** Հիշողություն և անձ, տեսակները, գործընթացները: **Թեմա 12.** Մտածողություն, տեսակները, գործընթացները: **Թեմա 13.** Երևակայության և պրոբլեմային իրադրություն, տեսակները: **Թեմա 14.** Անձի հուզակամային կողմը: **Թեմա 15.** Անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները՝ խառնվածք, բնավորություն, ընդունակություններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., Ասրիյան Է. Հոգեբանություն, դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., ԵՊՀ հրատ. 2010:
2. Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Եր.1997:
3. Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005:
4. Маклаков А. Г., Общая психология. М., 2007:
5. Немов Р.С., "Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003).
6. Столяренко Людмила Дмитриевна, Психологии.учебник для вузов.-СПб.: Питер, 2010.

1.0202/B16	2.Մշակութաբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանություն առարկայի և «մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, մշակութային երևույթների, գործընթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել համաշխարհային ու հայ մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործընթացների վրա:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկայի մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու գիտության մեջ «մշակույթ» հասկացության ամենադիպուկ սահմանումները և տեսությունները,		
2. սահմանելու մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. մեկնաբանելու մշակույթ, ենթամշակույթ, հակամշակույթ հասկացությունները,		
2. վերլուծելու մշակութային գործընթացները և մշակույթի զարգացման դինամիկան,		
3. մեկնաբանելու ժամանակակից մշակութային գործընթացների առանձնահատկությունները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. աշխատելու թիմում,		
2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կորթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները՝		
Ա5. գնահատելու գրուաշխատության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,		
Բ5. ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուաշխատության ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,		
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝		
1. դասախոսություն /ավանդական և ինտերակտիվ/		
2. քննարկում /բանավեճ		
3. համագործակցային աշխատանք		
4. մտագրոհ		
5. վերլուծական մեթոդ:		

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները՝

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից՝

Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրման օրենքուր, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: **Թեմա 2.** Մշակույթի մակարդակները: Ազգային և համամարդկային բնույթը: Զանգվածային և էլիտար մշակույթը: **Թեմա 3.** Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևեր: Կրոն, գիտություն և արվեստ: **Թեմա 4.** Մշակույթ-բնություն-հասարակություն: **Թեմա 5.** Նախնադարյան մշակույթը: Հին Արևելյան քաղաքակրթություններ (միջազգետքյան, եզիզտական, հին հնդկական և չինական): **Թեմա 6.** Անտիկ (հունահռոմեական) մշակույթը: **Թեմա 7.** Միջնադար՝ քրիստոնեական և իսլամական մշակույթները: **Թեմա 8.** Վերածնունդ և Ռեֆորմացիա: **Թեմա 9.** Նոր դարաշրջանի եվրոպական մշակույթը: **Թեմա 10.** Մոդեռնիզմի և պոստմոդեռնիզմի դարաշրջանների մշակույթը: **Թեմա 11.** Հայկական մշակույթը:

14.Հիմնական գրականության ցանկ՝

- Գևորգյան Հ., Ազգ, ազգային պետություն, ազգային մշակույթ, Եր., 1997:
- Մելքոնյան Գ., Մշակութաբանություն, Եր., 2000:
- Սարգսյան Ս.Ա., Մշակութաբանություն, Եր., 1997:
- Սարգսյան Ս.Ա., Մշակույթի տեսություն և հայ մշակույթի պատմություն, Եր., 2004:
- Արյունով Ս.Ա., Պատմությունների դրսուրման ձևերին և գործողության մեխանիզմներին տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:
- Գրեգորյան Վ., Հայությունը և հայության մշակույթը, Երևան, 2001:
- Ռոզին Վ.Մ., Կուլտурология, Մ., 1998.

1.0303/B16	2.Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողներին անհատների, սոցիալական խմբերի, դասակարգերի, մարդկային այլ խմբերի գործունեության մեջ հասարակական ընդհանուր օրինաչափությունների դրսուրման ձևերին և գործողության մեխանիզմներին տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none"> ձևավորել համակարգված պատկերացում կիրառական սոցիոլոգիայի ընդհանուր կառուցվածքի վերաբերյալ ուսումնասիրել սոցիալական խմբերի ընդիհանուր օրինաչափությունները, դրսուրման ձևերը և գործողության մեխանիզմները տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու գիտության մեջ «սոցիոլոգիա» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները, սահմանելու սոցիոլոգիայի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպարանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> մեկնաբանելու տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները, վերլուծելու սոցիալական խմբերը, դասակարգերը, մեկնաբանելու կիրառական սոցիոլոգիայի հետազոտության մեթոդների տեսակները: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> աշխատելու թիմում, պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա6.տարբերակելու զբոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. քննարկումներ
3. բանավեճեր
4. ռեֆերատներ
5. գեկուցումներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Կիրառական սոցիոլոգիա առարկայի նպատակը, խնդիրները: **Թեմա 2.** Տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները: **Թեմա 3.** Դիտման մեթոդ, հարցման մեթոդ, հարցազրույցի մեթոդ, փաստաթղթերի վերլուծության մեթոդ, Ֆոկուս խումբ: **Թեմա 4.** Հարցաշարի կառուցվածքը, տեսակները: **Թեմա 5.** Սոցիոլոգիական հետազոտության փուլերը, ծրագիրը, ընտրանքը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Бабосов Е.М., Прикладная социология. Тетра Системс, 2001. ISBN 985-6577-74-8
2. Горшков М.К., Шереги Ф.Э. Прикладная социология. Методология и методы. Москва: Альфа-М; Инфра-М, 2011.
3. Горшков М.К., Шереги Ф.Э. Прикладная социология. Методология и методы. Интерактивное уч. пособ. На CD-ROM. 2012 г.
4. Долгоруков А.М., От замысла к действию. Стратегическое управление. ДИСКУРС, 2011.
5. Ельмееев В.Я., Овсянников В.Г. Прикладная социология: Очерки методологии. СПбГУ, 1994 г. (1-е изд.)
6. Кравченко А.И., Прикладная социология и менеджмент: Хрестоматия. М.: МГУ, 1998.

1.0304/B16	2.Տրամաբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կուրսիս
------------	-----------------------------	------------------

4.2 Ժամ/շաբ.

5.30/0/0

6.3-րդ կիսամյակ

7.Ստուգարք

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել մտածողության օրենքները և կանոնները, սովորեցնել մտածել, կոռեկտ դատել, զերծ մնալ տրամաբանական այն սխալներից:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ցույց տալ հասկացության և բառի տարբերությունները,
2. ծանոթացնել հասկացության տեսակների, տրամաբանական հնարների հետ,
3. ծանոթացնել տրամաբանության և նախադասության կապին, անդրադառնալ դասողության տեսակներին, տրամաբանության օրենքներին,
4. ծանոթացնել մտահանգման տարբեր տեսակներին և նրանց կանոններին, պարզաբանել ապացուցման և հերքման եռթյունը, նրանց եղանակները, բացահայտել ապացուցման և հերքման ընթացքում հնարքները, տրամաբանական սխալները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու հասկացության, նրա տեսակների, հասկացության ծավալների միջև հիմնական

- հարաբերությունները, տրամաբանական հնարները,
- մեկնաբանելու դատողության, նրա տեսակների, դատողությունների միջև հիմնական հարաբերությունների, տրամաբանական հիմնական օրենքները,
 - սահմանելու մտահանգումը, նրա տեսակները, անհրաժեշտ մտահանգման տեսակները, նրանց կանոնները, ապացուցումն ու հերքումը, նրանց տեսակները, վարկածը, տրամաբանական սխալները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- բաժանելու, դասակարգելու, տեսակավորելու հասկացությունները, նրանց տեսակները,
- զանազանելու հասկացությունն ու դատողությունը, դատողությունները տեսակավորելու ըստ տարբեր հիմքերի, գործածելու տրամաբանության հիմնական օրենքները,
- զանազանելու մտահանգման տարբեր տեսակները, անսխալ ապացուցել և հերքել:

գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ

- կառուցելու և հիմնավորելու սեփական մտքերը առանց տրամաբանական սխալների:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյանքները.

Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար,

Գ9.վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսերելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- քննարկում
- բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և շափանիշներն են.

Վերջնարյանքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Տրամաբանություն առարկան և նրա դերն ու նշանակությունը: **Թեմա 2.** Հասկացություն: **Թեմա 3.** Դատողություն: **Թեմա 4.** Տրամաբանության օրենքները: **Թեմա 5.** Մտահանգում: **Թեմա 6.** Ապացուցում և հերքում: **Թեմա 7.** Պարալոգիզմ, սովիետություն, սրամություն, պարադրու: Հիպոթեզ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Բրուտյան Գ., Տրամաբանության դասընթաց, Եր., 1976:
- Кондаков Н., Логический словарь, Москва, 1975.
- Гетманов А., Логика, Москва, 1993.
- Маковелский А., История логики, Москва, 1967.
- Демидов И., Логика, Москва, 2004:

1.0304/B16	2.Քաղաքագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		

- Ներկայացնել քաղաքական մտքի գարգացման հիմնական էտապները,
- Ներկայացնել քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները,
- Ներկայացնել ու մեկնաբանել քաղաքական տեխնոլոգիա և քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- Ներկայացնելու քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը և գարգացման էտապները,
- Ներկայացնելու իշխանության կառուցվածքը, ռեսուրսները և տեսակները,
- թվարկելու ու մեկնաբանելու պետական կառավարման ձևերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- Վերլուծելու քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները,
- մեկնաբանելու քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը,
- մեկնաբանելու քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
- աշխատելու թիմում:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա3.քացահայտելու գրուաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,

Գ3.կատարելու թիմային աշխատանք,

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- քննարկումներ
- բանավեճեր
- գեկուցումներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաքննություն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգաքննությունը համարվում է հանձնված:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը: **Թեմա 2.** Քաղաքական մտքի գարգացման հիմնական էտապները: **Թեմա 3.** Քաղաքական իշխանություն և իշխանական հարաբերություններ: **Թեմա 4.** Քաղաքական ընտրանի /Էլիտա/: **Թեմա 5.** Քաղաքական լիդերություն: **Թեմա 6.** Քաղաքական ռեժիմներ: **Թեմա 7.** Հասարակության քաղաքական համակարգը: Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Պետության ծագումը, բնույթը, դերը և հիմնական ֆունկցիաները: **Թեմա 8.** Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: **Թեմա 9.** Քաղաքացիական հասարակություն: **Թեմա 10.** Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: **Թեմա 11.** Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: **Թեմա 12.** Գաղափարախոսությունների տեսություն: **Թեմա 13.** Ազգեր և ազգային քաղաքականություն: **Թեմա 14.** Քաղաքականությունը և կրոնը: **Թեմա 15.** Քաղաքական մշակույթ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Քաղաքագիտություն, Եր., 2006:
- Буренко В., Журавлев В.В., Политология, М., 2004.
- Гаджиев К., Политология. М., 2005.

4. Политология. Под ред. А.А. Радугина. М., 1999.
5. Пушкарева Г., Политология, М., 2002.
6. Малышев В., Основы политологии, М., 1998.

1.0305/B17	2.Անգլերեն -3	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ 2 փուլերում ձեռք բերված գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ քանակոր խոսքի ունակություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. խորացնել և հարստացնել ուսանողների խոսակցական քառապաշտարք,		
2. ակտիվացնել քանակոր խոսքը և շփման կարողությունները,		
3. զարգացնել անզերենի ուղղախոսության նորմերը, խոսքի մասերի կառուցվածքային և գործառական առանձնահատկությունները,		
4. զարգացնել անզերենով ազատ հաղորդակցվելու տեխնիկան:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու անզերենի քառակազմության միջոցները:		
2. կիրառելու հոմանիշները, հականիշները և համանունները համատեքստում:		
3. գործածելու անզերենին բնորոշ խոսակցական կառուցներ:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ընդհանրացնելու լեզվի նախնական քերականական և քառապաշտարային գիտելիքները:		
2. վարելու գրույց/երկխոսություն՝ կիրառելով ուղղախոսության և շարահյուսության կանոններ:		
3. արտահայտելու և հիմնավորելու սեփական կարծիքը, կազմելու գործնական նամակներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ունկնդրելու և վերարտադրելու գրույց/երկխոսություն:		
2. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և գեկուցումներ:		
3. բանավիճելու մասնագիտական թեմաներով:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1.պարզաբանելու գրուաշրջութան հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, տեսությունները:		
Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանակոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ		
2. ընթերցանություն		
3. թեստ		
4. ռեֆերատ		
5. գրույց լեզվակրի հետ		
6. շնորհանդես		
7. ինքնուրույն աշխատանք		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանակոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց		

բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Ընդհանուր անգլերեն՝ շեշտադրելով բառապաշտիքի ընդլայնումը: **Թեմա 2.** Խոսակցական անգլերենին բնորոշ կառույցների ուսուցում: **Թեմա 3.** Բանավոր խոսք՝ ուղղված ուսանողների մասնագիտական գիտելիքների, վերլուծական ունակությունների խթանմանը:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Harutyunyan K., Mkrtchyan H., Bagumyan L., Do you Speak English? Yerevan, Lusakn, 2015.
2. Mkhitarian K., Gevorgyan A., Develop Your Vision of English. Yerevan: Antares, 2017.
3. Vince M., First Certificate Language Practice. USA: Macmillan, 2010.
4. Alexander L.G., Fluency In English, Longman, 1967.
5. Alexander L.G., For and Against, Longman, 1969.

1.0105/B17	2.Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	3.2 ECTS կրետիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական մասնագիտությունների ներկայացուցիչներին բնագիտական գրագիտության հիմունքներին 21-րդ դարի մակարդակով ծանոթացնելն է: Այն պիտի առաջին հերթին ապագա մտավորականին ուսանի բնագիտության, մաթեմատիկայի և հումանիտար գիտությունների ուսումնասիրման առարկաների ու մեթոդնոցիայի ընդհանուրություններին ու տարրերություններին, որ նման մտավորականն իր հետագա գործունեության ընթացքում հնարավորին չափ քիչ ենթարկվի զանազան մոլորություններին, նախապահարմունքներին ու սնահավատություններին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում կներկայացվի ժամանակակից բնագիտությունը համապատասխան մեթոդների և օրենքների ամբողջության մեջ՝ ցուցադրելով շրջապատող աշխարհի ճանաչման ռացիոնալ մեթոդի առանձնահատկությունը, բնագիտության տրամաբանությունը և կառուցվածքը:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք, 2. ծանոթացնել բնագիտության զարգացման պատմությանը, 3. բացատրել բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափությունները, 4. ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու բնագիտության զարգացման փուլերը, 2. ներկայացնելու բնագիտության հիմնական սկզբունքներին, 3. մեկնարանելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, զարգացման ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքները տարրեր հետազոտություններում, 2. կատարելու հաշվարկներ որոշակի գործնագիտական վերաբերյալ և տալ որակական ու քանակական գնահատական բնության երևույթների վերջնական արդյունքների մասին, 3. կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու թիմային աշխատանքի ընթացքում հստակ սեփական միտքը, 2. օգտվելով տարրեր աղբյուրներից կատարելու վերլուծություններ և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան, 		

3. ստեղծագործելու՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.
Բ2. իրականացնելու տուրիստական գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելուավորում,
Բ3. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,
Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու դրսորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարկելու համար:
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
1. խորային մեթոդները (դասախոսումը, բացատրումը, պատմումը, գեկուցումը),
2. գործնական մեթոդները (վարժույթունների և տնային առաջադրանքի կատարումը),
3. տրամաբանական մեթոդները (խնդուկտիվ, դեղուկտիվ, անալոգիա),
4. ձանաշողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական - ցուցադրական, պրոբլեմային - որոնողական),
5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային և խմբային աշխատանքներ),
6. քննադական մտածողության մեթոդները,
7. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
9. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր և բանավոր, պլանավորված և ոչ պլանավորված վերահսկողություն):
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները
Ուսանողին տրվում է ինքնուրույն աշխատանք ռեֆերատի տեսքով՝ դասընթացի շրջանակում: Տրվում է ռեֆերատը բանավոր և ժամանակակից մեթոդներով ներկայացնելու հնարավորություն, եթե ուսանողը ինքնուրույն աշխատանքը ներկայացնում է դրսորելով անհրաժեշտ վերջնարդյունքի 50 տոկոսից ավելին՝ նա ստանում է ստուգված:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ առարկայի նպատակները, խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և զարգացման հիմնական փուլերը: Թեմա 2. Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Աշխարհի մեխանիկական, էկոլոգիական և ժամանակակից պատկերները: Թեմա 3. Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները: Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխազդեցությունները: Թեմա 4. Հարաբերականության հատուկ և ընդհանուր սկզբունքները: Անորոշությունը աշխարհում: Անորոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունքը: Թեմա 5. Աստղերի, մոլորակների և տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: Թեմա 6. Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: Թեմա 7. Էվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները:
14.Հիմնական գրականության ցանկ.
1. Ասլանյան Լ., Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ, Եր., 2007:
2. Կանկե В.А., Концепции современного естествознания, Логос. М., 2002.
3. Концепции современного естествознания, Питер 2008, (Под.редакц. Л.А.Михайлова).

1.0201 / B17	2. Կիրառական վիճակագրություն	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6. 3/4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել կիրառական վիճակագրության հիմունքներին որպես ընդհանուր մշակույթի բաղկացուցիչ մասի, ուսանողներին մոտ ձևավորել վերացական մտածողություն:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. Ներկայացնելու կիրառական վիճակագրության որոշ հարցերի:
2. Ճիշտ մշակելու վիճակագրական տվյալները միջին քառակուսային շեղում, մոդա, մեղիանա հաշվելու հմտություններ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. Պիտկետ պատահական մեծության հենքի վրա դասակարգելու թվային բնութագրիչներ՝ մաթեմատիկական սպասում, ոխապերսիա, միջին քառակուսային շեղում, մոդա, մեղիանա:
2. Նկարագրական վիճակագրության գործնականում իրականացնելու հետազոտական աշխատանքի ճիշտ պլանավորում:
3. Մոդելավորելու առօրեական բնույթի որոշ խնդիրներ և լուծել:
4. Գործնականում իրականացնելու հետազոտման մեթոդի ճիշտ ընտրություն:

գ. բնդիմանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. աշխատելու հետազոտական խմբում,
2. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում:
3. Վերլուծելու վիճակագրական խնդիրները և առաջարկել լուծման եղանակներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Ա4. Վերլուծելու գրուաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործուները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ8. Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

Գ9. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Դասախոսություններ դիդակտիկ նյութերի կիրառմամբ (համակարգիչ, այյուսակներ և այլն)

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սուուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում սուուգարքը համարվում է հանձնված

13. Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դիսկրետ պատահական մեծության թվային բնութագրիչներ՝ մաթեմատիկական սպասում, ոխապերսիա, միջին քառակուսային շեղում, մոդա, մեղիանա:

Թեմա 2. Նկարագրական վիճակագրություն: **Թեմա 3.** Նմուշահանում դիսկրետ և անընդհատ հատկանիշի դեպքում: **Թեմա 4.** Գնահատման տեսություն :

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ահարոնյան Ն., Խարյելյան Ե., Հավանականությունների տեսության խնդրանգիրք, ԵՊՀ հրատ., Եր., 2016. 154 էջ:

2. Գասպարյան Կ.Վ., Վիճակագրության խնդիրների ժողովածու, Եր., ԵՊՀ հրատ., 2017, 208 էջ:

3. Հարությունյան Ե. և այլոք, Հավանականություն և կիրառական վիճակագրություն, Եր.Գիտություն, 2000, 298 էջ:

4. Համբարձումյան Գ.Հ. «Հավանականությունների տեսություն» Եր.: «Լույս հրատարակություն»: 1977, 400 էջ:

4. Ивченко Г. И., Медведев Ю. И., Математическая статистика, М., кн. дом Либроком, 2014. 352 с.

5. Гмурман В.Е. «Руководство к решению задач по теории вероятностей и математической статистике» М.: Высш. школа, 2000, 400 с.

1.0305/B17	2.Հաղորդակցման հմտություններ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6. 3/4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակների ներկայացնել հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար:		
Դասընթացի խնդիրներ՝		
1. Նպաստել սովորողների քննադատական մտածողության ձևավորմանը՝ ստեղծելով ինքնուրույն որոշումներ կայացնելու, բազմաթիվ կարծիքների ու տեսակետների նկատմամբ հարգանք ունենալու, արդյունավետ հաղորդակցվելու մթնոլորտի զարգացմանը;		
2. ուսումնասիրել լեզվի կիրառական և հաղորդակցային հնարավորությունները,		
3. բացահայտել խոսքի ընդհանուր օինաչափությունները,		
4. դրսնորել գրական խոսքի բարձր մշակույթ,		
5. հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները.		
2. լուսաբանելու լեզվի դերը որպես հաղորդակցական միջոց,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. տիրապետելու որոշակի աշխատանքային հմտությունների և տարբեր միջավայրերում քաղաքակիրք, բարյացակամ հաղորդակցվելու ունակությունների:		
2. ընտրելու հաղորդակցման համար անհրաժեշտ լեզվառճական միջոցներ.		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. դրսնորելու լեզվական բաձր մշակույթ, հարուստ բառապաշար, լայն աշխարհայացր, մասնագիտական էթիկա, հանրության հետ հաղորդակցվելու ունակություններ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները		
Գ1. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամարանորեն ձի՛շ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությում:		
Գ2. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. Պասիվ դասախոսություն		
2. Ակտիվ դասախոսություն		
✓ <i>հարցուպատասխան</i>		
✓ <i>զրույց</i>		
3. Բնտերակտիվ դասախոսություն		
✓ <i>«PowerPoint» համակարգային ծրագրով տեսադրվագաշարերի ցուցադրում</i>		
✓ <i>հարցուպատասխան</i>		
✓ <i>բանավեճ</i>		
✓ <i>զրույց</i>		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգարք. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:		
13. Համառոտ բովանդակություն.		
Թեմա 1. Հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Հաղորդակցման խոչընդոտները. գործնական հաղորդակցում: Թեմա 3. Հաղորդակցման դասակարգումները: Թեմա 4. Ուղղակի և անուղղակի հաղորդակցման ձևեր:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ.		
1. Ավետիսյան Յու., Պաշտոնական գրագրություն, Երևան, 2001:		
2. Գաբրիելյան Յու., Լեզվական հաղորդակցության տեսություն, Երևան, 2018:		

3. Գարբիեյան Վ., Գրավոր խոսք, Երկրորդ հրատարակություն, Երևան, 2009:
4. Պետրոսյան Ա., Գործարար հաղորդակցություն, Երևան, 2003թ.:
5. Պետրոսյան Հ., Մարտիրոսյան Ա., Գործարար և գիտական հայոց լեզու, Երևան, 2015:
6. Քարնեզի Դ., Ինչպէ՞ս ձեռք բերել բարեկամներ և ինչպէս ազդել մարդկանց վրա, 1936:

1.0105 / B17	2. Մաթեմատիկայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6. 3/4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաք	
8. Ծրագիրը նպատակ ունի.		
<ul style="list-style-type: none"> ուսանողներին ծանոթացնել մաթեմատիկայի հիմունքներին՝ որպես ընդհանուր մշակույթի բաղկացույցի մասի, ուսանողներին մոտ ձևավորել վերացական մտածողություն: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
<ul style="list-style-type: none"> Կտիրապետի հանրակրթական և հանրամատչելի բնույթի մաթեմատիկական որոշ հարցերի: Կունենա թվային տվյալները ճիշտ մշակելու, մասնագիտական վերլուծությունները գրաֆիկների, սանդղակների, մասերով արտահայտել տոկոսների միջոցով պատկերավորելու հմտություններ: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
<ul style="list-style-type: none"> Տարրական ֆունկցիաների հենքի վրա դասակարգել ֆունկցիաները, սահմանել ֆունկցիայի անընդհատությունը, հաշվել նրա սահմանը: գործնականում իրականացնել հետազոտական աշխատանքի ճիշտ պլանավորում, գործնականում իրականացնել հետազոտման մեթոդի ճիշտ ընտրություն: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
<ul style="list-style-type: none"> աշխատել հետազոտական խմբում, կիրառել գիտելիքները պրակտիկայում: վերլուծել խնդիրները և առաջարկել լուծման եղանակներ: 		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. Դասախոսություններ դիդակտիկ նյութերի կիրառմամբ (համակարգիչ, արյուսակներ և այլն)		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգաքրն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգաքրը համարվում է հանձնված:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
<ol style="list-style-type: none"> Մաթեմատիկա առարկան և մաթեմատիկական լեզու: Բազմությունների տեսության տարրեր և թվային բազմություններ: Ոչ էվլիուսայան երկրաշափություն: Վեկտորական հաշվի: Տերստային խնդիրներ:(տոկոսի, խառնուրդների և շարժման խնդիրներ) Հանրահաշվական կորեր(ուղղի գիծ, շրջանագիծ): Հավանականությունների տեսություն և մաթեմատիկական վիճակագրության տարրեր: 		

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Արքելյան Վ. և ուրիշներ, Մաթեմատիկա հումանիտար մասնագիտությունների համար, ԵՊՀ, Երևան, 2004:
2. Тихомиров Н. Б., Шелехов А. М., Математика, Учебный курс для юристов, Москва, Юрайт, 2000.
3. Քարտաշյան Ա.Հ. Մաթեմատիկա Երևան. Լուս, 1983
4. Стойлова Л.П. Математика Москва, Академия, 2007
5. Лавров И.А., Максимова Л.Л. Задачи по теории множеств, математической логике и теории алгоритмов Москва, Физматлит 1995

1.0302/B17	2.Մերիազգագիտություն	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6. 3/4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին ներկայացնել հասարակության և մեղիայի փոխհարաբերությունները, դրանց առանձնահատկությունները, ծանոթացնել մեղիայի կողմից հանրային կարծիքի, սոցիալական դիրքորոշման, արժեհամակարգի ձևավորման մեխանիզմներին, ուսումնասիրել հասարակական գիտակցության և մեղիամիջավայրի փոխազդեցությունների շրջանակը, հասկանալ դրանց նախադրյալները և հետևանքները։		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. հիմնավորելու մեղիայի և տեղեկատվական հասարակության էությունը, դրանց հետ կապված հասկացությունները և հիմնական տեսությունները, 2. որոշելու մեղիայի արժեքաստեղծ գործառույթը, վերջինիս միջոցով հասարակական արժեքների ձևավորման փուլերը, 3. մատնանշելու սոցիալական դիրքորոշման փոփոխման մեխանիզմները՝ մեղիայի դերն ավելի ամբողջական պատկերացնելու համար,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. տարրերակելու մեղիայի հաղորդակցային և զաղափարական բնույթը, 2. գնահատելու տեղեկատվական հասարակության հայաստանյան յուրահատկությունները, 3. հետազոտության ժամանակակից մեթոդներով համեմատելու մեղիատեսակները (մեղիա)՝ ըստ իրենց ազդեցիկության աստիճանի, 4. տարրերակելու ամբոխի կարգավորման/մանիպուլացման մեխանիզմներն ու հնարքները կոնկրետ դեպքերում,		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. արժևորելու և քննադատական մոտեցում ցուցաբերելու մեղիաարտադրանքին, 2. սեփական հետազոտություններում մեթոդաբանական սկզբունքներով համակարգելու մեղիաազդեցության մեխանիզմները։		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝		
Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամարանորեն ձիցտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանակոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:		
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
Գ9.Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու դրսորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարրեր լուծումներ առաջարելու համար:		

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
1. դասախոսություն
2. գործնական պարապմունք
3. ինքնուրույն խատանքներ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Հասարակության կառուցվածքը: Հասարակություն և անհատ: Թեմա 2. Մեղիս և մեղիամիջավայր: Մեղիսի հաղորդակցային և զաղափարական բնույթը: Թեմա 3. Տեղեկատվական հասարակություն. ձևավորման նախադրյալները: Թեմա 4. Հասարակական գիտակցություն-մեղիամիջավայր. փոխադարձ ազդեցության բնույթը: Թեմա 5. Հասարակական գիտակցության մանիպուլյացիա: Թեմա 6. Մեղիս և արժեքներ. մեղիայի արժեքաստեղծ գործառույթը:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.
1. Morin E., Au-delà de la globalisation et du développement, société-monde ou empire-monde ? », La revue du MAUSS, 20, pp. 43-53, 2002.
2. Назаров М. М., Массовая коммуникация и общество. Введение в теорию и исследования. — М.: «Аванти плюс», 2003.
3. Поликарпова Е.В., Аксиологические Функции Mass-Медиа В Современном Обществе, Ростов-на-Дону, 2002.

1.0305/B17	2. Ուսուաց լեզու-3	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ 2 փուլերում ձեռք բերված գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր խոսքի ունակություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. խորացնել և հարստացնել ուսանողների խոսակցական բառապաշտարը,		
2. ակտիվացնել բանավոր խոսքը և շփման կարողությունները,		
3. զարգացնել ոուսերենի ուղղախոսության նորմերը, խոսքի մասերի կառուցվածքային և գործառական առանձնահատկությունները,		
4. զարգացնել ոուսերենով ազատ հաղորդակցվելու տեխնիկան:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու ոուսերենի բառակազմության միջոցները:		
2. կիրառելու հոմանիշները, հականիշները և համանունները համատեքստում:		
3. գործածելու ոուսերենին բնորոշ խոսակցական կառուցյներ:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ընդհանրացնելու լեզվի նախնական քերականական և բառապաշտարային գիտելիքները:		
2. վարելու գրուց/երկխոսություն՝ կիրառելով ուղղախոսության և շարահյուսության կանոններ:		
3. արտահայտելու և հիմնավորելու սեփական կարծիքը, կազմելու գործնական նամակներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ունկնդիրելու և վերարտադրելու գրուց/երկխոսություն:		
2. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և գեկուցումներ:		
3. բանավիճելու մասնագիտական թեմաներով:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանութեան ձիշտ փաստարկած և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն,		

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,
Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու դրսորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ
2. ընթերցանություն
3. թեսություն
4. ուսումնական պատճենաթուղթ
5. գրույց լեզվակրի հետ
6. շնորհանդես
7. ինքնուրույն աշխատանք
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Վերջնարդյունքների ձևակորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.
Թեմա 1. Շարահյուսություն: Թեմա 2. Ուղղագրության հիմնական կանոնները: Թեմա Մասնագիտական տեքստ:
14.Հիմնական գրականության ցանկ.
1. Русский язык. Под общ.ред. к.ф.н. доцента Лалаян С.А. Еր., изд-во ЕГУ, 2018.
2. Русский язык. Под общ.ред. Л.М.Мкртчяна. Еր., изд-во ЕГУ, 2004.
3. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация Речь., П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015.
4. Учебные пособия по специальности.

1.0104/ В17	2.Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
9.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևակորել անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգիչների տեխնիկական և ծրագրայի նապահովման մասին, զարգացնել համակարգչից օգտվելու հմտություններ, որոնք կիրառվեն ուսումնառության ընթացքում, առօրյայում, շարունակական կրթության ընթացքում, ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ուսանողներին ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին, համակարգային և կիրառական ծրագրերին,		
2. մեկնաբանել փաստաթղթերի գեղարվեստական ձևակորման ոճերը, շրիֆտատեսակները, խմբագրման հնարավորությունները,		
3. բացահայտել ժամանակակից համակարգչի դերն ու կարևորությունը հումանիտար մասնագիտությունների մեջ,		
4. կատարել տրամաբանական արտահայտություններ Excel համակարգով խնդիրներ լուծելու համար,		
5. լսու կատարած հաշվարկների ստացված տվյալների կառուցել գրաֆիկներ, տեսակավորել:		
10.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկայի համար կատարել աշխատանքի հիմնական սկզբունքները:		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. թվարկելու համակարգչի կառուցվածքը և նշելու աշխատանքի հիմնական սկզբունքները:		

2. ընտրելու ոճեր, շրիֆտատեսակներ, շաբլոններ word տեքստային խմբագրով փաստաթղթեր ձևավորելու համար:

3. վերարտադրելու և ստեղծելու էլեկտրոնային արյուսակ:

4. ընտրելու և ներկայացնելու Power Point համակարգի հնարավորությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. օգտագործելու օպերացիոն համակարգի հնարավորությունները:

2. կատարելու իր թղթավարությունը Microsoft Word տեքստային խմբագրիչով:

3. էլեկտրոնային այլուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ՝ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամաբանական գործողություններ:

4. կիրառելու Power Point ծրագիրը զեկուցումների, ռեֆերատների, կուրսային և ավարտական աշխատանքների ցուցադրման համար:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11.Դասընթացը ձևակերպությունները

Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ8.կիրառելու SCL-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

12.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. գործնական աշխատանքներ:

13.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Թեստը, առաջադրանքը, խնդիրը կամ ռեֆերատը գնահատվում է «ստուգված», եթե կատարելէ 50% և ավելի: Ուսանողը

- շնորհանդեսի ուղեկցությամբ Power Point ծրագրով ներկայացնում է հանձնարարված ինքնուրույն աշխատանքները,
- հանձնում է ուսումնառության ողջ ընթացքում ստացած գիտելիքների վերաբերյալ ռեֆերատը,
- տեղում կատարում է առաջադրանք, որը բաղկացած է MS Word և Excel – ծրագրերի թեստերից:

14.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.

Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: ԷջՄ-ի հիմնական հանգույցները. հիշասարք,պրոցեսոր, ներածման և արտածման սարքեր: ԷջՄ-ի ծրագրային ապահովումը: Ֆայլ, Փայլի անվանում. Ֆայլի ճանապարհ: Հիշողության չափման միավորները:

Թեմա 2. Microsoft Word փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում.

Փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում: Տաղի բնութագրերը: WordArt-ի տեղադրում: Նրա հետ աշխատելու գործիքներ: Formatting պանեի գործիքները: Աշխատանք Tab-երի հետ: Պարագրաֆ, նրա բնութագրերը: Էջի պարամետրերի տեղադրում: Եզրագծերի և ֆոնի տեղադրում, տեքստերի խմբագրում (բլոկների պատճենում, տեղափոխում, տեղադրում): Փաստաթղթերի նախնական դիտարկում և տպում: Տեքստերի սխալների ուղղում, որոնում, փոխարինում: Էջի համարների տեղադրում: Drawing ռեժիմ: Աշխատանք Autoshapesէրի հետ: Աղյուսակների տեղադրում::

Թեմա 3. Microsoft Excel էլեկտրոնային այլուսակներ

Microsoft Excel էլեկտրոնային այլուսակային համակարգի պատուհանի կառուցվածքը: Բջջներ: Տվյալների ներմուծում, խմբագրում, ֆորմատավորում: Բջջի հասցեների տիպերը: Ներմուծման ավտոմատացում: Տրամաբանական գործողություններ, ֆունկցիաներ: Տվյալների տեսակավորում՝ Filter, Sort ռեժիմները:

Թեմա 4. Microsoft PowerPoint ներկայացման ստեղծում:

Ներկայացումներիստեղում: Անիմացիաների և ոճերիհաղորդում սահիկներին:Չայնային, լուսային ոճերի հաղորդում սահիկներին: Դիզայնի ձևավորում: Ավտոմատացնել սահիկների միջև անցումը: Ներկայացումն ինտեգրել այլ թվայնացված միջոցների հետ:

14.Հիմնական գրականությանցանկ.

- Հովակիմյան Ա., Սարգսյան Ս., Խաչոյան Լ., Խապիրյան Ն., Մանուկյան Ա., Մկրտչյան Ն., Համակարգչային գրագիտություն, Մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2012:
- Ա.Տիխոմիրօ, Պրօքտ Ա.Կ., Կոլոսկօ Պ.Բ., Կլենդրօ Ի.Ա. և դր., MicrosoftOffice 2007, Խայկա և Տեխնիկա, Էլ. Կնիգա, 2008.

1.0304/B17	2. Քննական և ստեղծագործական մտածողություն	3.2 ECTS կրետիս
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել քննական և ստեղծագործական մտածողության առանձնահատկությունները, ուսանողների մոտ ձևավորել ստեղծագործական և քննական մտածողություն:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու քննական և ստեղծագործական մտածողությունը		
2. մեկնաբանելու քննական և ստեղծագործական մտածողության հիմնական սկզբունքներն ու հատկանիշները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու քննական և ստեղծագործական մտածողության գործիքները:		
2. մեկնաբանելու քննական մտածողության տեսակները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և գեկուցումներ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա3.քացահայտելու գրուաշխատության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարաշրջանային և տեղական մակարդակներում:		
Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրան անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսեորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ		
2. ընթերցանություն		
3. թեստ		
4. ռեֆերատ		
5. գրույց լեզվակրի հետ		
6. շնորհանդես		
7. ինքնուրույն աշխատանք		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց		

բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Ստեղծագործական և քննական մտածողության սահմանումը: **Թեմա 2.** Ստեղծագործական և քննական մտածողության կարևորությունը: **Թեմա 3.** Ստեղծագործական և քննական մտածողության զարգացման փուլերը: **Թեմա 4.** Ստեղծագործական և քննական մտածողության խրախուսման մեթոդները: **Թեմա 5.** Քննական և ստեղծագործական մտածողության հմտությունների զարգացման մոտեցումները: **Թեմա 6.** Ստեղծագործական և քննական մտածողության զարգացման գործիքները: **Թեմա 7.** Քննական մտածողության տեսակները: **Թեմա 8.** Ստեղծագործական մտածողության սկզբունքները, հիմնական հատկանիշները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Бутенко А. В., Ходос Е. А. *Критическое мышление: метод, теория, практика*. Учеб.-метод. пособие. М.: Мирос, 2002. — 176 с.
2. Ивунина Е. Е. *О различных подходах к понятию «критическое мышление»* // Молодой учёный. — 2009. — № 11. — С. 170—174.
3. Турчин В. Ф. *Феномен науки. Кибернетический подход к эволюции*. — Изд. 2-е — М.: Словарное издательство ЭТС. — 2000. — 368 с.
4. Халперн Д. *Психология критического мышления*. — СПб.: Петербург, 2000. — 512 с.

**ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՍՍՍ
(ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)**

1.0202/B18	2.Սոցիալ-տնտեսական աշխարհագրություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.1-ին կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին տալ համապարփակ գիտելիքներ հասարակական (սոցիալ-տնտեսական) աշխարհագրության ձևավորման և զարգացման հիմնարար հասկացությունների, բաղադրիչների հետազոտության մեթոդների մասին:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ամսնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու և սահմանելու աշխարհագրության միասնական գիտության համակարգում «հասարակական աշխարհագրության» տեղը և դերը, 2. Ներկայացնելու հասարակական աշխարհագրության ձևավորումը և զարգացում, 3. բացատրելու և մեկնաբանելու հասարակական աշխարհագրության հիմնարար հասկացությունները և բաղադրիչները: 		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Կիրառելու հասարակական աշխարհագրական հետազոտության և սոցիալ-տնտեսաաշխարհագրական կանխատեսման մեթոդները, 2. կատարելու սոցիալ-տնտեսաաշխարհագրական կանխատեսում, 3. տեղայնացնելու մարդկության համամոլորակային ընդհանրական հիմնախնդիրները: 		
գ.քննիանական /փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու թիմում, 2. կատարելու առաջարկություններ, 3. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ: 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Ա4.Վերլուծելու գրուաշխարհագրության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,		

Բ4. զնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսները և ենթակառուցվածքները,

Գ1. կիրառելու սոցիալ-աշխարհագրական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդներ,
2. սեմինար պարապմունքներ,
3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում,
4. պրոբլեմային-որոնողական,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.

Նախատեսվում է

- ✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:
- ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր:
- ✓ Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը՝ 4 միավոր:

1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Միավորների քայլը 0,5 է:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրության նպատակը և խնդիրները: Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը և կառուցվածքը, գրական աղբյուրների տեսություն: **Թեմա 2.** Հասարակական աշխարհագրության ձևավորումը և զարգացումը: **Թեմա 3.** Հասարակական աշխարհագրության հիմնարար հասկացությունները: **Թեմա 4.** Հասարակական աշխարհագրության բաղադրիչները: **Թեմա 5.** Հասարակական աշխարհագրության հետազոտության մեթոդները: **Թեմա 6.** Սոցիալ-տնտեսաաշխարհագրական կանխատեսում: **Թեմա 7.** Մարդկության համամոլորակային հիմնախնդիրները և հասարակական աշխարհագրության խնդիրները

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Ավագյան Ա., ՀՀ ընդերքի ռեսուրսները (աշխարհագրական վերլուծություն) Եր., 2000:
2. Պոտոսյան Ա.,ՀՀ տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրություն, Եր.,2022թ.:
3. Վալեյյան Լ., Հասարակական աշխարհագրության ներածություն, Եր., 1999:
4. Վալեյյան Լ., Հայկական ՍՍՀ տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրություն, Եր., 1988:
5. Մելուքոսյան Ա., Հայաստանի հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տնտեսական աշխարհագրություն, Եր., 1999:
6. Սառշկին Յու.,Տնտեսական աշխարհագրության ներածություն, Եր. 1974:
7. Алисов Н., Хорев Б., Экономическая и социальная география мира. Общий обзор.-М., 2000.
8. Максаковский В., Географическая картина мира. Кн.1и2.,М.,005.
9. Гладкий Ю., Сухоруков В., Общая Экономическая и социальная география зарубежных стран., М.:2006.
- 10.Кусков А.С., Понукалин О.В., Социально-экономическая и политическая география мира и России.-М.,2005.
- 11.Лопатников Д.. Экономическая география и регионалистика.-М.,2004.
- 12.Максаковский В., Географическая картина мира. Кн.1и2.,М.:2005.
- 13.Социально-экономическая география зарубежных стран. Под ред.Вольского В.В.-М.:2005

1.0202/B19.	2.Մարդը և նրա պահանջմունքները	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբթի	5.15/0/15	

6.1-ին կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված զիտելիքներ տալ մարդու, նրա էության և պահանջմունքների, անհատի և հասարակության պահանջմունքների բավարարման մեթոդների, սերվիսի բովանդակության, անհրաժեշտության, գործնական նշանակության մասին:	
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝ ա.մասնագիտական զիտելիք և իմացություն	<p>1. թվարկելու և նկարագրելու մարդու պահանջմունքները և դրանց բավարարման մեթոդները,</p> <p>2. մեկնաբանելու սերվիսի ոլորտը և նրա առանձին բաղադրիչների դերն ու անհրաժեշտությունը մարդու պահանջմունքների բավարարման գործում,</p> <p>3. պլանավորելու սերվիսի ձեռնարկության գործունեությունը՝ ծառայությունների շուկայի ենթակառուցվածքի և սպառողի պահանջմունքների փոփոխություններով պայմանավորված, այդ թվում՝ սոցիալական քաղաքականության հաշվառմամբ:</p> <p>բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <p>1. ընդունելու և կառավարելու վերաբերյալ գործունեություններները,</p> <p>2. իրականացնելու միջմշակութայիններութակցություն գրուաշրջային ինդուստրիայում,</p> <p>3. գնահատելու իրապահամասնագիտության սոցիալականդերը:</p> <p>գ.քննիանքների կարողություններ</p> <p>1. աշխատելու թիմում,</p> <p>2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,</p> <p>3. դրսեւութելու քննադատական մտածողություն:</p>
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.	
Ա5.գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,	
Բ2.իրականացնելու տուրիստական գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,	
Բ5.ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա.	
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:	
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
1. դասախոսություններ,	
2. լսարանային ցուցադրություններ	
3. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,	
4. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդ,	
5. նախադեպերի վերլուծություն:	
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	
Նախատեսվում է	
✓ Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 9 միավոր:	
✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր:	
✓ Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը 3 միավոր:	
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ եխմնական բաժիններից.	
Թեմա 1. Դասընթացի նպատակը, առարկան և խնդիրները, կապը այլ գիտությունների հետ:	
Թեմա 2. Մարդը և նրա էությունը: Թեմա 3. Մարդու պահանջմունքները: Թեմա 4. Սերվիսը որպես մարդու պահանջմունքների բավարարման միջոց: Թեմա 5. Սերվիսի դերը, զարգացման նախադրյալները: Թեմա 6. Սերվիսային ծառայության որակը: Թեմա 7. Սերվիսային գործունեության կապը աշխարհագրական և ժողովրդագրական գործոնների հետ: Թեմա 8. Սերվիսային գործունեության կապը մշակույթի բաղկացուցիչ մաս: Թեմա 9. Սերվիսային գործունեությունը որպես մշակույթի բաղկացուցիչ մաս: Սերվիսի ոլորտի կառավարումը: Թեմա 10. Զրուաշրջությունը որպես մարդու պահանջմունքների բավարարման համակարգի բաղադրիչ: Թեմա 11. Սերվիսի դերը կայուն զարգացման մեջ:	

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Ավագյան Ա., Սերվիսագիտության հիմունքներ, Եր., 2017:
2. Аванесова Г., Сервисная деятельность: Учебное пособие для студентов вузов.М.: Аспект Пресс, 2004.
3. Коноплева А., Сервисология (Человек и его потребности), М.:2008.
4. Нюренбергер Л.Б. Сервисная деятельность., Новосибирск, 2008
5. Человек и его потребности. Сервисология: Учебник /И.Н.Лукиянчук,О.А.Ульяновская., М.,2012.
6. Романович Ж., Калачев С., Сервисная деятельность. Учебник,М.:2008.
7. Свириденко Ю.П., Хмелев В.В. Сервисная деятельность в обслуживании населения., М., 2012 220с.

1.0202/B20	2. Երկրագիտություն	3. 6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողների մոտ ձևավորել կայուն գիտելիքներ Երկիր մոլորակի և նրա աշխարհագրական թաղանթի ու նրա ոլորտների ձևավորման, զարգացման , նրանցում տեղի ունեցող բազմաթիվ բնական երևույթների փոխադարձ կապի, մարդու և աշխարհագրական թաղանթի, ինչպես նաև բնական երևույթներն ու օբյեկտները սպասարկման և ռեկրեացիոն նպատակներով օգտագործելու համար:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. թվարկելու բնական աշխարհագրության առանձին ոլորտներն ու նրանցում տեղի ունեցող երևույթները,		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. բացատրելու մասնագիտության առնչվող աշխարհագրական կարևոր հասկացություններին, աշխարհագրական թաղանթում տեղի ունեցող բնածին և մարդածին երևույթները,		
2. ստացած գիտելիքներն օգտագործելու հասարակական աշխարհագրություն առարկան ուսումնասիրելիս,		
գ.քննիանության փոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Ա4.Վերլուծելու գրասահման և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,		
Ա6.տարրերակելու գրասահման ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն):		
11.Վիճակում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն 2. քննարկում /քանավեճ 3. համագործակցային աշխատանք 4. վերլուծական մեթոդ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
Նախատեսվում է		
✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:		
✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր:		
✓ Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը 4 միավոր:		

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսակ 1՝ Ընդհանուր երկրագիտություն առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և կարևոր հասկացությունները: **Թեսակ 2**՝ Հիմնական տվյալներ Երկիր մոլորակի մասին: **Թեսակ 3**՝ Կողմնորոշում, եղանակները, ազիմուտ: Մասշտաբ, աշխարհագրական քարտեզ, տիպերը: **Թեսակ 4**՝ Երկրի ձևը, մեծությունը: Երկրի օրական և տարեկան պտույտները, դրանց աշխարհագրական հետևանքները և լորտային կառուցվածքը: **Թեսակ 5**՝ Աշխարհագրական թաղանթ, սահմանները, հիմնական հատկանիշները և լորտային կառուցվածքը: **Թեսակ 6**՝ Քարոլորտ: Երկրի ռելիեֆը, հիմնական ձևերը: Լեռներ, հարթավայրեր: **Թեսակ 7**՝ Մթնոլորտ, կազմը, կառուցվածքը: Եղանակ, կլիմա, դրանց ուսումնասիրությունների դերը սերվիսի և տուրիզմի զարգացման գործում: **Թեսակ 8**՝ Ջրոլորտ, կազմը: Համաշխարհային օվկիանոս, մայրցամաքային ջրեր, դրանց դերը սպասարկման և տուրիզմի գործում: **Թեսակ 9**՝ Կենսոլորտ, կառուցվածքը: Երկրագնդի բուսական և կենդանական աշխարհը: Բնական գոնաներ: Բուսական և կենդանական աշխարհի դերը սպասարկման և տուրիզմի զարգացման ու կազմակերպման գործում: **Թեսակ 10**՝ Մարդը և աշխարհագրական թաղանթը, փոխարարերությունները: Բնության և պահպանության հիմնախնդիրը:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

- Գարբիեյան Հ., Երկիր մոլորակը և նրա աշխարհագրական թաղանթը, Եր., 1983:
- Պողոսյան Վ., Ընդհանուր երկրագիտություն, Եր., 1999:
- Մանաւյան Մ.Գ., Աշխարհագրության ներածություն, Եր., 2012:
- Максаковский В.П., Географическая картина мира. Кн.1и2., М.:2005
- Щукин И.С., Четырехязычный энциклопедический словарь терминов по физической географии. М., 1980

1.0202/B21	2. Զրուաշրջության հիմունքներ	3.9 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/շաբ.	5.45/0/45	
6.1-ին կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել մասնագիտության բովանդակությանը, խնդիրներին, ուղղություններին, ներկայացվող պահանջներին: Բացահայտվում է սոցիալ-մշակութային ծառայություններ դերը և նշանակությունը զրուաշրջության բնագավառում: Ուսումնասիրվում են սոցիալական պայմանների գնահատումը, մշակութային ծառայությունների տեսակները, զրուաշրջության դերը և նշանակությունը հասարակական կյանքում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու և թվարկելու մասնագիտության հետ կապված հասկացությունները օրենքները, մեթոդները,
- ներկայացնելու և մեկնաբանելու մասնագիտության տեսական և կիրառական կողմերը,
- բացատրելու զրուաշրջային ենթակառուցվածքների դերը զրուաշրջության զարգացման գործում:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- համեմատելու, վերլուծելու և դասակարգելու զրուաշրջային ծառայությունները, ենթակառուցվածքները,
- կատարելու առաջարկություններ և կայացնելու որոշումներ,
- մշակելու զրուաշրջային փաթեթ,
- կազմելու զրուաշրջային երթուղի:

գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ

- կիրառելու զրուաշրջության տեսամեթոդաբանական ապարատը,
- հիմնավորելու կայուն զրուաշրջության առավելությունները,
- ուսունականացնելով պահպանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա1.պարզաբանելու գրուաշրջության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, տեսությունները,

Ա2.մեկնաբանելու գրուաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,

Բ4.գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- սեմինար պարապմունքներ,
- դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,
- բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.

2 ընթացիկ քննություն, ընթացիկ ստուգում և եզրափակիչ քննություն

1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ ստուգում՝ 4 միավոր

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցառումը պարունակում է 3 հարց, որից 2 հարցը՝ 3-ական միավոր, 1 հարցը՝ 2 միավոր:

Միավորների քայլը 0,5 է:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1.Ներածություն: **Թեմա 2.** Զրուաշրջության տեսական հարցերը: **Թեմա 3.** Տարածքի գրուաշրջային ռեսուրսները: **Թեմա 4.** Զրուաշրջային շուկա, **Թեմա 5.** Զրուաշրջության տարածքային կազմակերպումը, **Թեմա 6.** Զրուաշրջության ինդուստրիան, **Թեմա 7.** Տուրօպերատորական և տուրգործակալական գործունեությունը, **Թեմա 8.** Զրուաշրջային արտադրանք, **Թեմա 9.** Զրուաշրջության կազմակերպումը և կառավարումը **Թեմա 10.** Անվտանգության և ապահովության իրականացումը զրուաշրջության ոլորտում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

- Պոտոսյան Ա.Հ., Տուրիզմի հիմունքներ, Եր., 2016:
- Кусков А., Джададян Э., Основы туризма, Кнорус М. 2008.
- Биржаков М., Введение в туризм, М. 2007.
- Квартальнов В., Теория и практика туризма, М. 2003.
- Энциклопедия туризма: справочник, Зорин И. В., Квартальнов В. А.М. 2003.
- Сенин В.С., Организация международного туризма М. Финансы и статистика. 2005.

1.0304/B22	2.Հայ ազգագրություն	3.3ECTS կրետիս
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել հայոց ազգաբանության ուսումնասիրության հիմնա- խնդիրները, ձանաչողական նշանակությունը, պատմական և արդիական առումները, գիտության տեղը հայագիտության համակարգում: Բացահայտելու հայ ժողովրդի կենցաղամշակութային յուրահատկությունները, հարևան ժողովուրդների հետ ունեցած կենցաղամշակութային փոխառնչությունները, ժողովրդագրական և էթնոմշակութային պատկերը:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու հայերի էթնոկենցաղամշակութային առանձնահատկությունները,
2. Մեկնաբանելու կիրառելի հասկացությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Մեկնաբանելու հայոց մշակույթի ավանդական և ժամանակակից դրսերումները,
2. գնահատելու հայկական ավանդական մշակույթի դերը զբոսաշրջության մեջ,
3. Ստացած գիտելիքները կիրառելու մասանագիտական գործունեության մեջ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատել տեղեկատվական աղյուրների հետ,
2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Ա5. գնահատելու զբոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը:

Բ3. կատարելու ինքնուրույն աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. սեմինար պարապմունք,
3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,
4. տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն,
5. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
6. բանավեճ

13. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ընթացիկ ստուգում (ներ)՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հայերն աշխարհի էթնիկ հանրությունների համակարգում. հայերի էթնոլեզվական, մարդարանական, խառնվածքային, դպավանդապահական, ժողովրդագրական բնութագիրը:

Թեմա 2. Հայերի ավանդական և ժամանակակից արտադրական մշակույթը որպես զբոսաշրջային ռեսուրս. երկրագործություն, անասնապահություն, տնայնագործություն և արհեստ, օժանդակ տնտեսաձևեր:

Թեմա 3. Հայերի կենսապահովման մշակույթը որպես զբոսաշրջային ռեսուրս. բնակավայր, բնակարան, տարազ և զարդարանք, ուստեսական համակարգ, փոխադրման և կապի միջոցներ:

Թեմա 4. Հայերի սոցիոնորմատիվ մշակույթը որպես զբոսաշրջային ռեսուրս. ընտանետիպեր, վարվելակարգ, գյուղական համայնք, ազգակցական համակարգ, ամուսնություն և հարսանիք, որդենություն և մանկան դաստիարակություն, հուղարկավորություն և մեռելոց:

Թեմա 5. Հայոց ավանդական և ժամանակակից հումանիտար մշակույթը որպես զբոսաշրջային ռեսուրս. ժողովրդական տոնացույց, հավատալիքներ, ժողովրդական բանավոր ստեղծագործություն, ժողովրդական երգարվեստ և պարարվեստ:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Հայ ազգագրություն, Համառոտ ուրվագիծ, Վ.Հ.Բդոյան; Խմբ.՝ Պ.Ա.Մուրադյան, Կ.Վ.Սեղբոսյան, Եր., 1974:
2. «Ազգագրական հանդես» պարբերական (I-XXVI հատորներ):
3. «Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն» պարբերական (I-XXIV հատորներ):
4. Ազգերի և ազգային կուլտուրաների զարգացման օրինաչափությունները, Հ.Գաբրիելովյան, Եր., 1973:
5. Армяне-народы и культуры-Л.М.Варданян, Г.С.Сарксян, А.Е.Тер-Саркисянц, М.: Наука, 2012-649с.
6. Народы Кавказа, том 2, изд. С.П.Толстова, М.,1962.

1.0201/B23.	2.Տնտեսագիտություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգված տրամաբանական մտածողություն և տալ տնտեսագիտական ընդհանուր գիտելիքներ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. Ուսանողներին մեկնաբանել տնտեսագիտության հիմնարար կատեգորիաները, օրինաչափությունները, կարգավորման սկզբունքները, ցուցանիշները:		
2. Ուսանողներին բացատրել շուկայական տնտեսության սկզբունքները:		
3. Ուսուցանել ուսանողներին օգտվել մասնագիտական գրականությունից, օրենքներից, պաշտոնական վիճակագրական աղյուրներից:		
4. Ուսանողներին զինել միկրո և մակրո ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու կարողություններով:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու տնտեսագիտական բազային հասկացությունների,		
2. ներկայացնելու սպառողների և ապրանքատերների վարքագծերը, շուկայական մոդելները, ռեսուրսների շուկաները և դրանց առանձնահատկությունները, տնտեսական պարբերաշրջանները, մակրոտնտեսական ցուցանիշները, հարկարյուջետային և դրամավարկային քաղաքականությունը, վճարային հաշվեկշիռն ու արժութային կուրսերը		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. վերլուծելու տնտեսական իրավիճակներ,		
2. կիրառելու տեսական գիտելիքներ,		
3. հավաքագրելու, վերլուծելու տնտեսագիտական տեղեկություններ ու փաստեր, մշակելու առաջարկություններ:		
գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. իրականացնելու տնտեսագիտական վերլուծություններ,		
2. աշխատելու թիմում:		
3. տրամաբանութեն ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր և գրավոր խոսքը, հմտորեն հաղորդակցվելու հանրության հետ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կորսական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Ա6. տարրերակելու գրուաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),		
Բ1. իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ՝		

գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,

Բ2.իրականացնելու գրոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելուավորում,

Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն /ավանդական և ինտերակտիվ/,
2. սեմինար պարապմունքներ,
3. քննարկում /բանավեճ,
4. համագործակցային աշխատանք,
5. խորային կամ բանավոր մեթոդ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ 3 միավոր

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Մասնակցությունը՝ 3 միավոր:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տնտեսագիտության տեսության առարկան և մեթոդը: **Թեմա 2.** Տնտեսագիտության տեսության ընդհանուր խնդիրները և ելակետային հասկացությունները: **Թեմա 3.** Տնտեսության շուկայական համակարգը և եկամտի շրջապտույտը: **Թեմա 4.** Անհատական շուկաների վերլուծությունը, պահանջարկ և առաջարկ: **Թեմա 5.** Սպառողի վարքի տեսություն: **Թեմա 6.** Արտադրության ծախքերի տնտեսություն: **Թեմա 7.** Շուկայական մոդելներ և շուկայական իշխանություն: Գնի ու արտադրության ծավալի որոշումը մրցակցային շուկաներում և շուկայական իշխանության պայմաններում: **Թեմա 8.** Զեռնարկությունների ու կազմակերպությունների տեսակները և առանձնահատկությունները: **Թեմա 9.** Ռեսուրսների գների ձևավորումը: **Թեմա 10.** Մակրոտնտեսական ցուցանիշներ: Ազգային հաշվառման համակարգը: **Թեմա 11.** Մակրոտնտեսական կայունություն և տատանումներ: **Թեմա 12.** Փողը և բանկային համակարգը: Դրամավարկային բաղաքականություն: **Թեմա 13.** Պետական բյուջենսֆիսկալ բաղաքականությունը: **Թեմա 14.** Վճարային հաշվեկշիռ և արժույթային կուրսեր:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Աղաջանյան Հովսեփ, Տնտեսագիտության տեսություն: Ուս. Զեռնարկ, Եր., 2021, 672 էջ:
2. Սամուելսոն Ս., Նորթհանուս Ու., Տնտեսագիտություն, Եր., 1997:
3. Макконнелл К.Р., Брюо С.Л, Флин III.М.Н.Экономика. 18-ое изд., М., 2011, 1010 с.
4. Курс экономической теории. Учебник под ред. Проф. Чепурина М.Н., проф. Киселевой Е.А., М., 1999, 752 с.

1.0202/B24.	2.Ռեկրեացիայի աշխարհագրություն	3.9 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/շաբ.	5.45 /0/45	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումնը	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին տալ հանգստի սերվիսի տարածքային կազմակերպման և կառավարման տեսական գիտելիքներ:		
9.Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկականացնական գիտելիքը և իմացությունը		
1. բացահայտելու ռեկրեացիոն գործունեության հիմնական հասկացությունները,		
2. թվարկելու ռեկրեացիոն գործունեության տեսակները և հիմնավորելու ցիկլերի		

տեսությունը,

3. վերլուծության ենթարկելու ռեկրեացիոն ծառայությունների էությունն ու կազմակերպման առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. տարբերելու ռեկրեացիոն ինդուստրիայի՝ որպես տնտեսական գործունեության ոլորտի էությունը, կառուցվածքը, կազմակերպման առանձնահատկություններն ու տեղը տնտեսության համակարգում,
2. զանազնելու կոնկրետ ռեկրեացիոն ծառայությունների (սանատոր-առողջարանային՝ կուրորտային, մարզական-վերականգնողական, բնակչության զանգվածային հանգիստ, ժամանց և այլն) կազմակերպման տեսական դրույթները, ունենալու դրանք գործնականում կիրառելու հմտություններ և կարողություններ:

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ստեղծելու գրուաշրջառեկրեացիոն նախագծեր,
2. աշխատելու թիմում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա4. վերլուծելու գրուաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործուները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,

Բ4. գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. սեմինար պարապմունք,
3. զննական մեթոդներ,
4. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
5. պրոբլեմային-որոնողական մեթոդ,
6. ինտերակտիվ-կառուցղական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Նախատեսվում է

- ✓ 2 ընթացիկ քննություն յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:
- ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր:
- ✓ Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր:

1-ին ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Միավորների քայլը 0,5 է:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսա 1. Ռեկրեացիան որպես սոցիալ-տնտեսական երևույթ: **Թեսա 2.** Ռեկրեացիոն աշխարհագրության առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրման օբյեկտը, մեթոդները: **Թեսա 3.** Ռեկրեացիոն ռեսուրսներ: **Թեսա 4.** Ռեկրեացիոն պահանջարկ: **Թեսա 5.** Ռեկրեացիոն գործունեության կառուցվածքը, դասակարգումը, տեսակները: **Թեսա 6.** Ռեկրեացիոն ոլորտի տարածքային կազմակերպումը: **Թեսա 7.** Ռեկրեացիոն շրջանացում, աշխարհի խոշոր ռեկրեացիոն շրջանները: **Թեսա 8.** ՀՀ ռեկրեացիոն շրջանների բնութագիրը:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Квартальнов В.А., Средерченко В.К., Туризм социальныи. Киев.:1989.
2. Власов А.А., Туризм. (учеб.мед.пос.). М.:1977.
3. Мироненко Н.С., Твердохлебов И.Т., Рекреационная география. М.:1981.
4. Азар В.И., Экономика и организация туризма. М.: 1972.
5. Моргунов Б.П., Туризм. М.:1978г.
6. Ананев М.А., Основы международного туризма. М.:1978.
7. Экономика и организация международного туризма.М.:1984.

8. Гецевич Н.А., Основы экскурссоведения.(уч.пособ. для географов). Минск.:1988.
 9. Квартальнов В.А., Современные концепции социального туризма, М.1993.
 10.Биржаков М.Б. Введение в туризм, С.П. 2005.

1.0202/B25	2.Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները գրոսաշրջության մեջ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել տեղեկատվական տեղնոլոգիաների կիրառման հնարավորություններին սերվիսի և գրոսաշրջության ոլորտներում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաների էությունն ու հիմնական առանձնահատկությունները, 2. թվարկելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաների տեսակները,		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
3. բացատրելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործման տեսակները և ձևերը գրոսաշրջության ոլորտում		
գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կիրառելու մասնագիտական համակարգչային ծրագրեր 2. կատարելու թիմային աշխատանք:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.		
Բ1. իրականացնելու գրոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,		
Բ2. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,		
Գ3.կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն, բացատրում, 2. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում, 3. գործնական մեթոդներ, 4. բանավեճ, 5. մտագրոհ, 6. ինքնուրույն աշխատանքների կատարում:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.		
Նախատեսվում է		
✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր: ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր: ✓ Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը՝ 4 միավոր:		
1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 0,5 է:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1՝ Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները սերվիսում դասընթացի ներածություն: Թեմա 2՝ Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և տեղեկատվական սերվիս: Թեմա 3՝ Տեղեկատվական		

համակարգեր: **Թեմա 4՝** Գլոբալ ամրագրման համակարգեր: **Թեմա 5՝** Մուլտիմեդիային տեխնոլոգիաները զրուցաքաղաքացիան ոլորտում: **Թեմա 6՝** Կառավարման տեղեկատվական համակարգեր: **Թեմա 7՝** Զրուցաքաղաքացին վիրտուալ համակեցություն: **Թեմա 8՝** Էլեկտրոնային կոմերցիան զրուցաքաղաքացիունում: **Թեմա 9՝** Աշխարհատեղեկատվական համակարգերը զրուցաքաղաքացիունում: **Թեմա 10՝** Տեղեկատվական համակարգերի կիրառումը հյուրանոցային համայիրի կառավարման պրոցեսում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Հովակիմյան Ա., Սարգսյան Ս., Խաչոյան Լ., Խսահիրյան Ն., Մանուկյան Ա., Մկրտչյան Ն., Համակարգչային գրագիտություն, Մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2012:
2. А.Тихомиров, Прокди А.К., Колесков П.В., Клендрова И.А. и др., MicrosoftOffice 2007, Наука и Техника, Эл. Книга, 2008.

1.0202/B26	2.Հյուրնկալության ինդրուստրիա	3. 6 ECTS կրեմիս
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին տալ համակարգված գիտելիքներ հյուրնկալության ինդրուստրիայի վերաբերյալ, ձևավորելու կայուն գիտելիքներ հյուրնկալության առանձին ձևերի բովանդակության, գործունեության, մեխանիզմի վերաբերյալ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն՝		
1. ներկայացնելու հյուրնկալությունը որպես բազմաբովանդակ գործունեություն, 2. թվարկելու հյուրնկալության ինդրուստրիայի բաղադրիչները, զարգացման փուլերը, 3. հիմնավորելու հյուրնկալության բաղադրիչները ըստ առաջնահերթության:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. գնահատելու հյուրնկալության չափորոշիչները գործնականում, 2. իրականացնելու հյուրնկալության ոլորտի առանձին բաղադրիչների համակողմանի ուսումնասիրություն, 3. կիրառելու ստացած գիտելիքները հյուրնկալությունը արդյունավետ կազմակերպելու համար:		
գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը 2. աշխատելու թիմում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Բ4.գնահատելու զրուցաքաղաքացիան ուսուուրսներն ու ենթակառուցվածքները,		
Բ5.ցուցաբերելու հյուրնկալության կազմակերպման և զրուցաքաղաքացին ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,		
Գ3.պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն, 2. սեմինար պարապմունք, 3. գործնական աշխատանք, 4. բանավեճ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
Դասընթացի գնահատման 20 միավոր առավելագույն արժեքը բաշխվում է հետևյալ սկզբունքով՝ 1-ին ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 4 միավոր արժեքով 2-րդ ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 4 միավոր արժեքով ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 3 միավոր արժեքով եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 9 միավոր արժեքով:		

Եզրափակիչ քննության հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ յուրաքանչյուրը 3 միավոր արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1.Հյուրընկալության ինդուստրիայի էռլայունը, դերն ու նշանակությունը: **Թեմա** 2. Հյուրընկալության ինդուստրիայի զարգացման փուլերը: **Թեմա** 3. Հյուրանոցային ինդուստրիա: **Թեմա** 4. Սննդի ինդուստրիա: **Թեմա** 5. Տրանսպորտային ծառայությունների դերը հյուրընկալության մեջ:

14.Հիմնական գրականության ցանկը.

1. Елканова Д.И. и другие, Основы индустрии гостепримства, Учебное пособие, М., Дашков и Ко, 2010.
 2. Волков Ю.Ф., Введение в гостиничный и туристический бизнес, Ростов 2003.
 3. Корнахова В.К., Караковская Т.А., Сервисная деятельность, М. 2006.
 4. Лорер Э., Сервис по королевски, Уроки ресторанныго дела от Чарль Тротера, М. 2006.

1.0202/B27	2.Բնակչության աշխարհագրություն ազգագրության հիմունքներով	3. 6 ECTSկրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ բնակչության թվի, շարժի, կազմի, տեղաբաշխման, ավանդույթների ու սովորույթների, բնակավայրերի և դրանց տարածական խմբերի վերաբերյալ, ուսանողներին ծանոթացնել բնակչության աշխարհագրության վերլուծության տարրեր մեթոդներին և հիմնական հասկացություններին, ուսանողներին ծանոթացնել բնակչության աշխարհագրություն գիտության հիմունքներին, հիմնական հասկացություններին, ուսանողների մոտ ձևավորել որոշակի հմտություններ և կարողություններ բնակչության աշխարհագրության վերլուծության տարատեսակ մեթոդների և եղանակների կիրառման համար:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և հմտություն		
1. թվարկելու բնակչության աշխարհագրության հիմնական հասկացությունները, 2. մեկնաբանելու տեսությունները և մեթոդաբանական հարցերը 3. ներկայացնելու բնակչության սոցիալական կառուցվածքը, աշխատանքային ռեսուրսները և դրանց դերը զբոսաշրջության զարգացման մեջ:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. վերլուծելու և գնահատելու բնակչության աշխարհագրության տարրեր երևույթներն ու գործնաբաները, դրանց ցուցանիշները, 2. վերլուծելու բնակավայրերի և բնակչության տարածքային կազմակերպման գործոնները, սկզբունքներն ու օրինաչափությունները, 3. վերլուծելու տարաբնակեցման ժամանակակից ձևերը, զարգացման միտումները: 4. իրականացնելու տարրեր կարգի տարածաշրջանների բնակչության համալիր աշխարհագրական վերլուծություն:		
գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կատարելու հետազոտական աշխատանքներ ՀՀ բնակավայրերի տարածքային կազմակերպման հիմնախնդիրների շուրջ, 2. կատարելու թիմային աշխատանք:		

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները

Ա5.գնահատելու գրսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,

դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),
Բ5.ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. սեմինար պարապմունք,
3. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում
4. պրոբլեմային-որոնողական մեթոդ,
5. բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ընթացիկ ստուգում՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, որից 2 հարցը՝ 3-ական միավոր, 1 հարցը՝ 2 միավոր:

Միավորների քայլը 0,5 է:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Բնակչության աշխարհագրության առարկան, մեթոդները, խնդիրները: **Թեմա 2.**

Աշխարհի բնակչությունը, նրա հաշվառումը և շարժընթացը: **Թեմա 3.** Բնակչության վերաբերությունը: **Թեմա 4.** Բնակչության սեռատարիքային և ընտանեկան կառուցվածքը:

Թեմա 5. Բնակչության ռասայական կազմը: **Թեմա 6.** Բնակչության ազգային կազմը: **Թեմա 7.**

Բնակչության սոցիալական կառուցվածքը և աշխատանքային ռեսուրսները: **Թեմա 8.**

Բնակչության միգրացիան: **Թեմա 9.** Բնակչության տեղաբաշխառումը: **Թեմա 10.**

Տարաբնակեցումը և նրա ձևերը, բաղաքային և գյուղական տարաբնակեցում: **Թեմա 11.**

Ուրբանացում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մանավան Մ., Մարգարյան Ռ., Աշխարհի բնակչությունը, Եր. 2004:
2. Կովալեվ Ս., Կովալյսկայ Ա., География населения ССР М, 1980.
3. Պերցիկ Ե., Города мира. География мировой урбанизации. М., 1994.
4. Սկոպին Ա., Территориальная организация населения. М. 2004
5. Շվալով Ե., География населения. М.1985.
6. Յայլյակի Ա., География населения. М.1980.

1.0202/B28.	2.Համաշխարհային մշակութային ծառանցության հուշարձաններ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձաններին՝ ըստ պատմական-ուսուցչական տիպերի, ներկայացնելու տվյալ օբյեկտների նշանակությունը համամարդկային արժեքների համակարգում և կոնկրետ մշակութային շրջանակում, ներկայացնելու տվյալ օբյեկտների գրուաշրջային ներուժը, դրանց պահպանման և օգտագործման ասպարեզում առկա խնդիրները, ձևավորել հուշարձանների վերլուծությունների մասին պատկերացում:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝

ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանների վերաբերյալ հիմնական հասկացություններն ու կատեգորիաները,
- դասակարգելու համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները՝ ըստ պատմական-ռեզիոնալ տիպերի,
- նկարագրելու համաշխարհային մշակութային ժառանգության նշանավոր հուշարձանները, ներկայացնելու դրանց պահպանման գործում միջազգային կազմակերպությունների դերը:

բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ

- վերլուծելու և դասակարգելու համաշխարհային մշակութային ժառանգության նշանավոր հուշարձանները,
- գնահատելու համաշխարհային մշակութային ժառանգության նշանավոր հուշարձանները որպես գրուաշրջապահին ռեսուրս:

գ.քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ

- իրականացնելու հետազոտական արդյունքների ամփոփում,
- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Ա5.գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Ա6.տարբերակելու գրուաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ4.գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,

Գ3.պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- սեմինար պարապմունք,
- զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
- գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն),
- ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական),
- բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ընթացիկ ստուգում՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցասումը պարունակում է 3 հարց, որից 2 հարցը՝ 3-ական միավոր, 1 հարցը՝ 2 միավոր:

Միավորների քայլը 0,5 է:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. «Համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձաններ» առարկայի ուսումնասիրության նպատակը եւ խնդիրները **Թեմա 2. ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն որպես ՍԱԿ-ի մասնագիտացված գործակալություն: Դրա ստեղծման պատմությունը, նպատակը և գործունեության հիմնական ուղղությունները **Թեմա 3. ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Համաշխարհային ժառանգության կոմիտեում ընդգրկված բնական և մշակութային հուշարձանների ընդհանուր բնութագիրը **Թեմա 4. Եվրոպայի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 5. Ասիայի համաշխարհային մշակութային********

ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 6.** Հյուսիսային Ամերիկայի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 7.** Հարավային Ամերիկայի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 8.** Աֆրիկայի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 9.** Ավստրալիայի և Օվկիանիայի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 10.** Ռուսաստանի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 11.** Հայաստանի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 12.** Համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները որպես գրուաշրջային ռեսուրս **Թեմա 13.** Մշակութային ժառանգության պահպանության արդիական նշանակությունը մեր օրերում

14.Հիմնական գրականության ցանկը.

1. Вёрман К., История искусства всех времен и народов. В 2-х т. М.,2001.
2. Ю.Д.Колпинский, Памятники мирового искусства,т.1-8, М., 1971-1987
3. Дмитриева Н.А., Краткая история искусств. Вып. 2. Северное Возрождение; страны Западной Европы XVII и XVIII веков; Россия XVIII века. – 3-е изд., доп. – М., 1991.
4. Конвенция об охране всемирного культурного и природного наследия, Париж, 1972

1.0202/B29.	2.Անվտանգությունը գրուաշրջության մեջ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել հասարակական և բնական միջավայրում մարդու կենսագործունեության անվտանգությանը, առկա ֆիզիկական, բնական, հոգեբանական վտանգներին, կանխարգելիչ միջոցառումների, անվտանգության կանոններին, որոնք առնչվում են սերվիսի ոլորտին:		
9.Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. թվարկելու և դասակարգելու բնական և հասարակական միջավայրում հանդիպող վտանգները,		
2. բացատրելու վտանգներից հնարավորինս գերծ մնալու ուղիները:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կանխատեսելու և դիմակայելու շրջակա միջավայրի վտանգներին, հնարավորինս արագ կողմնորոշվելու,		
2. անհրաժեշտության պարագայում իվիճակի լինելու գործնականում ստացված գիտելիքները կիրառելու սերվիսի ոլորտում կամ գրուաշրջության մեջ:		
գ.քննիանութական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ուղիղ կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները,		
2. աշխատելու թիմում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.		
Ա2.մեկնարաններու գրուաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		
Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամարանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն (ավանդական և ինտերակտիվ),		
2. սեմինար պարագմունք,		
3. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),		
4. ինքնուրույն առաջարանքի կատարում,		

5. ձանաշողական-ստեղծագործական մեթոդներ:
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներ՝
1-ին ընթացիկ քննություն՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննություն՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Ըստացիկ ստուգում՝ 6 միավոր առավելագույն արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք՝ 6 միավոր առավելագույն արժեքով: 1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Զբոսաշրջության անվտանգություն, հիմնական հասկացությունները և ձևակերպումները: Թեմա 2. Զբոսաշրջության ոլորտում անվտանգության սպառնալիքները և վտանգի աղբյուրները: Թեմա 3. Տեխնածին վտանգներ, նրանց առաջացման պատճառներն ու կարխարգելուումը: Թեմա 4. Զբոսաշրջության ոլորտում անվտանգության ապահովման պետական քաղաքականությունը: Թեմա 5. Զբոսաշրջության անվտանգության իրավական հիմքերը: Թեմա 6. Զբոսաշրջության անվտանգության ապահովման ձևերը: Թեմա 7. Զբոսաշրջության անվտանգության ապահովման միջոցառումներ: Թեմա 8. Հասկացություն անձնական անվտանգության մասին: Թեմա 9. Զբոսաշրջիկների անձնական անվտանգության ապահովման առանձնահատկությունները զբոսաշրջային որոշ ծառայությունների մատուցման ժամանակ: Թեմա 10. Զբոսաշրջության անվտանգության ապահովման միջազգային ստանդարտներ: Թեմա 11. Արտասահմանյան երկրների փորձը զբոսաշրջիկների անվտանգության ապահովման ոլորտում
14.Հիմնական գրականության ցանկը
1. Бобкова А., Кудреватых С., Писаревский Е., Безопасность туризма, Москва ,2014. 2. Маринин М.М., Туристические формальности и безопасность в туризме: Финансы и статистика, Москва, 2004. 3. Официальный сайт Foreign Affairs and International Trade Canada. URL: http://www.voyage.gc.ca/countries_pays/report_rapport-eng.asp?id=249000 . 2. Официальный сайт HOTREC. URL: http://www.hotelstars.org . 4. Вайзман Д., «Руководство по выживанию», Москва , 2002.

1.0202/B30	2.Զբոսաշրջության աշխարհագրություն	3.9 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/45	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ձևավորել և զարգացնել աշխարհի տարածաշրջաններում և երկրներում զբոսաշրջության զարգացման օրենքները հասկանալու և այդ գիտելիքները մասնագիտական գործունեության մեջ օգտագործելու կարողունակություններ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնել զբոսաշրջության զարգացման վրա աշխարհագրական գործոնների ազդեցության առանձնահատկությունները, 2. Ներկայացնել շրջանացման հիմունքները, 3. բացատրել տուրիստական խոշոր շրջաններում զբոսաշրջային ռեսուրսների տեղաբաշխման հիմնական օրինաչափությունները, 4. ներկայացնել զբոսաշրջային խոշոր կենտրոնների աշխարհագրությունը և դրանց զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների առանձնահատկությունները, 5. իմանալ տարածաշրջանային ուսումնասիրությունների, տուրիստական ռեսուրսների աշխարհագրության և տարածաշրջանային ուսումնասիրությունների վերաբերյալ		

տեղեկատու և տեղեկատվական նյութերի հետ աշխատանքի մեթոդիկան:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գնահատել աշխարհագրական գործոնների ազդեցությունը գրոսաշրջության զարգացման վրա աշխարհի տարբեր տարածաշրջաններում,
2. աշխատել երկրի ուսումնասիրությունների, գրոսաշրջության ռեսուրսների աշխարհագրության և կրոնագիտության, գրոսաշրջության ռեսուրսների աշխարհագրության և կրոնագիտության վերաբերյալ տեղեկատու և տեղեկատվական նյութերի հետ.
3. հավաքել տեղեկատվություն գրոսաշրջային արդի կենտրոնների ենթակառուցվածքի, տեսարժան վայրերի, սահմանների հատման կանոնների և աշխարհի տարբեր շրջաններում գրոսաշրջության կազմակերպման առանձնահատկությունների մասին
4. կատարելու երկրագրության առանձին բաղադրիչների գնահատում տուրիստական հնարավորությունների օգտագործման և տուրիզմի զարգացման տեսանկյունից,

գ. քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ

1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ,
2. աշխատելու թիմում
3. ընդհանրացնել գրոսաշրջության վերաբերյալ տեղեկատվությունը
4. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, լուծել խնդիրներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Ա6. տարբերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութարանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ3. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետեւյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդներ,
2. լսարանային ցուցադրություններ,
3. գործնական մեթոդներ,
4. պրոբլեմային-որոնողական մեթոդ,
5. հետազոտականմեթոդ,
6. բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 4 միավոր:

Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը՝ 8 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Զբոսաշրջության աշխարհագրությունը որպես գիտություն. օբյեկտը, առարկան, խնդիրները, կապն այլ գիտությունների հետ: Դասընթացի հիմնական հասկացությունները:

Թեմա 2. Զբոսաշրջության տարածքային զարգացման վրա ազդող գործոնները: **Թեմա 3.** Տարածքի զբոսաշրջա-ռեկրեացիոն պոտենցիալը և դրա գնահատման մեթոդները: **Թեմա 4.** Զբոսաշրջության աշխարհագրության հետազոտությունների ժամանակակից մեթոդները: **Թեմա 5.** Տուրիստական երկրագրության վերլուծության սխեմաները: **Թեմա 6.** Տուրիստական երկրագրությունը և տուրիզմը: **Թեմա 7.** Տուրիստական երկրագրական հիմնական բաղադրիչները /աշխարհագրական դիրք, բնություն՝ մակերևույթ, կլիմա, ջրեր, բնական զոնաներ, երկրի պատմությունը, բնակչություն, մշակույթ, արվեստ, տնտեսություն, ավանդույթների այլն/, դրանց տուրիստական հնարավորությունների գնահատումը: **Թեմա 8.** Աշխարհի զբոսաշրջային հոսքերի աշխարհագրությունը: **Թեմա 9.** Զբոսաշրջա-ռեկրեացիոն շրջանացում և շրջաններ: **Թեմա 10.** Զբոսաշրջության զարգացումն աշխարհի տարածաշրջաններում և երկրներում, կայուն տուրիզմը դրանցում: **Թեմա 11.** Զբոսաշրջության տարածքային կազմակերպման ժամանակակից ձևերը: **Թեմա 12.** Տարածքը և շրջակա միջավայրը:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

- Գրիգորյան Վ., Հովհաննիսյան Գ., Սամվելյան Ն. Զբոսաշրջության աշխարհագրություն, Եր. 2021 թ., 370 էջ
- Վալեսյան Լ.Հ., Հասարակական աշխարհագրության ներածություն, Եր. 1999 թ.
- Ալեքսանյան Գ.Փ., Մերվիսի հետազոտության մեթոդները, ուս. ձեռնարկ, Եր. 2018թ.
- Գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու հիմնական սկզբունքները. մեթոդական ցուցումներ /Հովհաննիսյան Գ., Գալստյան Ն., Սողոմոնյան Մ., Մալխասյան Մ.: - Երևան: ԵՊՀհրատ., 2014. - 72 էջ:
- Большаник П.В. Туристское страноведение, М., 2017
- Лагутина М.Л. Мир регионов в мировой системе XXI века., СПб., 2016 300с
- Кружалин В.И.География туризма М., 2014. — 336 с.
- Крыстев В.К., Адамова Р.А. Учебно-методический комплекс по дисциплине «География туризма», М., 2013-202с.
- Самарина И.А. Учебно-методический комплекс дисциплины«География туризма», Пушкино – 2012-13с
- Ердавлетов С.Р. География туризма. Алматы., М., 2000. — 329 с.
- Кузик С.П. География туризма. Киев., 2011- 271с.
- Ковынева Л. В.Региональный туризм. Хабаровск., 2005. – 111 с.
- Зорин И.В., Квартальнов В.А. Туристский терминологический словарь.- М;изд «Советский спорт»
- Сапожникова Е.Н. Страноведение. Теория и методика туристского изучения стран., М. 2004. 240с

1.0202/B31	2."ՀԲ" Զբոսաշրջության հետազոտության մեթոդներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել զբոսաշրջության ոլորտում գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու մեթոդաբանությանն ու մեթոդներին և սովորեցնել ինքնուրույն ուսումնասիրություններ կատարելու հնարները:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	1. վերարտադրելու գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու մեթոդաբանությունը,	

2. թվարկելու գրոսաշրջության ոլորտում հետազոտական աշխատանքներ կատարելու համար կիրառավող մեթոդները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. օգտագործելու համագիտական և նեղ գիտական մեթոդներ մասնագիտական կիրառական վերլուծություններ և ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու համար,
2. մասնագիտորեն վերլուծելու և գնահատելու գրոսաշրջության ոլորտը,

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ,
2. աշխատելու թիմում

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա6. տարրերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ3. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-աշխարհագրական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդներ,
2. լսարանային ցուցադրություններ,
3. գործնական մեթոդներ,
4. պրոբլեմային-որոնողական մեթոդ,
5. հետազոտական մեթոդ,
6. բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

- ✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:
- ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 4 միավոր:
- ✓ Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը՝ 8 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Զրոսաշրջության հետազոտության մեթոդներ դասընթացի ներածություն **Թեմա 2.**

Զրոսաշրջության հետազոտության տեսա-մեթոդաբանականշրջանակները: **Թեմա 3.**

Զրոսաշրջության հետազոտություններում կիրառվող համագիտական էմպիրիկ մեթոդներ (դիտարկման, գիտափորձի, համեմատման, համանմանության, չափման, նկարագրման):

Թեմա 4. Զրոսաշրջության հետազոտություններում կիրառվող համագիտական տեսական մեթոդներ (պատմական, համակարգային մոտեցման, մոդելավորման, մաթեմատիկական, վերլուծության, համապրման): **Թեմա 4.** Զրոսաշրջության հետազոտություններում կիրառվող ինֆորմացիայի ստացման կոնկրետ (մասնավոր) գիտական և միջազիտական մեթոդներ (հարցումների, քարտեզագրման, վիճակագրական): **Թեմա 5.** Զրոսաշրջության հետազոտություններում ստացված ինֆորմացիայի մշակման մեթոդներ (դասակարգման, գնահատման, գրաֆիկական, SWOT վերլուծության): **Թեմա 6.** Հետազոտական աշխատանքների կատարմանը ներկայացվող պահանջները (ըստ նորմատիվային և կանոնակարգիչ փաստաթղթերի): **Թեմա 7.** Հետազոտական աշխատանքների ներկայացման ձևերը: Ցուցադրության ներկայացման կանոնները:

1. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Վալեյան Լ.Հ., Աշխարհագրական գիտությունների մեթոդաբանական և տեսական հիմունքները, Եր. 2004 թ.
2. Վալեյան Լ.Հ., Աշխարհագրության ներածություն, Եր. 1999 թ.
3. Ալեքսանյան Գ.Փ., Սերվիսի հետազոտության մեթոդները, ուս. Զեռնարկ, Եր. 2018 թ.
4. Գիտահետազոտականաշխատանքիատարելուհիմնականսկզբունքները.

մեթոդականցուցումներ /ՀովհաննիսյանԳ., ԳալստյանՆ., ՍողոմոնյանՄ., ՄալխասյանՄ.: -Երևան: ԵՊՀհրատ., 2014. - 72 էջ:
5. Ղազարյան Ա. Գիտական հետազոտության մեթոդաբանական առանձնահատկությունները, Ե., 2015 112 էջ
6. Հովհաննիսյան Հ. Ինչպես գրել գիտական աշխատանք պատմությունից, Ե., 2014 64 էջ
7. Բասկակ Ա.Յ., Տուլենկո Հ.Բ., Մետотология научного исследования, К., МАУП, 2004
8. Կուզին Փ.Ա. Մագիստերսկայա դիսերտացիա. Մեթոդական առանձնահատկությունները, Ե., 1999 304c.
9. ԵՊՀ և ԵՊՀ ԻՄ համապատասխան կարգեր

1.0202/B32.	2.Գործարար շփումների էթիկա	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել գրուաշրջության մասնագիտական և ընդհանրապես գործարար շփումների էթիկային և սովորեցնել գործնական շփման հմտություններ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու գրուաշրջության և այլ ոլորտներում էթիկայի դրսերման ձևերը, գործնական պահվածքի կանոններն ու մոդելները,		
2. թվարկելու սերվիսային գործունեության մշակույթի առանձնահատկությունները:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. մասնագիտական էթիկայի նորմերը պահպանելու:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Բ5.ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,		
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն,		
2. սեմինար պարապմունք,		
3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,		
4. գործնական մեթոդներ,		
5. բանավեճ:		
12.Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները		
Դասընթացի գնահատման 20 միավոր առավելագույն արժեքը բաշխվում է հետևյալ սկզբունքով՝ ինքնուրույն աշխատանք՝ 8 միավոր		
ընթացիկ ստուգում՝ 3 միավոր եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր:		
Եզրափակիչ քննության հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ յուրաքանչյուրը 3 միավոր արժեքով:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Դասընթացի ներածություն: Էթիկան որպես գիտություն: Թեմա 2. Գործարար էթիկայի հիմունքները որպես էթիկայի առանձին տեսակ: Թեմա 3. Հաղորդակցման էությունը, տեսակները, դերը, բնույթը և դասակարգումը: Թեմա 4. Մարդկային հաղորդակցության		

առանձնահատկությունները: **Թեմա 5.** Միջանձնային շփումը, դրա տեսակները եւ գործառույթները: **Թեմա 6.** Սերվիսային գործունեության մասնագիտական-էթիկական բաղադրիչը: **Թեմա 7.** Դիվանագիտական էթիկա: Բանակցելու արվեստը: **Թեմա 8.** Լրագրողական էթիկա: **Թեմա 9.** Սերվիսագիտություն: Համացանցային (հեռահաղորդակցական) էթիկա: **Թեմա 10.** Կոնֆլիկտները և դրանց լուծման ուղիները: **Թեմա 11.** Միջմշակութային հաղորդակցության առանձնահատկությունները:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Гембель П., Маркетинг взаимоотношение потребителя. М., 2002.
2. Ханвер К., Управление и организации в сфере услуг, Питер, 2002.
3. Иленков А.П., Специфики и направления сервисном продуктами. М., 2000.
4. Գավին Քենեթի, Ինչպես բանակցել. Եր., 2009:

1.0304/B33.	2.Թանգարանագիտություն	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին հաղորդել տեսական գիտելիքներ թանգարանագիտության վերաբերյալ, ներկայացնել թանգարանագիտության ուսումնասիրության օբյեկտը և առարկան, թանգարանագիտական հիմնական հասակացությունները, թանգարանների գործունեությունը:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու թանգարանների ձևավորման պատմությունը, 2. Ներկայացնելու ժամանակակից թանգարանները և դրանց դերը զբոսաշրջության մեջ, 3. մեկնարաննելու թանգարանների գործունեությունը մշակութային արժեքների հավաքման, պահպանման, հասարակությանը հաղորդակից դարձնելու և սերունդներին փոխանցելու գործում, 4. Ներկայացնելու թանգարանային գործում կիրառելի հասկացությունները 5. Ներկայացնելու թանգարանային գործի կազմակերպումը:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կողմնորոշվելու թանգարանային բազմազանության մեջ, 2. կիրառելու թանգարանային միջավայրում գործնական հմտություններ 3. օգտագործելու նորագույն տեխնոլոգիաներ ու մեթոդներ, 4. ստացած գիտելիքները կիրառելու մասնագիտական գործունեության մեջ,		
գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ձևավորելու մշակութային և պատմական հիշողություն 2. աշխատելու տեղեկատվական աղյուրների հետ:		
10.Դասընթացը ձևական կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.		
Ա5.գնահատելու զբոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, հնագիտական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը, Բ3. կատարելու ինքնուրույն աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:		
Բ4.գնահատելու զբոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները, Գ2. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, ձևակերպել և լուծել խնդիրներ:		
Գ4. կատարելու թիմային աշխատանք:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություններ դիդակտիկ նյութերի ցուցադրմամբ, 2. տեսանյութերի դիտում, 3. տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն, 4. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,		

- տեսասահիկների ստեղծում,
- փոքր խմբային նախագիծ:

12.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Թանգարանագիտությունը որպես գիտություն, ուսումնասիրության օբյեկտը և առարկան: **Թեմա 2.** Թանգարանների ձևավորման պատմությունը: **Թեմա 3.** Թանգարանների դասակարգումը: **Թեմա 4.** Թանգարանի կառավարում: **Թեմա 5.** Թանգարանի աշխատակազմը և նրանց մասնագիտական վարքագիծը: **Թեմա 6.** Թանգարանային ֆոնդեր, թանգարանային հավաքածուների համալրում և պահպանում: **Թեմա 7.** Այցելուների սպասարկում, առաջարկվող ծրագրեր, գովազդ և հասարակության հետ կապեր: **Թեմա 8.** Նոր ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը թանգարաններում:

13.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ընթացիկ ստուգում (ներ)՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունները բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

- Պիկիչյան Հ., Հարոյան Մ., Գրիգորյան Ա., Թանգարանային մենեզմենթ և մարքեթինգ, Եղիտպիրինտ, Եր., 2007:
- «Ժառանգություն» հասարակական կազմակերպություն, ԻԿՕՄ-ի մասնագիտական վարքագիծի կանոնագիրը, Եր. 2003:
- Юренева Т., Музееоведение: Учебник для студентов гуманитарных вузов Академический проект, М. 2004,
- Шляхтина Л., Основы музейного дела: теория и практика. (Учебное пособие для студ.вузов), Высшая школа М. 2009
- Сотникова С., Музеология,. Пособие для ВУЗов Дрофа, М. 2007
- Ред. Шулепова Э, Основы музееведения,, Учебное пособие Эдиториал УРСС М., 2005.

1.0201/B34.	2.Զբոսաշրջության մենեզմենթ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողների մեջ ձևավորել տեսական գիտելիքներ մենեզմենթի համակարգի վերաբերյալ, ինչպես նաև հմտություններ և կարողություններ գրոսաշրջության ոլորտի հիմնախնդիրների արդյունավետ կառավարման համար:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկա մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու կառավարման էությունը, դրա ոլորտները, ձևերն ու գործիքները, 2. Ներկայացնելու զբոսաշրջային ձեռնարկությունների կառավարման նպատակները, դրանց առանձնահատկությունները և խնդիրները, 3. բացատրելու և հիմնավորելու մենեզմենթի արդյունավետ կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումները:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու աշխատանքի կազմակերպման վերաբերյալ գիտելիքները սոցիալ-մշակութային ծառայության և զբոսաշրջության ոլորտներում, 2. տիրապետելու կառավարման մեթոդներին, սկզբունքներին և տեխնոլոգիաներին, 3. մշակելու կազմակերպչական և կառավարչական ռացիոնալ արդյունավետ որոշումների համակարգ:		
գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. վերլուծելու ՀՀ զբոսաշրջային շուկայում գործող ձեռնարկությունների առանձնահատկությունները, զարգացման միտումները, 2. ներդնելու զբոսաշրջության կառավարման ինովացիոն մոտեցումներ,		

3. աշխատելու թիմում և արդյունավետ օգտագործելու սեփական գիտելիքները՝ թիմային արդյունքի հասնելու նպատակով:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա2. մեկնաբանելու գրուաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթողերը,

Բ1. իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ՝ գրուաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,

Բ2. իրականացնելու տուրիստական գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելուավորում,

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն, բացատրում, պատմում,
2. սեմինար պարապմունք,
3. թիմային և անհատական խնդնություն առաջադրանքների կատարում,
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ,
5. բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

- ✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:
- ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 4 միավոր:
- ✓ Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Շուկայական տնտեսությունը և մենեջմենթը: **Թեմա 2.** Զրուաշրջության ոլորտում բիզնեսի ներքին և արտաքին միջավայրը: **Թեմա 3.** Զրուաշրջային ձեռնարկությունների կառավարման նպատակները և խնդիրները: **Թեմա 4.** Մենեջմենթի գործառույթները գրուաշրջության ոլորտում: **Թեմա 5.** Սարքերին գրուաշրջության ոլորտում: **Թեմա 6.** Հաղորդակցությունների համակարգը զրուաշրջային ձեռնարկություններում: **Թեմա 7.** Արտաքին կապերը և մենեջմենթի հնարավորությունները զրուաշրջության ոլորտում: **Թեմա 8.** Որակը և մենեջերի աշխատանքը: **Թեմա 9.** Զրուաշրջության ոլորտում որոշումների ընդունման մեթոդները: **Թեմա 10.** Կոնֆլիկտների կառավարումը զրուաշրջության ոլորտում: **Թեմա 11.** Մենեջերի ինովացիոն ծրագիրը: **Թեմա 12.** Կառավարման ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները զրուաշրջության ոլորտում: **Թեմա 13.** Ռիսկ-մենեջմենթ: **Թեմա 14.** Հակածգնաժամային կառավարումը զրուաշրջության ոլորտում:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Уткин Э.А., Бутова Т.Б. Менеджмент. М., 2002.
2. Менеджмент социальной работы. Учебное пособие. Под ред. Е.И.Комарова, А.И.Войтенко, М.,2001.
3. Медведева Г., Этика социальной работы. Учебное пособие, М.,2002.
4. Саак А., Менеджмент в социально-культурном сервисе и туризме. Учебное пособие, М., 2006.

1.0202/B35.	2."ՀԲ"Հայաստանի աշխարհագրություն	3.9 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/0/45	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին տալ Հայաստանի Հանրապետության բնական պայմանների, ուսուրաների, բնակչության, տնտեսության (արտադրական և սերվիսի) ոլորտների տարածքային կազմակերպման և կառավարման մասին տեսական ու գործնական գիտելիքներ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ առաջարկական գիտելիք և իմացություն		

- բացատրելու ՀՀ բնական պայմանները,
- թվարկելու և դասակարգելու ՀՀ ռեսուրսները,
- ներկայացնելու ՀՀ արդյունաբերության, գյուղատնտեսության և սերվիսի տարածքային կառուցվածքը,
- պարզաբանելու ՀՀ առանձին տարածաշրջանների տնտեսության ճյուղային և տարածքային կառացվածքը, հիմնախնդիրները և զարգացման միտումները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- պարզաբանելու ՀՀ-ում առկա հիմնախնդիրները և տալու լուծման ուղղիներ,
- վերլուծելու և գնահատելու ՀՀ բնական պայմանները, ռեսուրսները և տալ դրանց գնահատականը գրոսաշրջության տեսանկյունից,
- կատարելու հետազոտական աշխատանքներ ՀՀ տնտեսության զարգացման, տեղաբաշխման հիմնախնդիրներ շուրջ,

գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ

- դրսորելու բննադատական մտածողություն:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա3.Բացահայտելու գրոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,

Ա5.Գնահատելու գրոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Բ4.Գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- սեմինար պարապմունք,
- զննական մեթոդներ,
- ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
- ձանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ,
- բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Նախատեսված են 2 ընթացիկ քննություններ՝ յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

1-ին ընթացիկ քննությունը գրավոր է: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ընթացիկ քննությունը հետազոտական աշխատանքի պաշտպանությունն է:

Ընթացիկ ստուգում՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. ՀՀ տարածքը, սահմանները, աշխարհագրական դիրքը, վարչատարածքային կառուցվածքը: ՀՀ բնական պայմանները և ռեսուրսները: **Թեմա 2.** Հայաստանի արտադրողական ուժերի զարգացման պատմաշխարհագրական առանձնահատկությունները: **Թեմա 3.** Հանրապետության բնական, տնտեսական և սերվիսի ներուժի գնահատականը, բնօգտագործման և բնապահպանության խնդիրները: **Թեմա 4.** Բնակչությունը: Հայերը աշխարհում: **Թեմա 5.** Տնտեսությունը: Արդյունաբերության, գյուղատնտեսությունը և սերվիսի տարածքային կառուցվածքը: **Թեմա 6.** ՀՀ սպասարկման ոլորտը, զարգացման միտումները: **Թեմա 7.** Հանրապետության սպասարկման ոլորտում տարածքային կառուցվածքի փոփոխությունները վերակառուցման և շուկայական հարաբերությունների պայմաններում: **Թեմա 8.** ՀՀ-ն միջազգային տրիզմի հարաբերություններում: Հայաստանի տնտեսությունը համաշխարհային տնտեսության գլոբալացման պայմաններում: **Թեմա 9.** ՀՀ մարզերի համառոտ բնութագիրը:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

- Պոտոսյան Ա., Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրություն, Եր., 2022:

2. Վալեսյան Լ., Հայկական ՍՍՀ տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրություն, Եր. 1988:
3. Հակոբյան Թ., Հայաստանի պատմական աշխարհագրություն, Եր., 2007:
4. Մակարյան Ա., Հայվերդյան Դ., Նազարյան Գ., Հայաստանը միջազգային տնտեսական հարաբերությունների համակարգում, Եր., 2002:
5. Հայկական ՍՍՀ աշխարհագրական ատլաս, Ս., 1976:
6. Խոջաբեկյան Վ., Հայաստանի բնակչությունը և նրա զրադարձությունը, Եր. 1979:

1.0202/B36.	2."ՀԲ" Էքսկուրսիոն գործ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ էքսկուրսիոն գործի վերաբերյալ: Կարողություններ ձևավորել էքսկուրսիաների կազմակերպման և իրականացման համար:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ամսնագիտական գիտելիք և իմացություն՝		
1. դասակարգելու էքսկուրսիաները,		
2. ներկայացնելու էքսկուրսիայի որակյալ մշակումը,		
3. բացատրելու էքսկուրսիայի անցկացման մեթոդիկան և տեխնիկան:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ստեղծելու էքսկուրսիոն փաթեթ՝ նոր երթուղիներ, այսինքն նոր տուրիստական ապրանք,		
2. ցուցադրելու և բեմականացնելու էքսկուրսավարման տեխնիկան,		
3. դրսերելու էքսկուրսավարի հաղորդակցության կուլտուրա,		
4. պատրաստելու և իրականացնելու ներքին և արտագնա զբոսաշրջային էքսկուրսիոն ծրագրեր որոնք կնպաստեն զբոսաշրջային ինդուստրիայի զարգացմանը,		
5. գովազդելու զբոսաշրջային ռեսուրսները:		
գ. քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը		
2. կատարելու թիմային աշխատանք:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Բ2. իրականացնելու տուրիստական գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելուսավորում:		
Բ4. գնահատելու զբոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:		
Բ5. ցուցադրելու հյուրընկալության կազմակերպման և զբոսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խոսքային մեթոդներ,		
2. սեմինար պարապմոնք,		
3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,		
4. գործնական մեթոդներ,		
5. որոնողական-հետազոտական,		
6. բանավեճ:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
Նախատեսվում է՝		
1-ին ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը՝ 3 միավոր,		
2-րդ ընթացիկ քննություն/հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն/՝ առավելագույնը՝ 5 միավոր:		
Ընթացիկ ստուգում՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		

Թեմա 1. Էքսկուրսավարման հիմունքների ուսումնասիրման առարկան **Թեմա 2.** Տեսարժան վայրերի տիպերը: **Թեմա 3.** Էքսկուրսիաների դասա-կարգումը: **Թեմա 4.** Էքսկուրսիայի մեթոդների մշակումը, էքսկուրսիոն ծրագիր, էքսկուրսիոն աշխատանք և էքսկուրսիայի նախապատրաստում: **Թեմա 5.** Էքսկուրսիոն խմբերի առանձնահատկությունները: **Թեմա 6.** Էքսկուրսիոն ցուցադրական աշխատանքների սկզբունքները, էքսպոզիցիոն նյութեր, թանգարանային ցուցադրման գեղարվեստական առանձնահատկությունները, էքսպոզիցիաների ընթացքում օգտագործվող սարքավորումները: **Թեմա 7.** Էքսկուրսավարի մասնագիտական հմտությունների ձևավորումը, էքսկուրսավարման տեխնիկան, էքսկուրսավարի հաղորդակցության կուլտուրան:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Емельянов Б.В., Экскурсоведение, М: Советский спорт, 2007.
2. Ишекова Т.В., Экскурсионное дело, Саратов, Научная книга, 2006.

1.0202/B37.	2.Տուրօպերատորական և տուրգործակալական գործունեություն	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/ 15/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Առանց բնթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին տուրօպերատորական և տուրգործակալական բիզնեսի առանձնահատկություններին, ուսումնասիրել տուրօպերատորների և տուրգործակալների միջև տնտեսական հարաբերությունները, տուրօպերատորների և տուրփաթերի ստեղծման մասնակիցների միջև հարաբերությունները, տուրօպերատորների և սպառողների միջև տնտեսական և իրավական բնույթի հարաբերությունները, տուրօպերատորների և տուրգործակալների գործունեության կազմակերպման ու կառավարման մեթոդները:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու տուրօպերատորական գործունեության հիմունքները և գործառույթները, 2. ներկայացնելու հիմնական իրավական փաստաթղթերը, որոնք կարգավորում են տուրօպերատորների գործունեությունը, 3. թվարկելու տուրօպերատորների կողմից առաջարկվող տուրարտադրանքի գնի վրա ազդող գործոնները, տուրօպերատորների և տուրգործակալների միջև գործող պայմանագրերը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. մշակելու տուրօպերատորի և գրոսաշրջիկի հետ պայմանագրերը, 2. հաշվարկելու տուրարտադրանքի ինքնարժեքը, կողմնակի ծախսերը, արժեքը:		
գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ուսումնական կերպով պատճենահանում ժամանակն ու այլ ռեսուրսները:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջադրյունները.		
Ա2.Մեկնաբանելու գրոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		
Բ1.իրականացնելու մարքեթինգային և մենեջերական գործունեություն՝ գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում:		
11.Կիրառվում են դասականդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն, 2. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում, 3. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում, 4. ինտերակտիվ մեթոդ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
Նախատեսվում է՝		

<p>1 ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 5 միավոր արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 6 միավոր արժեքով: Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր արժեքով:</p> <p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Տուրօպերատորներ և տուրգործականներ, պայմանագրային հարաբերությունների առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Տուրօպերատորական գործունեության հիմունքները:</p> <p>Թեմա 3. Վիզայի ապահովումը արտագնա գրուաշրջության համար: Թեմա 4. Զրուաշրջիկների ապահովությունը: Թեմա 5. Տուրարտադրանքի ձևավորման համար անհրաժեշտ տրանսպորտային, հյուրանոցային, էքսկուրսիոն և այլ ծառայությունների կազմակերպումը: Թեմա 6. Զրուաշրջիկի փաստաթղթախին փաթեթի ձևավորումը: Թեմա 7. Տուրօպերատորական գործունեության մենեջերին ներկայացվող պահանջները Թեմա 8. Գնային բաղաքանությունը տուրկազմակերպությունում:</p> <p>14. Հիմնական գրականության ցանկը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Квартальнов В., Теория и практика туризма, М. 2003. 2. Сенин В., Организация международного туризма, М. Финансы и статистика. 2005.

1.0202/B38.	2.Բուժ-առողջարարական գրուաշրջություն	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ամբողջական գիտելիքներ հաղորդել առողջարանային գործունեության էության և կազմակերպման, բնական բուժիչ գործոնների և դրանց գրուաշրջային օգտագործման տեսական ու գործնական հարցերի վերաբերյալ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ամանագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու առողջարանային՝ սանատոր-կուրորտային գործունեության էությունը, նպատակները, գործառույթները և հասկացությունները, ինչպես նաև կուրորտային գործի ռեկրեացիոն հիմունքները,		
2. Մատնանշելու բնական բուժիչ ռեսուրսների էությունը, դասակարգման և տարբերակված օգտագործման առանձնահատկությունները, կուրորտները և դրանց առանձին տեսակները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Մշակելու բնական բուժիչ ռեսուրսների տարբերակված օգտագործման ուղիներ և ծրագրեր,		
2. Կատարելու ռեկրեացիոն շրջանացում և զոնայավորում,		
3. Գնահատելու տարածքի բուժառողջարարական հնարավորությունները:		
գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. Ռացիոնալ կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարկյունները.		
Ա1. պարզաբանելու գրուաշրջութան հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, տեսությունները,		
Ա4. վերլուծելու գրուաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,		
Բ4. գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն (ավանդական և ինտերակտիվ),		
2. սեմինար պարապմունք,		
3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում և դիտում,		
4. ինքնուրույն առաջարանքի կատարում:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները՝		
Ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 5 միավոր:		

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր:

Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով

Հարցատումն պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3-ական միավոր:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսակ 1. Առողջարանային գործունեության հիմունքներ: **Թեսակ 2.** Բուժ-առողջարարական գրոսաշրջության գործի զարգացման պատմությունը: **Թեսակ 3.** Կուրորտային գործի ռեկրեացիոն հիմունքները: **Թեսակ 4.** Բնական միջավայրի բուժական ռեսուրսները: **Թեսակ 5.** Կուրորտներ և բնարդիմական տեխնոլոգիաները: Կուրորտոլոգիա: **Թեսակ 6.** ՀՀ բուժ-առողջարարական ռեսուրսները: **Թեսակ 7.** ՀՀ բուժ-առողջարարական ռեսուրսների օգտագործումը գրոսաշրջության մեջ:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

- Մարտիրոսյան Լ., Ռեկրեացիոն աշխարհագրություն, 2014
- Буряшева Л.А., Основы курортологии, учебное пособие, М., 2017.
- Журавлева А.Б., Курортное дело с основами курортологии. Сочи, 2008
- Актуальные вопросы курортологии : материалы межрегион. науч.-практ. конф. /под общ.ред. Е.В.Владимирского, Е.В.Рыболовлева, Пермь, 2004.

1.0201/B39.	2. Գրոսաշրջության մարքեթինգ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/0/30	

6.6-րդ կիսամյակ

7.Եզրափակիչ գնահատումով

8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացում գրոսաշրջության ոլորտում մարքեթինգի էության և հիմնական խնդիրների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել հմտություններ և կարողություններ գրոսաշրջության ոլորտում մարքեթինգային ծառայությունների արդյունավետ գործունեության իրականացման համար, ծանոթացնել գովազդի գովազդի և PR-ի առանձնահատկություններին գրոսաշրջության ոլորտում:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝

ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- բացատրելու մարքեթինգի էությունը,
- թվարկելու մարքեթինգի հիմնական հասկացությունները,
- ներկայացնելու սպասարկման ոլորտի մարքեթինգի առանձնահատկությունները և կազմակերպչական մոտեցումները, մարքեթինգային մրցակցությունը գրոսաշրջային շուկայում,
- ներկայացնելու և բացատրելու գովազդի և PR-ի էությունը, դասակարգելու գովազդման միջոցները:

բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ

- վերլուծելու գրոսաշրջային ձեռնարկությունների մարքեթինգային գործունեություն արդյունավետությունը,
- կիրառելու մարքեթինգային մեթոդներ գրոսաշրջության ոլորտում,
- կիրառելու շուկայի սեզմենտավորման, նպատակային շուկայի ընտրության և հիմնավորման վերաբերյալ տեսական գիտելիքներ,
- գնահատելու տուրիզմում գովազդի և PR-ի նշանակությունը,

գ.ռնդիանրական/կորիանցելի կարողություններ

- իրականացնելու ժամանակի և ռեսուրսների արդյունավետ պլանավորում և օգտագործում,
- փաստերի վերլուծության հիման վրա եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ անելու:

10.Դասընթացը ձևակրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա2.տիրապետելու գրոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքներին, մասնագիտության նորմատիվ փաստաթղթերինն

Ա3.քացահայտելու գրուաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,
Բ1.իրականացնելու մարքեթինգային և մենեջերական գործունեություն՝ գրուաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում),
2. սեմինար պարապմունք,
3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,
4. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
5. բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 3 միավոր արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Մարքեթինգի էությունը և նշանակությունը: **Թեմա 2.** Մարքեթինգային գործունեության կազմակերպումը գրուաշրջային շուկայում: **Թեմա 3.** Մարքեթինգային միջավայրի հետազոտություններ: **Թեմա 4.** Սպասողական պահանջարկը: **Թեմա 5.** Մարքեթինգային ռազմավարությունների ձևավորում: **Թեմա 6.** Մարքեթինգային առողջ մրցակցությունը գրուաշրջային շուկայում: **Թեմա 7.** Տեղեկատվության ձեռք բերման մեթոդները գրուաշրջային շուկայում: **Թեմա 8.** Մարքեթինգի պլանավորում և վերահսկողություն: **Թեմա 9.** Միջազգային մարքեթինգ: **Թեմա 10.** PR-ը և գովազդը գրուաշրջության ոլորտում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Гембель П., Маркетинг взаимоотношений с потребителем. М.:2002г.
2. Хансвер К., Управление и организация в сфере услуг. Питер.:2002г.
3. Челенков А.П., Специфика управления сервисными продуктами / А.П Челенков// Маркетинг 2000
4. Дмитриева Е.А., Фокус группы в маркетинге и социологии. М.:2006г.
1. Ходанов А.И., Психология успешных продаж. Питер.:2001г.Абабков Ю., Реклама в туризме / Ю.Н.Абабков, М.Ю.Абабкова, И.Г.Филиппова. М., 2015.
2. Васильев Г., Технологии производства рекламной продукции / Г.А.Васильев, В.А. Поляков, А.А.Романов. М., 2015.
3. Ворошилов В., Современная пресс-служба /В.В.Ворошилов, М., 2014.
4. Головлева Е., Основы рекламы / Е.Л.Головлева. М.: Академический проект, 2017.
5. Горчакова В., Имиджелогия. Теория и практика / В.Г.Горчакова. М.: Юнити-Дана, 2017.
6. Дзялошинский И., Деловые коммуникации. Теория и практика. Учебник / И.М.Дзялошинский, М.А.Пильгун. М., 2015.
7. Ежова Елена Николаевна, Активизация Сенсорных Модусов Языковыми Слоями Рекламного Текста /Ежова Елена Николаевна. М., 2016.
8. Зельманов А.Б., Связь с общественностью в социальной сфере / А.Б. Зельманов. М.: Издательство Михайлова В.А., 2013.
9. Коноваленко В.А., Основы интегрированных коммуникаций. Учебник и практикум /В.А.Коноваленко, М.Ю.Коноваленко, Н.Г.Швед. М.: Юрайт, 2015.
- 10.Марков А.А. ,Связь с общественностью в органах власти / А.А.Марков. М.: ИНФРА-М, 2014. - 192 с.
- 11.Морган Н., Реклама в туризме и отдыхе. Учебное пособие / Н.Морган, А.Причард. М.: Юнити-Дана, 2015.
- 12.Морозова Н.С., Реклама в социально-культурном сервисе и туризме / Н.С.Морозова, М.А.Морозов. М.: Academia, 2016.
- 13.Овчинникова Н.Н., Рекламное дело. Курс лекций / Н.Н.Овчинникова. М.: Эксмо, 2014.

14. Основы рекламы. Прикладные задачи и методы их решения. Учебное пособие. М.: КноРус, 2016.
15. Синяева И.М., Реклама и связи с общественностью. Учебник /И.М.Синяева, О.Н.Романенкова, Д.А.Жильцов. М.: Юрайт, 2013.
16. Смирнова Ю.В., Реклама на телевидении. Учебное пособие /Ю.В.Смирнова. М.: Омега-Л, 2014.
17. Ушанов П.В., Медиа рилейшнз. Основные аспекты взаимодействия СМИ и Public Relations / П.В.Ушанов. М.: Флинта, Наука, 2014. с.
18. Фролов С.С., Связи с общественностью в работе фирмы. Стратегия, коммуникации, имидж, брендинг /С.С.Фролов. Москва: Высшая школа, 2014.
19. Хапенков В.Н., Организация рекламной деятельности / В.Н.Хапенков, О.В.Сагинова, Д.В.Федюнин. М.: Академия, 2014.
20. Шпильная Надежда Николаевна, Не ешь меня, я тебе песенку спою, или как пишутся PR-тексты. Учебное пособие / Шпильная Надежда Николаевна. М.: Флинта, 2016.

1.0202/B40	2."ՀԲ" Գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջություն	3.9 ECTS կրեդիտ		
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/45/0			
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով			
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ գյուղական գրոսաշրջության վերաբերյալ, ձևավորել գիտելիքներ գյուղական գրոսաշրջության բովանդակության, գործունեության, գործառույթների վերաբերյալ, հիմնավորել համաշխարհային գրոսաշրջային շուկայում գյուղական գրոսաշրջության արագ աճի պատճառներ:				
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն <ol style="list-style-type: none"> բացատրելու գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջությունների էռությունը, նախադրյալները, գործառույթները, դերն ու նշանակությունը, ներկայացնելու գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջությունների գործունեության մեխանիզմները, բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ <ol style="list-style-type: none"> վերլուծելու, վերհանելու ու լուծելու գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջությունների հետ կապված խնդիրներ, նախագծելու և իրագործելու ծրագրեր / ՀՀ մարզերի օրինակով/ գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջությունների զարգացման համար, հետազոտելու գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջությունների հիմնական և հարակից ռեսուրսները, մշակելու և ցուցադրելու էքսկուրսիոն երթուղիներ, գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ <ol style="list-style-type: none"> փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ, ուսունականացնելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսներ: 10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները. Ա4. Վերլուծելու գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործուները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը, Ա6. տարբերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին մոտեցումները դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն):				

<p>Բ2. իրականացնելու գրոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելուավորում,</p>
<p>Բ4. գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն, 2. սեմինար պարապմունք, 3. զննական մեթոդներ, 4. լսարանային ցուցադրություններ 5. գործնական մեթոդներ 6. որոնողական-հետազոտական մեթոդ, 7. բանավեճ, 8. նախադեպերի վերլուծություն:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>
<p>2 ընթացիկ քննություններ՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:</p>
<p>1-ին ընթացիկ քննությունը գրավոր է՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 0,5 է:</p>
<p>2-րդ ընթացիկ քննությունը գրավոր է՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 0,5 է:</p>
<p>Ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 3 միավոր արժեքով</p>
<p>Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուր՝ 3-ական միավոր:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p>
<p>Թեմա 1 Գյուղական գրոսաշրջության համաշխարհային փորձը և զարգացման ժամանակակից միտուները: Թեմա 2. Գյուղական գրոսաշրջության զարգացման նախադրյալները: Թեմա 3. Գյուղական կամ կանաչ գրոսաշրջության կառուցվածքը և տեղը գրոսաշրջային շուկայում :</p>
<p>Թեմա 4. Գյուղական գրոսաշրջության գործառույթներն ըստ բնական պայմանների: Թեմա 5. Գյուղական գրոսաշրջության դերը դեստինացիայի զարգացման գործում: Թեմա 6. Գյուղական գրոսաշրջությամբ աշխարհում առավել հայտնի դեստինացիաների բնութագիրը: Թեմա 7. Գյուղական գրոսաշրջությունը ՀՀ գրոսաշրջության համակարգում: Թեմա 8.Ներածություն, Գյուղական և Էկոգրոսաշրջության դասընթացի առարկան, նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները: Թեմա 9. Էկոգրոսաշրջության տեսակները: Էկոգրոսաշրջիկների մոտիվացիոն գործուները: Թեմա 10. Էկոգրոսաշրջության սոցիալ-տնտեսական նշանակությունը: Թեմա 11. Էկոգրոսաշրջություն՝ բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում: Օրինակների և փորձի վերլուծություն (Case studies): Թեմա 12. Էկոգրոսաշրջիկների բնակության կազմակերպումն ու անվտանգության ապահովումը: Թեմա 13.Էկոգրոսաշրջությունը ՀՀ-ում:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկը</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Մարտիրոսյան Լ. Էկոգրոսաշրջությունը Հայաստանում, Եր.2021: 2. Агротуризм: библиографический список литературы / Нац. б-ка Чуваш. Респ. ; сост. Т.А.Саломатина. - Вып. 14. - Чебоксары, 2012. - 11 с. - (Инновационные технологии в АПК) 3. Войтехович Э.А., Сельскому туризму широкий простор [Текст]: метод. пособие / Э.А.Войтехович, А.Р.Войтехович. - Минск: Плутос-инфо, 2007. 4. Воробчуков С.А., Системный подход к управлению агропромышленным комплексом РФ [Текст] /С.А. Воробчуков/ Теория и практика управления современной организацией. / Сборник научных трудов кафедры менеджмента СГУТ и КД - Сочи: РИО СГУТ и КД, 2006. 5. Воробчуков С.А., Проблемы и пути повышение конкурентоспособности аграрного туризма [Текст] / С.А. Воробчуков/ Теория и практика управления современной организацией. Сборник научных трудов кафедры менеджмента СГУТ и КД - Сочи: РИО СГУТ и КД, 2007. 6. Зуев В.Н., Еко и агротуризм, Минск, 2013 7. Лебедько Е.Я., Сельский туризм, Брянск: Издательство БГСХА, 2011. 8. Шиповская Л.П., Человек и экология, М. 2006.

9. Зорин И.В. и др., Туризм и отраслевые системы. Менеджмент туризма, М., 2002.
10. Котляров Е.А., География экотуризма, М., 1989.
11. Колотова Е.В. Рекреационное ресурсоведение, М., 1999:
12. Сергеева Т.К., Экологический туризм, М., 2004.

1.0202/B41.	2. Գրոսաշրջային նախագծում	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ գրոսաշրջա-ռեկրեացիոն նախագծման վերաբերյալ, ձևավորելու գիտելիքներ գրոսաշրջա-ռեկրեացիոն նախագծումների բովանդակության, ձևերի, ծրագրային մեխանիզմների վերաբերյալ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու գրոսաշրջա-ռեկրեացիոն նախագծման էությունը, ձևերը, նշանակությունը, 2. հիմնավորելու գրոսաշրջա-ռեկրեացիոն նախագծումների կարևորությունը գրոսաշրջության կազմակերպման գործում:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ստեղծելու գրոսաշրջա-ռեկրեացիոն նախագծեր:		
գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ անելու հմտություններ, 2. աշխատելու թիմում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Ա3.բացահայտելու գրոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,		
Բ2.իրականացնելու տուրիստական գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելուավորում,		
Բ4.գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն, 2. սեմինար պարապմունք, 3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում, 4. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում, 5. ինտերակտիվ մեթոդներ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 9 միավոր:		
Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր:		
Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը՝ 3 միավոր:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Գրոսաշրջային ռեկրեացիոն նախագծի էությունը: Թեմա 2. Գրոսաշրջությունը որպես նախագծման օբյեկտ: Թեմա 3. Գրոսաշրջային տարածքների նախագծումը: Գրոսաշրջային տարածքների տեսակները: Թեմա 4. Գրոսաշրջային ապրանքներ և ծառայություններ: Նախագծման հիմունքներ: Թեմա 5. Գրոսաշրջային արտադրանքի և ծառայությունների գնագոյացումը նախագծման համակարգում: Թեմա 6. Գրոսաշրջային ապրանքներ և ծառայությունների շուկաների որոշում: Թիրախային ռազմավարություն: Թեմա 7. Գրոսաշրջային կազմակերպություններում գրոսաշրջային գործունեության նախագծման առանձնահատկությունները: Թեմա 8. Գրոսաշրջային ռեկրեացիոն գործունեությունը որպես համալիր պլանավորման օբյեկտ:		

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Белянский В., Лайко М., Попов Л., Козлов Д., Прогнозирование в индустрии гостеприимства и туризма: Учебник /Под ред. В.П.Белянского. – М.: Изд-во ФГБОУ ВПО РЭУ Рос. экон. универ., 2011.
2. Планирование на предприятиях туризма: Учебник / Под ред. проф. Е.И.Богданова. – СПб.: Изд. дом «Бизнес-пресса», 2012.
3. Романова Г., Региональное планирование развития туристико-рекреационных зон, Сочи, 2003.

1.0202/B42.	2.Հայաստանի բնական և պատմաճարտարապետական հուշարձաններ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
	8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին հաղորդել գիտելիքներ ՀՀ-ում առավել մեծ պահանջարկ վայելող գրոսաշրջային փաթեթներում ընդգրկված բնության և պատմաճարտարապետական հուշարձանների և գրոսաշրջային երթուղիներում դրանց բնորոշման սկզբունքների վերաբերյալ:	
	9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝	
	ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ՀՀ բնական և պատմաճարտարապետական հուշարձանների աշխարհագրությունը, 2. բացատրելու հանրապետության բնության հուշարձանների ծագումն ու երկրաբանական առանձնահատկությունները, 3. ներկայացնելու պատմաճարտարապետական հուշարձանների ստեղծման պատմությունը և նրանց հետ կապված ավանդապատումները, 	
	բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. տարրերելու բնական և պատմաճարտարապետական հուշարձանների տիպերը, 2. հետազոտելու և բացահայտելու նոր հուշարձաններ, 3. գնահատելու և գովազդելու ՀՀ բնական և պատմաճարտարապետական հուշարձանները, 4. ցուցակագրելու, նկարելու և քարտեզավորելու իր բնակավայրի հուշարձանները, 5. գնահատելու բնական և պատմաճարտարապետական հուշարձանների դերը գրոսաշրջության մեջ, 	
	գ.բնդիհանրական/փոխանցելի կարողություններ	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ուսցինալ կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները: 	
	10.Դասընթացը ձևակրում է կորուսական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.	
	Ա4.Վերլուծելու գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,	
	Ա5.գնահատելու գրոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,	
	Բ4.գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:	
	11.Վիճառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդներ, 2. սեմինար պարապմունք, 3. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն), 4. հետազոտական մեթոդ, 5. ձանաշողական-ստեղծագործական մեթոդ 6. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդ 	
	12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	
	2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:	
	Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 4 միավոր:	

Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը՝ 8 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, նպատակը, խնդիրները, գիտելիքի աղբյուրները, կապն այլ դասընթացների հետ: **Թեմա 2.** Դասընթացի հիմնական հասկացությունները: **Թեմա 3.** Աշխարհագրական միջավայրի տարրերի ազդեցությունը զբոսաշրջության զարգացման վրա:**Թեմա 4.** Բնական և պատմամշակութային հուշարձանների խմբերը, տարատեսակները: **Թեմա 5.ՀՀ բնական հուշարձանները, դրանց զբոսաշրջային նշանակությունը, պահպանությունը:** **Թեմա 6.ՀՀ հատուկ պահպանվող տարածքները որպես բնության հուշարձաններ, դրանց նշանակությունը զբոսաշրջության (ճանաչողական, Էկոլոգիական և այլն) զարգացման գործում** **Թեմա 7.ՀՀ պատմամշակութային հուշարձանները, դրանց զբոսաշրջային նշանակությունը, պահպանությունը:** **Թեմա 8.Հայաստանը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի նյութական ժառանգությունում:** **Թեմա 8.ՀՀ մարզերի բնական և պատմաճարտարապետական հուշարձանները:** **Թեմա 9.Երևան քաղաքի և ՀՀմարզկենտրոնների բնական և պատմաճարտարապետական հուշարձանները:**

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մանայան Մ., Սայադյան Հ. Հայաստանի աշխարհագրություն, Ե., 2016
 2. Հայկական ՍՍՀ ֆիզիկական աշխարհագրություն, պատասխանատու խմբագիր Ա. Բաղդասարյան, Ե., 1971
 3. Էլարյան Ի., Աղստեհի հովտի պահպանության և կուլտուրայի հուշարձանները, Երևան, 1978
 4. Թորոմանյան Թ., Զվարյնոց, Երևան, 1978
 5. Հասրաթյան Մ., Սյունիքի 17-18-րդ դարերի ճարտարապետական համալիրները, Երևան 1973
 6. ՀարությունյանՎ., Հայկական ճարտարապետության պատմության, Հայաստան, Երևան, 1992
 7. Թորոմանյան Թ., Նյութերի հայկական ճարտարապետության պատմության, h1-2, 1942, 1948
 8. Մնացականյան Ս., Երևանը և նրա շրջակայքը: Երևան, 1971
 9. Ավետիսյան Կ., Հայրենագիտական էտյուդներ, Երևան, 1979
 10. Մարության Տ., Ավանի տաճարը և համանման հուշարձանները: Երևան, 1976

11.<https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=83313>

12<https://hy.wikipedia.org/wiki/%D4%B5%D6%80%D5%AF%D6%80%D5%A1%D5%A2%D5%A1%D5%B6%D5%A1%D5%AF%D5%A1%D5%B6%D5%B0%D5%B8%D6%82%D5%B7%D5%A1%D6%80%D5%B1%D5%A1%D5%B6%D5%B6%D5%A5%D6%80>

14 <https://www.armgeo.am/naturalmonuments/>

15 [https://hy.wikipedia.org/wiki/%D5%80%D5%A1%D5%B5%D5%A1%D5%BD%D5%BF%D5%A1%D5%
B6%D5%AB%D5%A2%D5%B6%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%A1%D5%B6%D5%
B0%D5%A1%D5%BF%D5%B8%D6%82%D5%AF%D5%BA%D5%A1%D5%
B0%D5%BA%D5%A1%D5%BE%D5%B8%D5%B2%D5%BF%D5%A1%D6%80%D5%A1%D5%AE%D6%84%D5%
B6%D5%A5%D6%80](https://hy.wikipedia.org/wiki/%D5%80%D5%A1%D5%B5%D5%A1%D5%BD%D5%BF%D5%A1%D5%
B6%D5%AB%D5%A2%D5%B6%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%A1%D5%B6%D5%
B0%D5%A1%D5%BF%D5%B8%D6%82%D5%AF%D5%BA%D5%A1%D5%
B0%D5%BA%D5%A1%D5%BE%D5%B8%D5%B2%D5%BF%D5%A1%D6%80%D5%A1%D5%AE%D6%84%D5%
B6%D5%A5%D6%80)

[16https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=29624](https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=29624)

17 <https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=38019>

[18https://hy.wikipedia.org/wiki/%D5%80%D5%B8%D6%82%D5%B7%D5%A1%D6%80%D5%B1%D5%A1%D5%B6%D5%B6%D5%A5%D6%80%D5%AB%D6%87%D5%BF%D5%A5%D5%BD%D5%A1%D6%80%D5%AA%D5%A1%D5%B6%D5%BE%D5%A1%D5%B5%D6%80%D5%A5%D6%80%D5%AB%D5%B4%D5%A8%D5%BB%D5%A1%D5%A6%D5%A3%D5%A1%D5%B5%D5%A8%D5%BB](https://hy.wikipedia.org/wiki/%D5%80%D5%B8%D6%82%D5%B7%D5%A1%D6%80%D5%B1%D5%A1%D5%B6%D5%B6%D5%A5%D6%80%D5%AB%D6%87%D5%BF%D5%A5%D5%BD%D5%A1%D6%80%D5%AA%D5%A1%D5%B6%D5%BE%D5%A1%D5%B5%D6%80%D5%A5%D6%80%D5%AB%D5%B4%D5%A8%D5%BB%D5%A1%D5%A6%D5%A3%D5%A1%D5%B5%D5%A8%D5%BB)

%D6%85%D6%80
19 <https://hy.wikipedia.org/wiki/%D5%80%D5%B8%D6%82%D5%B7%D5%A1%D6%80%D5%B1%D5%A1%D5%B6>

20 https://hy.wikipedia.org/wiki/%D4%BF%D5%A5%D5%B6%D5%BF%D6%80%D5%B8%D5%B6%D5%BE%D5%A1%D6%80%D5%B9%D5%A1%D5%AF%D5%A1%D5%B6%D5%B7%D6%80%D5%BB%D5%A1%D5%B6%D5%AB%D5%BA%D5%A1%D5%BF%D5%B4%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%A1%D5%B6%D6%87%D5%B4%D5%B7%D5%A1%D5%AF%D5%B8%D6%82%D5%B5%D5%A9%D5%AB%D5%A1%D5%B6%D5%B7%D5%A1%D6%80%D5%AA%D5%B0%D5%B8%D6%82%D5%AB%D6%82%D5%B7%D5%A1%D6%80%D5%B1%D5%A1%D5%AF(%D4%B5%D6%80%D6%87%D5%A1%D5%B6)

22 www.armenianmonuments

23 www.geoteam.am

1.0202/B43	2.Հյուրանոցային և ռեստորանային մարքեթինգ	3.6 ECTS կրելիս
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ հյուրանոցային ծառայությունների վերաբերյալ, նրանց մոտ ձևավորելու հմտություններ այդ ծառայությունից օգտվելուու համար, կարողություններ ձեռք բերել հյուրանոցային և ռեստորանային գործի կազմակերպման համար:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. մեկնաբանելու հյուրանոցային և ռեստորանային գործընթացի կազմակերպման ժամանակակից ձևերը,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ինքնուրույն կերպով կազմակերպելու ռեսուրսային և հյուրանոցային գործը,		
2. ճիշտ կողմնորոշվելու գործընթացի կազմակերպման ընթացքում,		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ուսանող կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Բ1. իրականացնելու մարքեթինգային և մենեջերական գործունեություն գրուաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,		
Բ4. գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ներակառուցվածքները,		
Բ5. ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կույտուրա,		
11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն,		
2. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում		
3. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում		
4. բանավեճ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր արժեքով:		
Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր արժեքով:		
Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը 4 միավոր արժեքով:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Մարքեթինգի տեղու հյուրասպառության հնորատրատում: Թեմա 2. Մարքեթինգի		

տեղեկատվության ապահովում, կառավարում, հյուրանոցներում և ռեստորաններում: **Թեսա 3.** Շուկայի մարքեթինգային ուսումնասիրություն: **Թեսա 4.** Մարքեթինգային ռազմավարության ձևավորումը: **Թեսա 5.** Գովազդ, տեղը մարքեթինգի համակարգում: **Թեսա 6.** Ցուցահանդեսներ և տոնավաճառներ: **Թեսա 7.** Մարքեթինգի վերահսկման կազմակերպում և հսկում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մելքոնյան Ս., Եղիգարյան Վ., Հարումյան Գ.Գ., Մենեջմենթ և մարկետինգ, Եր., 1992:
2. Եղիգարյան Վ., Կառավարում.սոցիալ-հոգեբանական ասպեկտ Եր., 1992:
3. Հախվերդյան Ս., Հարումյան Գ., Արտադրության կառավարման մեթոդները, Եր., 1996:
4. Կучер Լ., Организация обслуживания на предприятиях общественного питания. М. 2002.
5. Волков Ю., Интерьер и оборудование гостиниц и ресторанов. Ростов н/Д, 2003.
6. Переверзев М., Шайденко Н.А., Басовский Л.Е., Менеджмент: Учебник. М. 2003.
7. Михеева Н., Региональная экономика и управление. Учебное пособие для вузов 2000.
8. Нестерев П., Нестерев А.П., Менеджмент: региональный системы; Учебник для вузов 2000.
9. Шонбергер Р., Японские методы управления производством. Девять простых уроков. Москва, 1998.
- 10.Бизнес и маркетинг, Азимут-Центр Москва, 1992.
- 11.Завьялов П., Демидов В.Е., Формула успеха: маркетинг. М. 1991.
- 12.Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф., Основы менеджмента. М.1992.
- 13.Диас П., Контракты на управление /Основы управления в индустрии гостеприимства. М. 1995.
- 14.Кириллов А., Волкова Л.А., Маркетинг в туризме СПб., 1996С
- 15.Дурович А., Копанев А.С., Маркетинг в туризме. Уч. Пос. Минск 1998.
- 16.Чудновский А., Жукова М.А., Менеджмент туризма. М. 2002
- 17.Tourism marketing and management Handbook. N.Y-London

1.0201/B44.	2.Գնագոյացումը գրուաշրջության ոլորտում	3. 3 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.15/15/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ շուկայագիտության ընդհանուր հարցերի և պրակտիկայի, մասնավորապես շուկայագրման գործունեության կոնկրետ ուղղության գնագոյացման, գների դիֆերենցման վերաբերյալ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու գրուաշրջության ոլորտում գների ձևավորման առանձնահատկությունները, 2. բացատրելու գնագոյացման գործուների և գնային քաղաքականության ընտրության փոխազարգվածությունը,		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ստացած գիտելիքները կիրառելու գրուաշրջության ոլորտում գնային ճիշտ քաղաքականություն իրականացնելու համար,		
գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.		
Ա5. գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ձարտարապետության դերը և նշանակությունը,		
Բ4. գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խոսքային մեթոդներ, 2. զննական մեթոդներ,		

3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն),
 4. բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ըստացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 5 միավոր արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3-ական միավոր:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գնի տեսական հիմունքները : **Թեմա 2.** Գնային քաղաքականության նպատակները:

Թեմա 3. Գների համակարգը տնտեսության մեջ: **Թեմա 4.** Գների դիֆերենցման սկզբունքները:

Թեմա 5. Գնագոյացման պյուղեսի արտաքին գործուները: **Թեմա 6.** Գնագոյացման նպատակադրումը:

Թեմա 7. Գնագոյացման մեթոդները: Գնագոյացման մեթոդի ընտրությունը:

Թեմա 8. Գնային ստրատեգիայի որոշումը և իրականացումը:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Հաջոյան Ռ.Ս., Նիկողոսյան Հ.Մ., Սարքեթինգը գրոսաշրջության ոլորտում, Երևան, 2011:
2. Տնտեսագիտության տեսություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2009:
3. Սարգսյան Ս., Առաքելյան Կ. Տնտեսական գործունեության վերլուծություն, Երևան, 2005:

**ՍՍՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՍՍԱՍ
(ԿԱՍԼՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԼՐԱՑՆԵՐ)**

1.0202 /B49	2.Անիմացիոն ծառայությունները գրոսաշրջության մեջ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել գրոսաշրջության մեջ անիմացիոն գործունեության տեսական և գործնական դրույթները, անիմացիոն ծրագրերի ստեղծման և գրոսաշրջության մեջ դրանց ներդրման համար, ինչպես նաև նպաստել գրոսաշրջային ինդուստրիայի ապագա մասնագետների մասնագիտական հատկանիշների ձևավորմանը:		
9.Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկական գիտելիք և իմացություն		
<p>1. սահմանելու, բացատրելու անիմացիա հասկացությունը,</p> <p>2. թվարկելու ու տարրերակելու անիմացիայի տարատեսակները,</p> <p>3. ներկայացնելու անիմացիոն ծառայությունների գործունեությունը,</p>		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<p>1. կազմակերպելու և իրականացնելու գրոսաշրջային համալիրների անիմացիոն ծրագրեր,</p> <p>2. վերլուծելու իր ռեգիոնի անիմացիոն ռեսուրսները և նրանցից ընտրելու առավել գրավիչ օբյեկտները,</p>		
գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<p>1. ուղիղնալ կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները,</p> <p>2. կատարելու թիմային աշխատանք:</p>		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Ա4.Վերլուծել գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործուները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,		
Բ4.Գնահատել գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,		
Բ5.ցուցաբերել հյուրընկալության կազմակերպման և գրոսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,		
Գ3.պահպանել մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		

- դասախոսություն,
- լսարանային ցուցադրություններ, դիտումներ
- ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
- ձանաշողական-ստեղծագործական մեթոդներ
- նախադեպերի վերլուծություն,
- բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.

2 ընթացիկ քննություն, ընթացիկ ստուգում և եզրափակիչ քննություն

1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ընթացիկ ստուգում՝ 4 միավոր

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, որից 2 հարցը՝ 3-ական միավոր, 1 հարցը՝ 2 միավոր:

Միավորների քայլը 0,5 է:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Զրուաշրջային անիմացիայի հիմնական հասկացությունները և դասակարգումը:

Թեմա 2. Մշակույթը և նրա կապը անիմացիայի հետ: **Թեմա 3.** Զվարճանքի ինդուստրիա: **Թեմա 4.** Հյուրանոցային անիմացիայի գործառույթները և նյութական բազան: **Թեմա 5.** Խաղային մեթոդի կիրառումը զրուաշրջային անիմացիայում: **Թեմա 6.** Զրուաշրջիկների դասակարգումը և տարբեր կատեգորիաների զրուաշրջիկների հետ աշխատելու առանձնահատկությունները: **Թեմա 7.** Անիմացիոն ծառայությունների գործունեությունը:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

- Ավանесова, Г.А., Культурно-досуговая деятельность: теория и практика организации: Учебное пособие для студентов вузов / Г.А.Аванесова. – М.: Аспект Пресс, 2006. – 236с.
- Гаранин Н.И., Менеджмент гостиничной и туристской анимации/Н.И. Гаранин, И.И. Булыгина. М. : Сов. Спорт, 2004
- Жарков А.Д., Технология культурно-досуговой деятельности/А.Д. Жарков. – 2-ое.изд. – М.: Изд-во МГУК, 2002
- Приезжева Е.М., Социально-культурная анимация в туризме: учебно-методическое пособие. – М. : Советский спорт, 2005. – 132 с.
- Приезжева Е.М., Организация и методы игровой деятельности в туризме: рабочая тетрадь / Е.М. Приезжева; РМАТ. – Химки, 2009. – 109 с.
- Третьякова Т.Н., Анимационная деятельность в социально-культурном сервисе и туризме: учеб. Пособие для вузов/Т.Н. Третьякова. – М.: Издательский центр «Академия», 2008

1.0202/B49.	2.Ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաները զրուաշրջության մեջ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, ձևավորել կայուն գիտելիքներ ժամանցի բովանդակության, նրա կազմակերպման, գործունեության և նշանակության մասին:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. մեկնաբանելու «ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաները զրուաշրջության մեջ» դասընթացի էությունը, նպատակը, խնդիրները, նշանակությունը,		

2. բացատրելու ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաների ձևերը և կիրառման մեթոդները,

բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ստացած գիտելիքները կիրառելու մասնագիտական գործունեության մեջ,

գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ,

2. մասնագիտական էթիկայի նորմերը պահպանելու:

10.Դասընթացը ձևակերպում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Բ1.իրականացնել մարքեթինգային և մենեջերական գործունեություն զբոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,

Բ2.իրականացնել տուրիստական գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելուավորում,

Գ2.մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3.պահպանել մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,

2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),

3. գործնական մեթոդները

4. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.

2 ընթացիկ քննություն, ընթացիկ ստուգում և եզրափակիչ քննություն

1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ընթացիկ ստուգում՝ 4 միավոր

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատումները պարունակում է 3 հարց, որից 2 հարցը՝ 3-ական միավոր, 1 հարցը՝ 2 միավոր:

Միավորների քայլը 0,5 է:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. «Ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաները զբոսաշրջության մեջ» դասընթացի էությունը, նպատակը, խնդիրները, նշանակությունը, կառուցվածքը: **Թեմա 2.** Անիմացիոն գործունեությունը ժամանցի կազմակերպման գործում: **Թեմա 3.** Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դերը ժամանցի կազմակերպման գործում: **Թեմա 4.** Մենեջմենթի դերը որպես տեխնոլոգիա ժամանցի կազմակերպման գործում: **Թեմա 5.** Դերասանական վարպետությունը ժամանցի կազմակերպման գործում: **Թեմա 6.** Ժամանցի ինուստրիա կահավորումը: **Թեմա 7.** Անիմացիոն ծառայությունը հյուրանոցային համալիրում: **Թեմա 8.** Սպորտա-առողջարարական անիմացիա: **Թեմա 9.** Սննդի ծառայությունների դերը ժամանցի կազմակերպման գործում: **Թեմա 10.** Անիմացիոն ծառայության մեջ անձնակազմի դեկավարումը: **Թեմա 11.** Ժամանցի դեստինացիա-ների տեղաբաշխման տեխնոլոգիաները: **Թեմա 12.** Երկրագնդի հանրա-հայտ ժամանցի վայրերի աշխարհագրությունը: **Թեմա 13.** Ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաների դերը առողջ ապրելուակերպի գործում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Андреева А.В., Жуковская Л.Н., Костылев С.В., Методология социально-культурной деятельности и современные социокультурные практики: коллективная монография, Сибирский федеральный университет, 2014

2. Каменец, А. В., Основы культурно-досуговой деятельности: учебник для академического бакалавриата, Юрайт, 2017

1.0202/B49.	2.Միջազգային գրոսաշրջություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակներ: Ըստ դասընթացի նպատակների՝ դասընթացների միջազգային գրոսաշրջության գարգացման գործոնների և խնդիրների հետ, աշխարհի երկրների գրոսաշրջության և ռեկլեացիոն ռեսուրսներին, գրոսաշրջության հիմնական մակրոռեգիոններին, դրանց ձևավորման և զարգացման աշխարհագրական գործոնների, ինչպես նաև տուրիստական գործունեության էկոնոմիկայի և կազմակերպման սկզբունքներին:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> Ներկայացնելու միջազգային գրոսաշրջության հիմնական հասկացությունները, ուսումնամասիրման մեթոդները և դասակարգումը, Ներկայացնելու միջազգային գրոսաշրջության շուկայի կառուցվածքը, Բարեկելու աշխարհի գրոսաշրջության հիմնական մակրոռեգիոնները, Մատնանշելու միջազգային գրոսաշրջության ինդուստրիայում տեղի ունեցող գործընթացները: 		
r. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> Գնահատելու միջազգային գրոսաշրջության վրա գլոբալիզացիայի ազդեցությունը, Ճեղք բերած գիտելիքները կիրառելու Հայաստանի Հանրապետության օրինակով՝ ելնելով միջազգային գրոսաշրջության զարգացման միտումներից: 		
գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> Տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից՝ մայրենի և օտար լեզուներով օգտվելու, Փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ, Ներկայացնելու միջազգային գրոսաշրջության զարգացման գլոբալ միտումները: 		
10.Դասընթացը ձևադրությունները:		
Ա3. բացահայտելու գրոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,		
Ա4. վերլուծելու գրոսաշրջության և ռեկլեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,		
Բ4. գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,		
Գ1. արդյունավետ կերպով օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից՝ մայրենի և օտար լեզուներով:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ol style="list-style-type: none"> Դասախոսություն, Անմինար պարապմունք, Գննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն), Գործնական մեթոդները (ինքնուրուուն առաջադրանքի կատարում և այլն), Ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական): 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
1 ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 5 միավոր արժեքով: Ինքնուրուուն աշխատանք՝ առավելագույնը 6 միավոր արժեքով: Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր արժեքով:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Միջազգային գրոսաշրջության տեսական, մեթոդաբանական հիմունքները: Թեմա 2. Աշխարհի գրոսաշրջային ռեսուրսները: Թեմա 3. Միջազգային գրոսաշրջության զարգացման տարածաշրջանային միտումները: Թեմա 4. Միջազգային գրոսաշրջությունը և համաշխարհային		

տնտեսությունը: **Թեմա 5.** Միջազգային գրոսաշրջության գարգացման ինովացիոն ռազմավարությունը: **Թեմա 6.** Գլոբալացման և վերազգայնացման գործընթացները միջազգային գրոսաշրջության մեջ:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Сенин В., Введение в туризм. М., 1993.
2. Международный туризм. Прововые акты, Сост. Н.И. Волошин, М., Финансы и статистика, 2002.
3. Моисеева Н., Стратегическое управление туристской фирмой, М., «Академия», 2003.
4. Чудовский А., Управление индустрией туризма, М. 2005.

1.0202/B50.	2.Ծրագրային գրոսաշրջություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ ծրագրային գրոսաշրջության վերաբերյալ, ձևավորել գիտելիքներ ծրագրային գրոսաշրջության իրականացման առանձին ձևերի բովանդակության, գործունեության կիրառման մեխանիզմների վերաբերյալ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ամսանագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու ծրագրային գրոսաշրջության իրականացման բովանդակությունը, գործունեությունը, դերը, նշանակությունը,		
2. թվարկելու ծրագրային գրոսաշրջության առանձին ձևերի կիրառման մեխանիզմները:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ծրագրավորելու և կազմակերպելու գրոսաշրջության այս կամ այն ձևը:		
գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ անելու,		
2. թիմում աշխատելու:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյացները.		
Բ2.իրականացնելու տուրիստական գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելուավորում,		
Գ3.կատարելու թիմային աշխատանք,		
Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն),		
2. սեմինար պարապմունք,		
3. զննական մեթոդները (դիրքակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),		
4. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն):		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
1-ին ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:		
2-րդ ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:		
ինքնուրույն աշխատանք՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Եզրափակիչ քննության հարցատումը պարունակում է 3 հարց՝ յուրաքանչյուրը 3 միավոր արժեքով:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Ծրագրային գրոսաշրջության էությունը, նպատակը, նշանակությունը: Թեմա 2. Ծրագրային գրոսաշրջության ռեկրեացիոն հիմունքները: Թեմա 3. Ծառայությունների տիպերը		

և սպասարկման ծրագիր: **Թեմա 4.** Ծրագրային գրուսաշրջության մոտիվացիան: **Թեմա 5.** Կուրորտ-առողջարանային գրուսաշրջության ծրագրավորումը: **Թեմա 6.** Ճանաչողական գրուսաշրջության ծրագրավորումը: **Թեմա 7.** Զվարճանքի գրուսաշրջության ծրագրավորումը: **Թեմա 8.** Էկոլոգիական գրուսաշրջության ծրագրավորումը: **Թեմա 9.** Գործարար գրուսաշրջության ծրագրավորումը: **Թեմա 10.** Սպորտային գրուսաշրջության ծրագրավորումը: **Թեմա 11.** Ըստանեկան գրուսաշրջության ծրագրավորումը: **Թեմա 12.** Միջազգային /հոբբի/ տուրերի ծրագրավորումը:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Зорин И., Каверина Т., Кварталнов В., Туризм как вид деятельности, Учебник. М.: Финансы и статистика. 2005.
2. <http://sci-book.com/turizm-uchebnik/turopereyting-tekst-uchebno-metodi-cheskoe.html>.
3. http://tourlib.net/statti_tourism/program.htm

1.0202/B50.	2.Հայ և համաշխարհային արվեստ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողին հայ և համաշխարհային արվեստի պատմությանը, նրա զարգացման հիմնական փուլերին, կարևոր ստեղծագործություններին: Հաղորդակից դարձնել ուսանողին նախնադարյան, հին քաղաքակրթությունների, դասական՝ հունահոռմեական, միջնադարյան մշակույթներին, ինչպես նաև հանրահայտ արվեստագետների ստեղծագործությունների ուսումնասիրմանը:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ամսանագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. բացատրելու արվեստի պատմության օրինաչափությունները, զարգացման առանձնահատկությունները, 2. թվարկելու հայ և համաշխարհային արվեստի զարգացման հիմնական փուլերը, ոճական ուղղությունները, հայտնի արվեստագետների ստեղծագործությունները: 		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ <ol style="list-style-type: none"> 1. կատարելու արվեստաբանական վերլուծություններ հայ և համաշխարհային մշակույթի կարևոր հուշարձանների շուրջ, 2. գնահատելու արվեստի գործերը գրուսաշրջային տեսանկյունից, 3. հարաբերելու տարբեր երկրների արվեստները այլ երկրների արվեստների հետ, գնահատելու նրանց տեղն ու դերը համաշխարհային քաղաքակրթության մեջ, 4. կազմակերպելու ստեղծագործությունների դիտում, հետազոտական արդյունքների ամփոփում: գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 		
<ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու թիմում, 2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջադրյունները.		
Ա5.գնահատելու գրուսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,		
Բ5.ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,		
Գ5.պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդներ, 2. զննական մեթոդներ (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն), 3. գործնական մեթոդներ (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն), 4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ, 5. բանավեճ: 		

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.

1-ին ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

ինքնուրույն աշխատանք՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննության հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ յուրաքանչյուրը 3 միավոր արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսա 1. Ներածություն: Նախնադարյան արվեստ: **Թեսա 2.** Հին քաղաքակրթությունների արվեստների ընդհանուր բնութագիրը և հիմնական հուշարձանները: **Թեսա 3.**

Հինձունաստանի և Հռոմի արվեստների հիմնական շրջաններն ու հուշարձանները: **Թեսա 4.** Միջնադարյան Արևելա-քրիստոնեական և Արևմտաքրիստոնեական արվեստ: **Թեսա 5.**

Վերածննդի արվեստը: **Թեսա 6.** 17-րդ դարի արվեստի ընդհանուր բնութագիրը, իտալական, ֆլամանդական, հոլանդական, իսպանական դպրոցները: **Թեսա 7.** 18-19-րդ դարերի արվեստի ընդհանուր բնութագիրը: **Թեսա 8.** Իմպրեսիոնիզմ և պոստիմպրեսիոնիզմ: **Թեսա 9.** Սոուենիզմի ուղղությունները: **Թեսա 10.** Հին հայկական և ուրարտական արվեստ: **Թեսա 11.** Միջնադարյան հայ արվեստ: **Թեսա 12.** Հայ արվեստը 17-18-րդ դդ.: **Թեսա 13.** Հայ արվեստը 19-20-րդ դարերում: **Թեսա 14.** Հետխորհրդային շրջանի հայ արվեստը: **Թեսա 15.** Սփյուռքահայ նկարիչներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

- Աղասյան Ա., Հակոբյան Հ., Հարավյան Մ., Ղազարյան Վ., Հայ արվեստի պատմություն, Եր., 2009:
- Կուզմինա Մ., Մալցևա Ն., Արտասահմանյան արվեստի պատմություն, Եր., 2003:
- Գ.Շախվալյան, Հայ ճարտարապետության 7 հրաշալիքները, Եր., 2001:
- Մարտիկյան Ե., Հայկական կերպարվեստի պատմություն, Եր., 1971-1987:
- Демитрева Н.А., Краткая история искусств, М., т.1,2, 1996:
- Колпинский Ю.Д., Памятники мирового искусства, М., 1971.

1.0304/B50.	2. Հնագիտության հիմունքներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	

Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել բազային գիտելիքներ հնագիտություն դասընթացի տեսության, տերմինաբանության, կարևորագույն հնագիտական մշակույթների և քաղաքակրթությունների ու մշակույթի զարգացման փուլերի և առանձնահատկությունների մասին: Տալ գիտելիքներ Հայաստանի հնագիտության կարևորագույն հնագիտական մշակույթների, փուլարաժանումների և այլնի վերաբերյալ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- մեկնաբանելու հնագիտության առանցքային հասկացությունները,
- հնագիտական նշանավոր հուշարձանները և ներկայացնել դրանց պատմությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- գործնականում համապատասխանեցնելու հնագիտական պեղումների, պարբերացման և պատմամշակութային գործնականումների տրամարանությունը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա2. մեկնաբանելու հնագիտական մշակույթների, քաղաքակրթությունների վերաբերյալ

տերմինները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. զննական մեթոդներ,
3. գործնական մեթոդներ,
4. բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

1-ին ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

ինքնուրույն աշխատանք՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննության հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ յուրաքանչյուրը 3 միավոր արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսա 1՝ Հնագիտություն առարկան, խնդիրները, տեղը պատմական գիտությունների համակարգում: Մշակույթի նյութական մնացորդները՝ որպես պատմականորեն ձևավորված համակարգ: **Թեսա 2՝** Հնագիտական ուսումնասիրությունները և դրանց պատմական արժեքը: **Թեսա 3՝** Հնագիտության փորձարարական հնարավորությունները և տերմինաբանությունը: **Թեսա 4՝** Հնագիտական ուսումնասիրության աստիճանները, կիրառվող մեթոդները: **Թեսա 5՝** Հայաստանի պատմության և մշակույթի պատմա-հնագիտական պարբերացումը, ժամանակագրությունը: **Թեսա 6՝** Հայոց պատմության հնագիտական ուսումնասիրությունը մինչև արտադրական տնտեսության ձևավորումը: **Թեսա 7՝** Արտադրական տնտեսության ձևավորումը Հայկական լեռնաշխարհում և Մերձավոր Արևելքում: Կոմպլեքսային հասարակության կառուցվածքն ու գործունեության ոլորտները: **Թեսա 8՝** Հայաստանում վաղ դասակարգային հասարակության հնագիտական ուսումնասիրության նախնական արդյունքները: Հնագույն պետականության սաղմնավորումն ըստ Հայաստանի հնագիտության: **Թեսա 9՝** Հայաստանի միջնադարյան հուշարձանները և դրանց ուսումնասիրվածությունը: **Թեսա 10՝** Հնագիտական հուշարձանները որպես գրուաշրջային դեստինացիաներ (գրավչություններ, ռեսուրսներ):

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Ավետիսյան Հ., Բոբոկիսյան Ա. Ուրարտուի հնագիտություն, Ե., 2010:
2. Հարությունյան Վ.Ս. Միջնադարյան Հայաստանի կարավանատներն ու կամուրջները, Ե., 1960
3. Խնկիլյան Օ.Ս. Հայաստանի հնագիտություն, Ե., 2009:
4. Սարգսյան Գ., Պատմամշակութային հուշարձանների պահպանության հիմունքներ, Ե., 2005:
5. Կոշնարեա Կ.Խ. Դревнейшие памятники Двина, Ер., 1977.
6. Avetisyan P., Bobokhyan A. (ed.). Archaeology of Armenia in Regional Context, Proceedings of the International Conference dedicated to the 50th Anniversary of the Institute of Archaeology and Ethnography Held on September 15-17, 2009 in Yerevan, Yerevan, 2012:

1.0202/B51.	2.PR-ը և գովազդը տուրիզմում	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին ծանոթացնել գովազդի էռթյանը, տուրիզմի ոլորտում գովազդի և PR-ի դերին և նշանակությանը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու և բացատրելու գովազդի ծագումը, էռթյունը,

2. դասակարգելու գովազդման միջոցները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գնահատելու տուրիզմում գովազդի և PR-ի նշանակությունը,

2. տարբերակելու միջազգային գովազդի առանձնահատկությունները,

3. մշակելու գովազդի նմուշներ,

գ. ընդհանրական/հոխանցելի կարողություններ

1. փաստերի վերլուծության հիման վրա եզրահանգումներ և բնդիանրացումներ անելու:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյանքները.

Ա3. բացահայտել զբոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,

Բ1. իրականացնել մարքեթինգային և մենեջերական գործունեություն՝ զբոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

6. խորային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում),

7. սեմինար պարապմունք,

8. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,

9. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,

10. բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 5 միավոր արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3-ական միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գովազդի ծագումն ու զարգացումը, գովազդի էռթյունը: **Թեմա 2.** Գովազդի սոցիալ-հոգեբանական հիմքերը: **Թեմա 3.** Գովազդման միջոցների բնութագիրն ու դասակարգումը:

Թեմա 4. Ապրանքային նշաններ: **Թեմա 5.** Տպագիր և արտաքին գովազդ: **Թեմա 6.** Ռադիո և հեռուստագովազդ: **Թեմա 7.** PR-ը տուրիզմում: **Թեմա 8.** Միջազգային գովազդի առանձնահատկությունները:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Абабков Ю.Н., Реклама в туризме /Ю.Н.Абабков, М.Ю.Абабкова, И.Г.Филиппова. М.:ИНФРА-М, 2015. 176 с.
2. Васильев Г.А., Технологии производства рекламной продукции /Г.А.Васильев, В.А.Поляков, А.А.Романов. М.: Инфра-М, Вузовский учебник, 2015. - 272 с.
3. Ворошилов В.В., Современная пресс-служба /В.В.Ворошилов. - Москва: ИЛ, 2014. - 224 с.
4. Головлева Е.Л., Основы рекламы / Е.Л.Головлева. М.: Академический проект, 2017. - 336 с.
5. Горчакова В.Г., Имиджелогия. Теория и практика / В.Г.Горчакова. М.: Юнити-Дана, 2017. - 336 с.
6. Дзялошинский И.М., Деловые коммуникации. Теория и практика. Учебник / И.М.Дзялошинский, М.А.Пильгун. М.: Юрайт, 2015. - 448 с.
7. Ежова Елена Николаевна, Активизация Сенсорных Модусов Языковыми Слоями Рекламного Текста /Ежова Елена Николаевна. Москва: Мир, 2016. - 904 с.
8. Зельманов А.Б., Связь с общественностью в социальной сфере / А.Б. Зельманов. М.: Издательство Михайлова В.А., 2013. - 128 с.

9. Коноваленко В.А., Основы интегрированных коммуникаций. Учебник и практикум /В.А.Коноваленко, М.Ю.Коноваленко, Н.Г.Швед. М.: Юрайт, 2015. - 488 с.
10. Марков А.А. ,Связи с общественностью в органах власти / А.А.Марков. М.: ИНФРА-М, 2014. - 192 с.
11. Морган Н., Реклама в туризме и отдыхе. Учебное пособие / Н.Морган, А.Причард. М.: Юнити-Дана, 2015. - 496 с.
12. Морозова Н.С., Реклама в социально-культурном сервисе и туризме / Н.С.Морозова, М.А.Морозов. М.: Academia, 2016. - 288 с.
13. Овчинникова Н.Н., Рекламное дело. Курс лекций / Н.Н.Овчинникова. М.: Эксмо, 2014. - 336 с.
14. Основы рекламы. Прикладные задачи и методы их решения. Учебное пособие. М.: КноРус, 2016. -194 с.
15. Синяева И.М., Реклама и связи с общественностью. Учебник /И.М.Синяева, О.Н.Романенкова, Д.А.Жильцов. М.: Юрайт, 2013.-560 с.
16. Смирнова Ю.В., Реклама на телевидении. Учебное пособие /Ю.В.Смирнова. М.: Омега-Л, 2014. - 256 с.
17. Ушанов П.В., Медиа рилейшнз. Основные аспекты взаимодействия СМИ и Public Relations / П.В.Ушанов. М.: Флинта, Наука, 2014. - 476 с.
18. Фролов С.С., Связи с общественностью в работе фирмы. Стратегия, коммуникации, имидж, брендинг /С.С.Фролов. Москва: Высшая школа, 2014. - 738 с.
19. Хапенков В.Н., Организация рекламной деятельности / В.Н.Хапенков, О.В.Сагинова, Д.В.Федюнин. М.: Академия, 2014. - 240 с.
20. Шпильная Надежда Николаевна, Не ешь меня, я тебе песенку спою, или как пишутся PR-тексты. Учебное пособие / Шпильная Надежда Николаевна. М.: Флинта, 2016. - 996 с.

1.0202/B51.	2.Զրուաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ զրուաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդների վերաբերյալ, ձևավորել գիտելիքներ զրուաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդների բովանդակության, առանձնահատկությունների, կիրառական նշանակության մասին:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝		
ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու զրուաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդները, դերը և նշանակությունը,		
2. պարզաբանելու զրուաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդների կիրառման ձևերն ու մեխանիզմները,		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ստացած գիտելիքները կիրառելու զրուաշրջային ծառայությունները արդյունավետ կազմակերպելու համար,		
գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ուսուցանական կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները,		
2. թիմում աշխատելու:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Ա2.մեկնաբանել զրուաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		

Ա5.գնահատել զրության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ձարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Ա6.տարբերակել զրության ուսումնասիրությունների առանձին մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն):

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդներ,
2. դիրակտիկ նյութերի ցուցադրում,
3. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
4. ինտերակտիվ-կառուցղական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 5 միավոր արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանագրությունը՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3-ական միավոր:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. .

Թեմա 1. Զրությային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդները դասընթացի էությունը, նպատակը, խնդիրները, կառուցվածքը, նշանակությունը: **Թեմա 2.** Էքսկուրսիան որպես զրությային ծառայության մեթոդ: **Թեմա 3.** Մարքետինգային վերլուծությունը որպես զրությային ծառայության մեթոդ: **Թեմա 4.** Տնտեսական վերլուծությունը որպես զրությային ծառայության մեթոդ: **Թեմա 5.** Մենեզմենթի դերը զրությային ծառայության մեթոդիկայում: **Թեմա 6.** Կազմակերպչական որոշումները որպես զրությային ծառայության մեթոդ: **Թեմա 7.** Զրությային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդների սոցիալ-տնտեսական նշանակությունը: **Թեմա 8.** Զրությային ծառայությունների մրցակցությունը որպես սուրբիզմի զարգացման միջոց: **Թեմա 9.** Զրությային ծառայությունների զարգացման դեսինացիոն մեթոդները: **Թեմա 10.** Բնական պայմաններն ու ռեսուրսները որպես զրությային ծառայությունների կազմակերպման միջոց: **Թեմա 11.** Պատմա-մշակութային արժեքները որպես զրությային ծառայությունների կազմակերպման միջոց: **Թեմա 12.** Դեսինացիայի սպասարկման ենթակառուցվածքների դերը զրությային ծառայությունների կազմակերպման գործում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Джанджугазова Е.А., Маркетинг туристических территорий: учеб.пособие для студ.высш.учеб.заведений /Е.А.Джанджугазова. – М.: Издательский центр «Академия», 2006.
2. Дурович А.П., Маркетинг в туризме: учеб. пособие /А.П.Дурович. – 2-е изд., перераб. и доп. – Минск: Новое знание, 2004. – 496 с.
3. Инновационные инструменты продвижения туристических услуг Республики Беларусь: моногр. /А.И.Тарасенок, Н.И.Кабушкин, М.Горбылева, Т.Е.Баранова, А.Г.Траскевич; под ред. Н.И.Кабушкина. – Минск: БГЭУ, 2011. – 254 с.
4. Котлер Ф., Маркетинг. Гостеприимство и туризм /Ф.Котлер, Дж.Боуэн, Дж.Мейкенз. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 1071 с.
5. Тарасенок А.И., Маркетинг туристических дестинаций: учеб.-практ. пособие /А.И. Тарасенок. – Минск: БГЭУ, 2011. – 199 с.

1.0202/B51.	2.Զրությային ռեսուրսագիտություն	3. 6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ զրությային		

ուսուրսագիտության վերաբերյալ, ձևավորելու գիտելիքներ գրուաշրջային ուսուրսագիտության բովանդակության, կառուցվածքի ու նշանակության վերաբերյալ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու գրուաշրջային ուսուրսագիտության, էությունը, նպատակը, խնդիրները, դերը գրուաշրջության մեջ
2. բացատրելու գրուաշրջային ուսուրսագիտության կառուցվածքը, կիրառման մեխանիզմները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ստացած գիտելիքները կիրառելու գրուաշրջության տարբեր ձևերում և դրանց արդյունավետ կազմակերպման գործում,

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա5. գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Բ4. գնահատելու գրուաշրջության ուսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդներ,
2. զննական մեթոդներ,
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն),
4. բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 5 միավոր արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3-ական միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դասընթացի էությունը, նպատակը, խնդիրները, նշանակությունը, կառուցվածքը, կապը այլ դասընթացների հետ: **Թեմա 2.** Դասընթացի ուսումնասիրության մեթոդները: **Թեմա 3.** Տարածքը որպես գրուաշրջային ուսուրս: **Թեմա 4.** Բնակչությունը որպես գրուաշրջային ուսուրս, գրուաշրջության կազմակերպիչ: **Թեմա 5.** Բնական պայմանները որպես գրուաշրջային ուսուրս: **Թեմա 6.** Բնական ուսուրսները որպես գրուաշրջային ուսուրս: **Թեմա 7.** Տնտեսության դերը գրուաշրջության մեջ: **Թեմա 8.** Սպասարկման ենթակառուցվածքները որպես գրուաշրջային ուսուրս: **Թեմա 9.** Բնական և պատմամշակութային հուշարձանները որպես գրուաշրջային ուսուրս: **Թեմա 10.** Ազգային ավանդույթները և խոհանոցը որպես գրուաշրջային ուսուրս:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մուրադյան Յու., Արտասահմանյան երկրների տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրություն, հ. 1,- Եր., 1998:
2. Богоявленов В., Орловская В., Экономика туризма, М., 2005.
3. Социально-экономическая география зарубежного мира, Под ред. В.В.Вольского, М., 2001.
4. Романова Э. Природные ресурсы мира, -М.. 1994.
5. Минц А.А. Экономическая оценка естественных ресурсов, -М., 1972.

1.0202/B51.	2.Հայկական սփյուռքի աշխարհագրություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	

6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին պատկերացում տալ Հայ սփյուռքի (հայկական գաղթաշխարհի) պատմության մասին, ուսումնասիրելու արտագաղթերը, որպես հայ ժողովրդի պատմության անբաժանելի մասնիկ, դրանց դրդապատճառները, ժամանակաշրջանները, գաղթաշխարհի որակապես նոր տեսակի անվանման՝ «սփյուռք» (diaspora) հասկացության առաջացումը, նրա բովանդակային նշանակությունը, հայրենիք-սփյուռք կապերի ամրապնդման, սփյուռքի ակտիվ մասնակցության գործնթացը ՀՀ տնտեսության զարգացման գործում:	
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝	
ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
1. Ներկայացնելու հայկական սփյուռքի պատմությունն ու աշխարհագրությունը, 2. թվարկելու սփյուռքի առաջացման պատճառները և հիմնական գաղթօջախները, դրանց աշխարհագրական տարածումը, 3. Ներկայացնելու հայկական սփյուռքի ազգային հաստատությունները, կազմակերպությունները:	
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ	
1. գնահատելու սփյուռքի տնտեսական, սոցիալական վիճակը, աշխարհաքաղաքական տեղը, սփյուռք-հայրենիք կապի կարևորությունը, 2. կատարելու ընդհանուրացումներ սփյուռք-հայրենիք առանջությունների վերաբերյալ:	
գ.քննիանության/փոխանցելի կարողություններ	
1. կարևորելու հայկական սփյուռքի դերը ՀՀ-ում գրոսաշրջության զարգացման գործում, 2. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանուրացումներ:	
10.Դասընթացը ձևակերպություններ	
Ա3.քացահայտելու գրոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,	
Ա5.գնահատելու գրոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ձարտարապետության դերը և նշանակությունը,	
Բ4.գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքներ:	
11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
1. դասախոսություն, 2. սեմինար պարապմունք, 3. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն), 4. բացատրական-ցուցադրական մեթոդ 5. բանավեճ:	
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	
1 ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 5 միավոր արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 6 միավոր արժեքով: Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր արժեքով:	
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.	
Թեսա 1. Ներածություն: Դասընթացի նպատակը, դասընթացի համառոտ բովանդակությունը:	
Թեսա 2. Սփյուռքահայ համայնքների աշխարհագրական տարածումը: Թեսա 3. Սփյուռքում գործող ազգային հաստատությունները: Թեսա 4. Արևմտյան համայնք (Եվրոպական համայնք: Գաղթօջախները՝ Ֆրանսիա, Իտալիա, Հունաստան, Ռումինիա, Լեհաստան, Բուլղարիա, Բելուգիա) Թեսա 5. Ամերիկյան համայնքներ (Գաղթօջախները՝ ԱՄՆ, Կանադա, Բրազիլիա, Արգենտինա): Թեսա 6. Արևելյան համայնք: (Գաղթօջախները՝ Լիբանան, Սիրիա, Իրան, Թուրքիա, Եգիպտոս, Սուլան, Եթովպիա, Սինգապուր): Թեսա 7. Հետխորհրդային տարածքների հայ համայնք: (Գաղթօջախները՝ Ռուսաստան, Ուկրաինա, Վրաստան, Աղրբեջան, Ղազախստան):	
14.Հիմնական գրականության ցանկը	

- «Հայ սփյուռք», հանրագիտարան, Եր., 2003:
- Մալխասյան Ս., Հայերն աշխարհում, Եր, 2007:
- Հետխորհրդային երկրների հայկական համայնքների ինքնության խնդիրները և տեղեկատվական ռեսուրսները, Եր., Նորավանք, 2010:
- Աբրահամյան Ս., Պատմություն հայ գաղթավայրերի պատմության, հ. Եր.1.2, 1964, 1967:
- Դալլարյան Կ., Հայ սփյուռքի պատմություն /համառոտ ակնարկ/ Եր. 1992:

1.0201/B51.	2.Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողին տալ վիճակագրական մեթոդների օգտագործման հմտություններ, ծանոթացնելու օգտագործվող տնտեսական վիճակագրության ցուցանիշների համակարգին, կատեգորիաներին, հաշվարկման եղանակներին:		
9.Դասընթացի հաջող պարտին ուսանողը ունակ կլինիկական գիտելիք և իմացություն		
1. նկարագրելու վիճակագրության մեթոդը և խնդիրները, 2. կատարելու վիճակագրական ամփոփում, խմբավորումներ, 3. կազմելու աղյուսակներ:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ինքնուրույն հավաքելու, ամփոփելու և վերլուծելու տնտեսության տարբեր ոլորտներին վերաբերող վիճակագրական տվյալները:		
գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ, 2. թիմում աշխատելու:		
10.Դասընթացը ձևակիրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,		
Գ1.արդյունավետ կերպով օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից՝ մայրենի և օտար լեզուներով,		
Գ2.կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, ձևակերպել և լուծել խնդիրներ:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն /ավանդական և ինտերակտիվ/, 2. գործնական պարապմունքներ, 3. ինքնուրույն աշխատանքներ, 4. քննարկում /բանավեճ, 5. համագործակցային աշխատանք:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն՝ առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:		
Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր:		
Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը՝ 4 միավոր:		
1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Միավորների քայլը 0,5 է:		
13.Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Վիճակագրության առարկան, մեթոդը, խնդիրները և կազմակերպումը: Թեմա 2. Վիճակագրական դիտարկումներ: Թեմա 3. Վիճակագրական ամփոփում, աղյուսակներ,		

խմբավորումներ: **Թեմա 4.** Գրաֆիկական մեթոդը վիճակագրության մեջ: **Թեմա 5.** Ընդհանրացնող վիճակագրական ցուցանիշներ: **Թեմա 6.** Միջին մեծություններ: **Թեմա 7.** Վարիացիայի ցուցանիշները: **Թեմա 8.** Ընտրանքային դիտարկում: **Թեմա 9.** Դինամիկայի շարքեր, դրանց վերլուծությունը: **Թեմա 10.** Ինդեքսներ, ինդեքսային մեթոդ: **Թեմա 11.** Փոխկապվածությունների վիճակագրական ուսումնասիրությունը:

14.Հիմնական գրականության ցանկը.

- Կոնստանդյան Ա., Ֆահրայան Մ., Վիճակագրության ընդհանուր տեսության խնդիրների ժողովածու, Եր., 1986:
- Հովհաննիսյան Հ., Ֆահրայան Մ., Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն, Ուսումնական ձեռնարկ, «Տնտեսագետ», Եր., 2000.
- Կողլով Վ., Էռլիխ Յա., Դոլգուշևսկի Ֆ., Պոլուշին Պ., Վիճակագրության ընդհանուր տեսություն, Եր., 1982:
- Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը, ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայություն, Տեղեկատվական-վերլուծական գեկույց, Եր., 2001:
- Հայաստանի ազգային հաշվիները, Այուսակներ, մեթոդաբանություն, վիճակագրության պետական ռեգիստրի և վերլուծության նախարարություն, Եր., 2000:
- Елисеева И.И., Общая теория статистики: учебник для вузов / И.И. Елисеева, М.М. Юзбашев; под ред. И.И. Елисеевой. – М.: Финансы и статистика, 2009.
- Ефимова М.Р., Практикум по общей теории статистики: учебное пособие для вузов / М.Р. Ефимова и др. – М.: Финансы и статистика, 2007.
- Мелкумов Я.С., Социально-экономическая статистика: учебно-методическое пособие. – М.: ИМПЭ-ПАБЛИШ, 2007.
- Общая теория статистики: Статистическая методология в изучении коммерческой деятельности: учебник для вузов / О.Э. Башина и др.; под ред. О.Э. Башиной, А.А. Спирина. - М.: Финансы и статистика, 2008.

1.0202/B51.	2.Տուրիստական ծառայությունների ստանդարտացում և սերտիֆիկացում	3.6 ECTS կրեդիտ
4.3 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն՝ հաղորդել ուսանողներին մասնագիտական գիտելիքներ տուրիզմի ոլորտում նորմավորման և արտոնագրման մասին հետազայում այդ գիտելիքները պրակտիկ գործունեության մեջ օգտագործելու համար:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
	1. մեկնարաններու սերվիսի ոլորտում պարտադիր և կամավոր արտոնագրման և նորմավորման առանձնահատկությունները, 2. ներկայացնելու սերվիսի ոլորտում արտոնագրման և նորմավորման գործընթացը համակարգող փաստաթղթերը:	
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ	1. գործնականում համապատասխանեցնելու ծառայությունների որակը ընդունված ստանդարտներին:	
գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ	1.փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ:	
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջադրյունները.		
Ա2.մեկնարաններու գրոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		
Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու		

բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. զննական մեթոդներ,
3. գործնական մեթոդներ,
4. բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

1-ին ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

ինքնուրույն աշխատանք՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննության հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ յուրաքանչյուրը 3 միավոր արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Նորմավորման էռությունը և բովանդակությունը: **Թեմա 2.** Նորմավորման գործընթացի կազմակերպումը Հայաստանի Հանրապետությունում: **Թեմա 3.** Ծառայությունների նորմավորում: **Թեմա 4.** Նորմավորումը և արտոնագրումը արտասահմանյան երկրներում: **Թեմա 5.** Արտոնագրման էռությունը: **Թեմա 6.** Ծառայությունների արտոնագրում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Курочкина А., Стандартизация и сертификация социально-культурных и туристических услуг: теоретический аспект.
2. Baumgarten L., Standardization and certification in tourism.

ԱՅԼ ԿՐԹԱԿԱՆ ՍՈՂՈՔՆԵՐ

1.0202/B45	2.Ուսումնական պրակտիկա	3.3 ECTS կրեդիտ
4.4-րդ կիսամյակ	5.Ստուգաքք	
6. Ուսումնական պրակտիկայի նպատակն է ուսանողներին հնարավորություն տալ.		
հավաքագրելու, դասակարգելու, վերլուծելու, համադրելու և գնահատելու պրակտիկայի օբյեկտներին վերաբերվող մասնագիտական տեղեկույթը, կատարելու խմբային, անհատական, կազմակերպչական աշխատանքներ, ընդլայնելու ու զարգացնելու մասնագիտական աշխարհայացքը, հմտություններն ու կարողությունները, ճանաչելու ՀՀ սպասարկման ոլորտը, մշակույթը, պատմությունը, աշխարհագրությունն ավելի խորը կերպով:		
7. Ուսումնական պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Ներկայացնելու պատմամշակութային և բնական օբյեկտների գրուաշրջային դերն ու նշանակությունը,		
2. Նկարագրելու մասնագիտական ոլորտի օբյեկտները և դրանցում տեղի ունեցող գործընթացները,		
3. ուսումնաիրելու և գնահատելու պրակտիկայի օբյեկտների ներքին և արտաքին միջավայրերը,		
4. գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները տարածքային տարբեր մակարդակներում,		
5. բացահայտելու սպասարկման ոլորտի աշխատակիցներին անհրաժեշտ պրակտիկ հմտություններն ու կարողությունները,		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կատարելու պրակտիկայի օբյեկտների վերաբերյալ հետազոտական աշխատանք,		
2. կատարելու թիմային աշխատանք,		
3. հաղորդակցվելու մասնագիտութեան:		

8. Ուսումնական պրակտիկան ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.
Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,
Բ4. գնահատելու զբոսաշրջության ռեսուրսներն ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

9.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դիտողական դասախոսություններ
2. հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում
3. խմբային աշխատանքներ,քննարկումներ:

10.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սուուզարք՝ հիմնված անհատական հաշվետվության կազմման և պաշտպանության վրա:

11. Ուսումնական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.

1. նախապատրաստման
2. իրազորման
3. ավարտման:

12.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գրիգորյան Մ., Սուլարյան Ս., Ալեքսանյան Գ., Քելյան Ս., Սերվիս մասնագիտության ուսումնական պրակտիկաների կազմակերպման ուսումնամեթոդական ուղեցույց, Եր., 2016.
2. ԵՊՀ բակալավրի կրթական ծրագրի կառուցվածքը և բովանդակությունը: Հաստատված է ԵՊՀ գիտական խորհրդի 2017 թ. մայիսի 4-ի թիվ 7 նիստում:

1.0202/B46	2.Ավարտական աշխատանք	3.12 ECTS կրեդիտ
4.8-րդ կիսամյակ	5.Առանց ընթացիկ գնահատման	
6.Ավարտական աշխատանքի նպատակն է արտացոլել տվյալ մասնագիտության շրջանակներում ուսանողի ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելու և մասնագիտական ոլորտին առնչվող խնդիրներ բարձրացնելու ու լուծումներ առաջադրելու հմտությունները:		
7.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացահայտելու ավարտական թեմային վերաբերվող նոր գիտելիքներ՝ տեսություններ, հայեցակարգեր, մոտեցումներ, սկզբունքներ,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ձևակերպելու գիտական խնդիրներ, 2. կատարելու գիտագործնական առաջարկներ՝ մասնագիտական խնդիրները լուծելուու համար,		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. աշխատելու խնդնուրույն, 2. մտածելու մասնագիտորեն և քննադատաբար:		
8.Ավարտական աշխատանքը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Ա2.մեկնարանելու զբոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները,մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		
Ա3.բացահայտելու զբոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,		
Ա4.վերլուծելու զբոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,		
Ա5.գնահատելու զբոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,		

Ա6.տարբերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ2.իրականացնելու տուրիստական գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,

Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

Բ4.գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,

Գ3.պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

9.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խորհրդատվություններ/ուղղորդում

10.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ավարտական աշխատանքը գնահատվում է առավելագույն 20 միավոր, որը ներառում է՝

- աշխատանքի արդիականության հիմնավորումը և գրականության վերլուծությունը՝ առավելագույնը՝ 2 միավոր
- աշխատանքի կատարումը և արդյունքները՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր
- աշխատանքի շարադրումը և ձևավորումը՝ առավելագույնը՝ 4 միավոր
- աշխատանքի հրապարակային պաշտպանությունը՝ առավելագույնը՝ 8 միավոր :

11.Ավարտական աշխատանքի կատարումը բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.

1. թեմայի որոշում և հաստատում
2. հետազոտություն
3. արդյունքների համակարգում
4. նախապաշտպանություն
5. աշխատանքի կազմում
6. պաշտպանություն:

12.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. ԵՊՀ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ: Հաստատված է ԵՊՀ գիտական խորհրդի 2017 թ. հոկտեմբեր 12-ի թիվ 1 նիստում (հասանելի է հետևյալ հղմամբ՝ <http://documentation.yus.am/wp-content/uploads/2017/10/karg-1-4.pdf> 24. 01. 2018, Ժամը 12:30 դրությամբ)

1.0202/B47	2.Մասնագիտական արակտիկա	3.3 ECTS կրեդիտ
4.8-րդ կիսամյակ	5.Ստուգարք	

6.Մասնագիտական պրակտիկայի նպատակն է՝ ուսանողներին հնարավորություն ընձեռելու ակադեմիական ուսուցման ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները կիրառելու գործնականում՝ աշխատանքային միջավայրում, ամբողջացնել ակադեմիական գիտելիքները և մասնագիտական հմտությունները, զարգացնել մասնագիտական աշխատանքային հմտությունները, ծանոթանալ պոտենցիալ գործատուներին, ձեռք բերել աշխատանքային փորձ, ձեռք բերել անհրաժեշտ տեղեկույթ ավարտական աշխատանքների կատարման համար:

7.Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու մասնագիտական գիտելիքները աշխատանքային գործընթացներում,
2. կատարելու գործնական-աշխատանքային առաջադրանքներ,
3. հավաքելու մասնագիտական տեղեկույթ հետազոտական աշխատանք կատարելու համար:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. կատարելու ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքներ և առաջադրանքներ,
2. աշխատելու թիմում,
3. հաղորդակցվելու մասնագիտություն:

8.Մասնագիտական վերջարդյունքները.	պրակտիկան	ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ
Ա2. մեկնաբանելու գրուաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		
Բ1. իրականացնելու մարքեթինգային և մենեջերական գործունեություն՝ գրուաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,		
Բ3. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ		
Բ5. ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,		
Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
9.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. քննարկումներ և բանավեճեր		
2. հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում		
3. խմբային աշխատանքներ:		
10.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
<i>Սոուզարք</i> ՝հիմնված անհատական հաշվետվության կազմման և պաշտպանության վրա:		
11.Հիմնական գրականության ցանկ.		
1. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք 2004 թ.:		
2. ՀՀ օրենքը «Զբոսաշրջության և գրուաշրջային գործունեության մասին», 17.12.2003:		